

Стенографски дневник

НА

23. заседание

Четвъртък, 16 януари 1947 г.

(Открито в 15 ч. 50 м.)

Председателствувал председателят Васил Коларов.

Секретари: Димитър Георгиев и Яни Янев.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:	Стр.	Стр.
Отпуск	291	
Питания	291	
Законопроекти	291	
По дневния ред:		
Запитване от народния представител Петър Сърбински към министъра на информацията и изкуствата, с което запитва, защо не се разрешава и кога ще се разреши излизането на в. „Земеделско младежко знаме“ и в. „Селяч“. (Отговор)	292	
Говорили: запитвач Петър Сърбински	292	
М-р Димо Казасов	297	
Живко Живков	301	
Спас Найденов	304	
Д-р Петър Дертлиев	307	
Лалю Ганчев	309	
Предложение на народния представител д-р Иван Пашов, след станалите разисквания по горното запитване да се мине на дневен ред. (Приемане)	310	
Случай. Изключване за едно заседание народния представител д-р Петър Дертлиев за нанесена обида на народното представителство от мнозинството	309	
Проекторешения: 1. За одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 16 декември 1946 г., протокол № 147. (Приемане)	310	
2. За одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 декември 1946 г., протокол № 144. (Приемане)	310	
3. За одобрение 20. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 октомври 1946 г., протокол № 129. (Приемане)	311	
4. За одобрение 45. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133. (Приемане)	311	
Говорили: Марин Личев	311	
М-р д-р Иван Стефанов	312	
5. За одобрение 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137, относно освобождаването от бандеролно право и други данъци и такси на 1.000 кг. експортни цигари, които Министерството на външните работи и на изповеданията ще изнесе за странство. (Приемане)	313	
Говорили: Иван Коприков	313	
Петко Стоянов	314	
М-р Христо Лилков	315	
М-р д-р Иван Стефанов	315	
6. За одобрение 25. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 ноември 1946 г., протокол № 139. (Приемане)	316	
7. За одобрение 7. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 декември 1946 г., протокол № 153, относно освобождаване от бандеролно право и други данъци на 3.000 кг. войнички цигари, които Министерството на електрификацията, водите и природните богатства ще закупи и изнесе за странство. (Приемане)	316	
Дневен ред за следващото заседание	316	

Председател Васил Коларов: (Звън) Обявявам заседанието за открито. Присъствуват нужният брой народни представители.

(От заседанието отсъстват следните народни представители: Александър Ковачев, Алексн Болев, Али Чепчиев, Ана Стоянова, Анастас Циганчев, Ангел Димитров, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Асен Тодоров, Асен Паянзов, Атанас Николов, Атанас Биволарски, Атанас Минков, Атанаска Георгиева, Борис Костов, Борис Стоев, Борис Томов, Борис Тачев, Васил Мавриков, Венера Клиничарова, Веселин Димитров, Веселин Дашин, Владо Власковски, Георги Марков, Георги Костов, Георги Веселинов, д-р Димитър Хаджиев, Доню Сербезов, Иван Пенчев, Иван Христов, Илия Игнатов, д-р Йордан Чернев, Кирил Клисурски, Кирил Христов, Костадин Велев, Костадин Диклиев, Крум Рангелов, Кръстан Раковски, Лалю Ганчев, Лалю Ширков, Марин Шиваров, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Минчо Драндаревски, Михаил Попов, Мустафа Билялов, Никола Алексиев, Никола Колев, Пело Пеловски, Петко Деков, Петър Попиванов, Ранчо Кемечджиев, Спас Николов, Сребро Бабаков, Станка Димитрова, Стефан Панов, Стоян Паликрушев, Тодор Кордовски, Титко Черноголев, Тодор Павлов, Тодор Гичев, Тодор Тодоров, Христо Калайджиев, Юсни Еминов и Янко Димитров)

Съобщавам на г-да народните представители, че председателството е разрешило отпуск на следните г-да народни представители: Андрей Пенев Денев — 12 дни, Асен Тодоров Чапкънов — 3 дни, Асен Христов Николов — 2 дена, Атанас К. Минков — 3 дни, Борис Тасков Томов — 3 дни, Борис Тачев Анчев — 3 дни, Васил Иванов Мавриков — 3 дни, д-р Васил Петков Хаджиев — 3 дни, Васил Ганчев Караджов — 17 дни, Венера Клиничарова — 3 дни, Васил Д. Герев — 2 дена, Витко Иванов Цвятков — 6 дни, д-р Вера Златарева — 1 ден, Георги Връбчев Георгиев — 3 дни, Георги Колев Петков — 1 ден, Георги Костадинов Костов — 2 дена, Георги Кръстев Динев — 2 дена, Георги М. Хайдутев — 2 дена, Георги Панков Веселинов — 2 дена, Господин Пеев Милков — 4 дни, Гочо Грозев Митев — 3 дни, Грую Папукчиев — 1 ден, Димитър Иванов Райков — 1 ден, д-р Димитър Иванов Хаджиев — 3 дни, Димитър Константинов Греков — 9 дни, Димитър Панайотов Чанов — 1 ден, Димитър Стоименов — 10 дни, Илия Игнатов —

3 дни, д-р Йордан Чернев — 3 дни, Кирил Христов Милев — 1 ден, Костадин Денев — 10 дни, Мата Тюркеджиева — 3 дни, Минчо Драндаревски — 3 дни, Никола Алексиев — 2 дена, Никола Гьорговски — 1 ден, Петко Деков — 3 дни, Сребро Бабаков — 2 дена, Стоян Паликрушев — 2 дена, Тодор Кордовски — 2 дена, Тодор Иванов Гичев — 3 дни и Тодор Янакиев — 3 дни.

Следните г-да народни представители, които са се ползували досега с по 20 дни отпуск, искат допълнително такъв. За да им се разреши исканият от тях отпуск, нужно е съгласието на Народното събрание.

Атанас Биволарски иска 2 дена отпуск. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Атанас Атанасов Николов иска 3 дни отпуск. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вичо Атанасов Начев иска 2 дена отпуск. Които г-да народни представители са съгласни да му се разреши исканият отпуск, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщава се на г-да народните представители, че са постъпили следните питання:

1. От народния представител г-н Дичо Тодоров към г-на министъра на търговията и продоволствието относно незадоволителната цена на цвеклото за производителя.

2. От същия народен представител към г-на министъра на вътрешните работи относно затваряне кръчми на опозиционери в селата в Провадийска околия и гр. Провадия.

3. От народния представител г-н х. Атанас Попов към г-на министъра на железниците, пощите и телеграфите относно протакането на ликвидацията на Българско търговско параходно дружество в гр. Варна.

Протести от тия питання ще бъдат изпратени на съответните г-да министри, за да отговорят по тях, съгласно правилника.

Постъпили са:

1. От Министерството на вътрешните работи — законопроект за увеличаване размера на някои гасби и такси по наредбата-закон за народната милиция.

Тоя законопроект ще бъде разладен на г-да народните представители и поставен на дневен ред.

2. От Министерството на войната — законопроект за отменяване задълженията на Министерството на войната към Министерството на земеделието и държавните имоти, произлизащи за неплатени: тарифни цени на корен, фондови връхнини, печалби и вноски за изравнителния фонд на цените за получен дървен материал за 1945 г.

Тоя законопроект ще бъде разладен на г-да народните представители и поставен на дневен ред.

Минаваме към дневния ред. Първа точка: Отговор на запитването на народния представител Петър Сърбински към министъра на информацията и изкуствата.

Има думата народният представител Петър Сърбински, за да развие своето запитване.

Петър Сърбински (ЗНП): (От трибуната. Посрещнат с продължителни ръкоплескания от опозицията) Г-жи и г-да народни представители! Качвам се на тая трибуна със съзнанието, че това е трибуната на Великото народно събрание, от която всички ние трябва да проявяваме велика мъдрост, достатъчно разум и търпение, защото големите са нашите отговорности и големи са нашите задължения, поради големите проблеми и задачи, които има да решава Великото народно събрание.

Райко Дамянов (к): Кажете го това на вашите.

Петър Сърбински (ЗНП): Спрямо организираната земеделска младеж в България...

Лалю Ганчев (з): Ти нямаш право да говориш от името на земеделската младеж.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): ... правителството на Отечествения фронт извършва една несправедливост...

Лалю Ганчев (з): 40.000 младежи на конгреса ти отнеха правото да говориш от тяхно име. (Ръкоплескания от мнозинството)

От опозицията: Не е вярно.

Петър Сърбински (ЗНП): ... извърши едно беззаконие.

Един от опозицията: (Към Лалю Ганчев) Ти си един тип, един търкаш с младежта. (Възбуждения от мнозинството)

Петър Сърбински (ЗНП): Аз излизам на тая трибуна, за да посоча тая несправедливост, да посоча това беззаконие и да потърся правата на земеделската младеж (Ръкоплескания от опозицията), които тя си извоюва. А тоя господин (Сочи Лалю Ганчев), ако не беше Дирекцията на милицията, имаше да чака да прави конгрес. Подлец! (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Браво!“)

Лалю Ганчев (з): С чужди пари...

Петър Сърбински (ЗНП): Вие знаете, че преди 47 години...

Райко Дамянов (к): Със Стефан Цанов правиш ти съюз.

Петър Сърбински (ЗНП): ... в пламъците на първата селска революция у нас след освобождението, в пламъците на Дуранкулашкия бунт се роди великата организация на българските селяни — Българският земеделски народен съюз... (Ръкоплескания от опозицията. Възбуждения от мнозинството)

Един от мнозинството: С която вие нямате нищо общо.

Петър Сърбински (ЗНП): ... организация, която е рожба на самия народ, организация с идеология, изградена от същия тоя народ (Ръкоплескания от опозицията. Възбуждения от мнозинството), идеология не възмъжувана, не копирана от някъде, а продукт на съзнанието, на гения на българското отрудено селство. (Ръкоплескания от опозицията) И тая организация цели десетилетия води героична и достойна борба. Когато четем нашата история, анализите на тая история говорят, че тя е борба, с която всеки честен българин с право трябва да се гордее. Ако прелистим стенографските дневници на V Велико народно събрание и видим борбата на Стамболийски срещу посегателството на конституцията, (Ръкоплескания от опозицията), срещу чл. 17 от конституцията, борбата му...

Лалю Ганчев (з): Тебе те избрах убийците на Стамболийски.

Петър Сърбински (ЗНП): ... срещу Фердинанда и срещу личния режим, ще видим, че всичко това са събития и подвизи — дело на Земеделския съюз. И това е наша обща национална гордост.

Цели десетилетия Земеделският съюз се бори за свобода, за демокрация, за славянска солидарност (Ръкоплескания от опозицията)...

От мнозинството: О-о-о!

Петър Сърбински (ЗНП): ... бори се за ред, за културен, стопански и социален просперитет в нашата родина. (Възбуждения от мнозинството)

Вие знаете, г-жи и г-да народни представители, че един от най-великите синове на Франция, люлката на световната култура и цивилизация, люлката на свободата, нейният велик син Шарл Жид, на една световна конференция на икономистите в Марсилия заяви, че е политиката на Стамболийски, с неговите идеи, по неговия път, с

неговото дело не България, не Европа, а светът ще се обнови и ще стане по-свободен, по-радостен, по-човечен, ще се създаде мир. (Ръкоплескания от опозицията)

Владимир Арнаудов (р): (Възбужда)

Петър Сърбински (ЗНП): И когато след европейската война на Стамболийски беше възложена трудната задача да лекува раните на нашата родина, нанесени й от престъпната политика на дворцовата камарила, на немските агенти, Стамболийски, който имаше за задача да гради едно ново общество, нов социален, стопански и политически живот, знаеше, че успехът му ще бъде по-лесен, ако той получи подкрепата на трудещата се младеж в нашата родина. (Ръкоплескания от опозицията) И затова още с появяване на управлението от Александър Стамболийски през 1920 г. беше създадена под негово ръководство, с негово съдействие и сътрудничество великата организация на земеделската младеж — Българският земеделски младежки народен съюз. (Ръкоплескания от опозицията и възгласи „Да живее!“)

Лалю Ганчев (з): (Възбужда)

Петър Сърбински (ЗНП): Ще си поприказваме с тебе, Лалю! — Земеделската младеж е на позициите на народната революция, на позициите на платформата на Отечествения фронт.

Райко Дамянов (к): Кажете за Стефан Цанов! Защо мълчиш? Фашистки мекерета!

Петър Сърбински (ЗНП): Стамболийски създаде при Земеделския съюз Младежки земеделски съюз с задача да бъде една учебна школа, едно училище, където децата на нашия народ, на българските селяни да се запознават с идеите, с принципите и с ученията на земеделското движение. Успоредно с отпочване на организационната работа, тогава отпочна и издаването на в. „Младежко земеделско знаме“. Вие знаете, че всяка организация трябва да има — а и практическата говори, че винаги е имала — свой вестник, който да пропагандира нейните идеи и от коловите на който да се съчат конкретните задачи и цели, които има да постигне тая организация и да решава всеки нейен отделен член. И с право Александър Стамболийски създаде Младежкия земеделски съюз. Последващите събития след неговото основаване, особено след фаталния за българския народ, за България, за трудещите се 9 юни, доказаха колко прав, колко велик и колко основателен е бил Стамболийски, когато е създавал Младежкия земеделски съюз. Миналите през тая борческа школа десетки хиляди земисисти 6 дни след фаталния 9 юни издават първото окръжно, първия манифест до земеделска България, в който казват, че е жив земеделският Бог и че 9-юнкските палачи не са могли да го повалят и да го убият. (Ръкоплескания от опозицията) И в тежките и мрачни дни след 9 юни, тогава когато навсякъде в нашата родина беше глухо и страшно...

Лалю Ганчев (з): Кажете го на професор Цанков.

Петър Сърбински (ЗНП): Кажете го на Кимон Георгиев и на Димитър Казасов. (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Браво!“) — ... когато се чуваше пукотът на киречниците в нашата родина, тогава когато дрънкаха вериги, тогава се избиваха най-ярките умове, най-блестящите борци за демокрация за нашия народ, тогава в. „Младежко земеделско знаме“, в. „Селян“, орган на академичната земеделска младеж, бяха бойните тръбачи на борбата срещу 9-юнкските убийци, палачи и народни изедници. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): На които си представител ти сега.

Петър Сърбински (ЗНП): В тези тежки дни в. „Младежко земеделско знаме“ беше оня вестник, който огряваше душите на борещата се за свобода и сносен човешки живот българска земеделска младеж. Вестник „Земеделско младежко знаме“ сгряваше душите, будеше ги, свестяваше ги и насаждаше...

Лалю Ганчев (з): Ето вестникът на земеделската младеж! (Показва един вестник. Ръкоплескания от мнозинството)

Петър Сърбински (ЗНП): ... аграрно съзнание в младежта. И в тая велика борба земеделската младеж в вестник „Младежко земеделско знаме“ дадоха силя и незабравими жертви. Редакторите на „Младежко земеделско знаме“, които пишеха огнени статии срещу деветоюнските убийци, палачи и изедници, бяха убити и живи изгорени.

Лалю Ганчев (з): Кой Ви избра и докара на тази трибуна?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ако в България е имало една младежка вестник, който да е изпълнил най-достойно своя дълг в борбата на народа за свобода, за правда, в борбата за славянско братство...

От мнозинството: О-о-о!

Петър Сърбински (ЗНП): ... и за международна солидарност, тога е вестник „Земеделско младежко знаме“. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Недей провокира със славянството.

Петър Сърбински (ЗНП): Писаното за демокрация, за кооперативизъм, за аграризъм, за славянската мисия и за славянската солидарност — това са най-хубавите статии в нашия младежки печат. А статиите в него срещу терора на фашистите, срещу каирането на общинските събори в София, през блоковия режим, срещу убиването на пролетарските водачи Петко Напетов, Христо Трайков, срещу процеса в Лайпциг, където съдеха Георги Димитров, остават исторически, поместени в историята на нашия младежки печат. (Ръкоплескания от опозицията. Възбуждения от мнозинството)

Лалю Ганчев (з): Какво общо имаш ти с този вестник, господине?

Петър Сърбински (ЗНП): Ти какво общо имаш? Аз представлявам земеделската младеж. (Ръкоплескания от опозицията. Големи възбуждения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Фашистите и легионерите представляваш.

Един от комунистите: Легионерите представляваш!

Цола Драгойчева (к): Представляваш сянката си.

Райко Дамянов (к): Стефансон представляваш.

Петър Сърбински (ЗНП): Как не Ви е срам? Аз представлявам трудещата се земеделска младеж в България. (Възбуждения от мнозинството)

Един от мнозинството: Представляваш ония, които в Кюстендил избиваха земисти и ремисти.

Петър Сърбински (ЗНП): На 19 май 1934 г. правителството на г-н Кимон Георгиев, днешният прехвален демократ и отечественофронтовец, с един реакционен закон, с един противонароден закон, с един противоконституционен закон за разтуряне на политическите партии разтури, заедно с тях, и младежките организации при политическите партии, спря издаваните от тях вестници, установи цензура на печата и фашистки режим в България. И ако днес ние трябва да търсим отговорност за последната национална катастрофа през 1944 г., ние ще я търсим, ако сме честни хора, от тях, които прокараха закона за разтуряне на партиите (Ръкоплескания от опозицията), от тези, които ликвидираха обществените сили и улесниха цар Борис и немските агенти, в тяхната противобългарска, противонародна и противославянска политика. Ето вашият славянин! (Ръкоплескания от опозицията. Силни възбуждения от мнозинството)

Спомнете си, г-да народни представители, омитите за фашизиране на българската младеж с така наречената Дирекция на обновата. Спомнете си донкиховските пози на г-н Петър Попзлатев в Дирекцията на обновата за фашизиране на българската младеж; спомнете си лудо разпъиваните средства; спомнете си усилията да бъдат създадени фашистки организации, като „Бранник“, като „Ратник“, като „Легionen“ и всички други. (Възбуждения от мнозинството) Спомнете си усилията им да фашизират българската младеж. Но срещу тази престъпна омига се възправяше трудещата се българска земеделска и работническа младеж. (Бурни ръкоплескания от опозицията) Земеделският младежки съюз игра голяма роля в борбата срещу фашизма и срещу омитите да се фашизира българската младеж. (Възбуждения от мнозинството) Вие всички си спомнете, че Земеделският младежки съюз...

Един от мнозинството: Кажете за Кюстендилския процес!

Петър Сърбински (ЗНП): ... създаде младежки земеделски кооперативни групи, легалното движение на демократичната българска младеж.

Спомнете си дейността на „Младо село“, на „Светлоструй“. Спомнете си статиите, които написа и „Жур“, вестник на РМС, на работническата младеж.

Един от комунистите: Какво общо имаш с тях?

Петър Сърбински (ЗНП): Усилията, които земеделската младеж положи в борбата си срещу фашизма, дадоха положителни и блестящи резултати. (Възбуждения от мнозинството)

Земеделският младежки съюз и Академичният земеделски съюз със своите легални организации — младежки кооперативни групи — със своите стожери, със своите легални групи по гимназии и университети, чрез своите легални организации, „Славянско огнище“, студентската корпорация „Младо село“, чрез ССАС при Българо-славянското дружество — Студентската славянска академична секция при него — изпълни своя дълг в борбата срещу фашизма.

Спомнете си и знаете борбата на земеделската младеж срещу фашизма преди 9 септември. Вие знаете, че първият антифашистки процес след 1941 г., след влизането на немците в България, го даде ЗМС. И тоя господин, който плещи, че при мене били легионерите, може ли да каже, легионер ли е осъденият от фашисткия съд Димитър П. Игнатов, член на постоянното присъствие? Легионер ли е народният представител Иван Пешев, осъден от фашисткия съд? (Ръкоплескания от опозицията) Легионер ли е Кръстю Зарев, осъден от фашисткия съд? А ти, подлещо, (към Лалю Ганчев), къде беше, когато се водеше тази борба, когато ние бяхме в затворите, в лагерите и в участниците? (Бурни ръкоплескания от опозицията. Възбуждения от Лалю Ганчев)

От опозицията: У-у-у!

Владимир Арнаудов (р): Не ви е срам!

Петър Сърбински (ЗНП): Вие всички знаете това. Вие знаете, кой е Вангел Геров.

Димитър Ганев (к): Кръстю Зарев къде е?

Петър Сърбински (ЗНП): Кръстю Зарев беше осъден от фашисткия съд, а този подлещ (сочи Лалю Ганчев) беше прокурорски свидетел. И ще му кажеш да отиде и прочете записките на секретаря на Тито за ролята на Гиневски. (Ръкоплескания от опозицията)

Димитър Ганев (к): Кажете, къде е Кръстю Зарев? Отговорете на въпроса.

Цола Драгойчева (к): И кой беше Стефансон?

Петър Сърбински (ЗНП): Г-да и г-жи народни представители! На това престъпно състояние в нашата родина турна край великият закон на народа — 9 септември. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Брей!

Петър Сърбински (ЗНП): Той смъкна фашистката власт на 9 септември. Установената фашистка система беше ликвидрана и помечена от народния бунт тогава. И в ранното утро на 9 септември не-легалните организации...

Райко Дамянов (к): Нищо общо нямаш с 9 септември.

Петър Сърбински (ЗНП): ... на трудещата се демократична младеж у нас се преустрои на легална база.

Райко Дамянов (к): Какво участие имаш в 9 септември?

Петър Сърбински (ЗНП): Преустрои се в РМС, преустрои се в ЗМС, преустрои се и всички други легални политически организации.

Райко Дамянов (к): Слушай, слушай, я кажи на 9 септември къде беше?

Петър Сърбински (ЗНП): Земеделският младежки съюз, ръководещ се от разбирането, че единствен...

Райко Дамянов (к): Къде беше на 9 септември?

Петър Сърбински (ЗНП): На 9 септември в 9 часа сутринта Родно радио повика Петър Сърбински да дойде в София. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): На смърт беше осъден от партизаните.

Петър Сърбински (ЗНП): Другарите ми (сочи опозицията) знаят къде съм бил, не ти.

Райко Дамянов (к): Кажете и за смъртната присъда!

Петър Сърбински (ЗНП): Смъртна присъда има само в твоята забъркана глава и в главите на безчестниците. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: А-а-а!

Един от мнозинството: Пред кого се намираш? В кръчма ли се намираш?

Петър Сърбински (ЗНП): Знай пред кого се намирам. Пред вас се намирам. Не съм като вас. По-хубаво е да мълчите.

Г-жи и г-да народни представители! Земеделският младежки съюз на 9 септември, ръководящ се от разбирането, че единствен Отечественият фронт...

От мнозинството: А-а-а!

Петър Сърбински (ЗНП): ... великият съюз на антифашистите...

Цола Драгойчева (к): Сквернословия за Отечествения фронт недей приказва!

Петър Сърбински (ЗНП): ... единствен, г-жа Цола Драгойчева, ...

Цола Драгойчева (к): На мене ще го говорите!

Петър Сърбински (ЗНП): ... може да спаси България, положи всички усилия, за да бъде възстановен Отечествения фронт и на България. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Провокатор, който няма нищо общо с Отечествения фронт!

Петър Сърбински (ЗНП): И подкрепяйки изцяло политиката на ОФ, ...

Цола Драгойчева (к): Поведохте борба срещу него!

Петър Сърбински (ЗНП): ... ръководството на ЗМС, разбирайки, че ще има силна народна власт, само когато има силен Отечествен фронт, ...

Райко Дамянов (к): Има го.

Петър Сърбински (ЗНП): ... а ще има силен Отечествен фронт, когато има силни отечественофронтовски партии; ...

Райко Дамянов (к): Имаме ги.

Петър Сърбински (ЗНП): ... а ще има силни отечественофронтовски партии, когато има силни младежки отечественофронтовски организации. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Има ги. И днес ги има.

Лалю Ганчев (з): (Възразява нещо)

Петър Сърбински (ЗНП): Тоя господин го избира Уйра! Кажете, къде са младежките избраници на „Звено“? Къде са избраниците на Радикалския младежки съюз? Къде са младежите социалисти на г-н Емил Аладжамов? Ей ги (Сочи опозицията) моите другари — дванадесет души земски избраници тук. (Бурни ръкоплескания от опозицията)

Къде са вашите съюзници? Този нещастник (Сочи Лалю Ганчев) колко гласа получи в неговата околия? Да отговори! В неговото село и баща му не е гласувал за него. (Бурни ръкоплескания и възгласи „Браво!“ от опозицията)

Лалю Ганчев (з): За Вас гласуваха убийците, а аз съм получил много земеделски гласове. (Възразения от опозицията)

Петър Сърбински (ЗНП): И затуй Земеделският младежки съюз разгърна широка дейност да създаде силни земсови групи, което носи силен Земеделски съюз и оттам — силен Отечествен фронт. Заедно с отпочване на легалната организационна дейност на Земеделския младежки съюз и на Българския академичен земеделски съюз, отпочна излизането и на в. „Земеделско младежко знаме“, вестникът на безсмъртния Сергей, когото убийците на 9 юни изгориха жив в пещите на Софийската дирекция на полицията. (Ръкоплескания и възгласи „Позор!“ от опозицията)

Райко Дамянов (к): Те сега са при вас.

Петър Сърбински (ЗНП): Отпочна излизането и на в. „Селяч“, редакторът на който Емил Стратев, заедно с инж. Георги Вълков, фашистките бандити преди 9 септември обесиха. (Възразения от мнозинството)

Отпочна, значи, редовната организационна дейност на ЗМС и редовното излизане на земеделските младежки вестници „Младежко земеделско знаме“ и „Селяч“. Младежко земеделско знаме“ и „Селяч“ правеха всичко възможно да изпълнят дълга си към България в трудните моменти. И ако г-жа Цола Драгойчева е мераклия да види, какво е писала земеделската младеж, тя ще види.

Райко Дамянов (к): С нея тя нямаш нищо общо.

Цола Драгойчева (к): Аз не съм му видяла очите от две и половина години.

Петър Сърбински (ЗНП): Тя ще види, че ние пишехме позиви към земеделската младеж да отиде на фронта и да пролее своята кръв за родината (Възразения от мнозинството), ръководени от разбирането, че единственият спасителен път за нас (Ръкоплескания от опозицията) е пътят на братската и вечна дружба с великия Съветски съюз.

От мнозинството: Лъжеш! Лъжеш! Демагогствавай! Провокатор си!

(В залата влиза министър-председателят Георги Димитров, посрещнат с бурни и продължителни ръкоплескания и ставане на крака от бюрото на Събранието, министрите и народните представители от мнозинството)

Петър Сърбински (ЗНП): Пишехме блестящи статии за славянската солидарност, за великата Червена армия. Ето, г-жа Цола Драгойчева. (Посочва един позив)

Един от мнозинството: Кажете нещо за позивите на Гемето за „Хляб и свобода!“

Петър Сърбински (ЗНП): Ние пишехме всичко, което моментът налагаше да се пише и което бяхме длъжни да пишем в името на добре разбраните национални български и общославянски интереси.

Райко Дамянов (к): Махзари къде пишеш?

Петър Сърбински (ЗНП): Българската земеделска младеж, виждайки в Земеделския младежки съюз ...

Райко Дамянов (к): Тя Ви презря.

Петър Сърбински (ЗНП): ... своята собствена организация, наеле масово в него.

Райко Дамянов (к): Фашистите налязоха масово в него.

Петър Сърбински (ЗНП): Ще ти каже Титко Черномосков. Той приемаше левонерите от Търговище. (Ръкоплескания от опозицията) Той даваше прошки, не ние. Нашето отношение на 9 септември — а и сега е същото — беше: няма свобода за убийците на свободата! (Ръкоплескания от опозицията) А левонерите, които Титко Черномосков приемаше, са убийци на свободата.

Райко Дамянов (к): Нали за тях плащеше постоянно.

Министър-председател Георги Димитров: Представителите на убийците (Към опозицията) са при вас. (Оживление)

От опозицията: При вас, при вас са.

Петър Сърбински (ЗНП): Младежният земеделски съюз става най-масовата младежка организация в България. (Възразения от мнозинството) Това се злоуми на управляващата в Отечествен фронт Работническа партия и на нейния Младежки съюз. И тя след като положи всички усилия да попречи на разрастването на ЗМС, след като използва най-добре органите на милицията, след като използва и другите средства, които са известни вам, и след като се убеди, че не с тези средства ще се разстрои Земеделският младежки съюз, ...

Райко Дамянов (к): И Гемето това разправяше.

Петър Сърбински (ЗНП): ... измисли една противодемократична, противоотечественофронтовска идея, с която беше заангажиран и скъпият авторитет на героя от Лайпциг Георги Димитров — идеята за единна младежка организация. (Възразения и смях сред мнозинството)

Цола Драгойчева (к): Хайде де!

Петър Сърбински (ЗНП): Земеделският младежки съюз в тоя опит за създаване на единна младежка организация видя, че е застрашен Отечествен фронт.

От мнозинството: А-а-а!

Петър Сърбински (ЗНП): Зашото, шом като няма Земеделски младежки съюз, няма да има и Земеделски съюз.

От мнозинството: Има.

Петър Сърбински (ЗНП): А шом няма Земеделски съюз, няма да има и Отечествен фронт.

От мнозинството: Има.

Петър Сърбински (ЗНП): А шом няма Отечествен фронт, има реставрация на позорното и кърваво фашистко минало. (Ръкоплескания от опозицията)

И вестниците на земеделската младеж „Земеделско младежко знаме“ и в. „Селяч“ се хвърлиха в енергична борба да разобличат тази противоотечественофронтовска, тази противодемократична и противонародна идея за единна младежка организация.

Българският народ видя във великия съюз на антифашистите — Отечествен фронт — своето спасение. Зашо? Зашото видя, че в него са наредени земеделци, работници, социалисти и патриоти от армията и каза: „Ще дойда и ще им окажа пълно съдействие“.

Когато някой човек отиде на село и види хубаво наредена софра с най-хубави ястия — супа, готвено, печено, десерт и вино — ще седне и с апетит ще се нахрани на тази софра. Но ако дойде някой умник и каже: „Дайте сега в един гювеч да изберкаме и супата, и готвеното, и печеното, и десерта, и виното, тогава ще стане много хубаво“, какво ще стане? — буламач, който и свиня няма да го яде. (Ръкоплескания от опозицията)

На конгреса на комитетите на Отечествен фронт, на 9 март 1945 г., земсовите делегати реагираха остро срещу тая идея, срещу тоя опит и като резултат на своята упорита борба на този конгрес, да имат своя собствена, самостоятелна младежка организация, която да бъде извор на нови сили на Земеделския съюз и оттам за Отечествен фронт, за доброто на България, провалиха проекторезолюцията на Националния комитет на Отечествен фронт. ЕМО беше разобличен и ликвидиран, ЗМС победи. (Ръкоплескания от опозицията)

Земеделският младежки съюз продължи своята борба и своята работа и свика на 7 и 8 април своята първа след 9 септември свободна, национална земска конференция. На тая конференция изказвайки пълно доверие на земеделските министри, на правителството на Отечествен фронт, адмирирайки победите на Първа българска армия, ...

Райко Дамянов (к): Ама пораженец такъв! Ще говориш за Първа българска армия!

Един от мнозинството: Ами лозунгите „мир, хляб и свобода“?

Петър Сърбински (ЗНП): ... адмирирайки победите на храбрата Червена армия, адмирирайки Съветския съюз и великия реален лист на нашето време, Йосиф Висарионович Сталин, ... (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Тепероз!

Петър Сърбински (ЗНП): ... първа масова земска организация.

Покрай това земската младеж даде и ценни препоръки. Тя каза, че единственият път, по който трябва да вървим, е към укрепване на младежките оф. комисии и в засилване братството и сътрудничеството с героичната, антифашистка организация РМС. Посочи и други пътища: отхвърли единните държавни листи и препоръча свободни избори със самостоятелни листи, съгласно търновската конституция, ...

Георги Михайлов Добрев (к): (Казва нещо)

Петър Сърбински (ЗНП): ... теза на ЗМС, която, г-н Георги Михайлов, колкото и мерак да нямаш, сега се наложи. Тезата на ЗМС за избори със самостоятелни листи победи.

Христо Юруков (р): Това е новият фашизъм, фактически проводник на реакцията и представител на неонацизма.

Петър Сърбински (ЗНП): И тогава, след всички тези успехи, последва интервенцията на РП и РМС в нашия вътрешен организационен живот. Вместо да се вслушат в решението на националната земска конференция, вместо да извадят поука от всичко това, което чука там, те извършиха интервенция, спряха нашия вестник „Земеделско младежко знаме“. А по-нататък и в Земеделския съюз също се извърши интервенция. Работническата партия с помощта на милицията организира на няколко души, царски агенти и разколници, конференция в театър „Балкан“ (Ръкоплескания от опозицията), която конференция имаше за задача — какво? — да постави начело на Земеделския съюз хора, които не вървят в унисон с идеите и делото на 9 септември, с платформата на Отечествения фронт и с идеите и политиката на Александър Стамболийски (Ръкоплескания от опозицията). Защото тогава, когато градихме Отечествения фронт, когато правехме отечественофронтовски комитети, г-н Александър Обков беше станал послат в една плевенска черква и четеше молитви. (Ръкоплескания от опозицията)

Лалю Ганчев (з): А ти беше пандурия на неонацизма.

Петър Сърбински (ЗНП): А той господин (сочи народния представител Михаил Геновски) го нямаше никакъв. Не знам къде беше г-н Геновски. Това ще кажат държавните обвинители от Народния съд, г-н Георги Петров и г-н Димчев от Пазарджик.

Райко Дамьянов (к): Нещо тук се говори, че партизаните те били осъдили на смърт.

Цветан Капитанов (з): Безобразие!

Петър Сърбински (ЗНП): С тая интервенция фактически се докарва положението дотам, че с помощта на милицията беше предаден съюзният дом, на „Стефан Караджа“ 10, на разколниците, на царските агенти в Земеделския съюз (Ръкоплескания от опозицията), а канцелариите на Земеделския младежки съюз бяха дадени на прокурорския свидетел по делото на земците от 1941 г. (Ръкоплескания от опозицията), като се смяташе, че като се постави един агент-провокация в канцеларията на Земеделския младежки съюз, ще може да бъде заета по-лесно ...

Лалю Ганчев (з): Аз служа на народа си, срещу когото ти предателствуваш.

Петър Сърбински (ЗНП): Уни, горчива азмама! Земеделската младеж остана твърдо на своите позиции и остана зад своите ръководители. Къде е земеделската младеж?

Един от мнозинството: Гемето къде е?

Лалю Ганчев (з): Я кажи, къде имате околийския настоятелства, къде ти е организацията?

Петър Сърбински (ЗНП): Това го знае г-н министър Стефанов, а най-добре го знае вътрешният министър, г-н Антон Югов. Той знае къде е земеделската младеж, защото има пълна представа за нейната многочисленост. Тя стои зад своя секретар, на когото е дала доверие на три земсови конференции, ... (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Е-й-й-й!

Петър Сърбински (ЗНП): ... избран с повече гласове, отколкото е получила партията на г-н Кимон Георгиев и на г-н Георги Попов. Аз съм взел 60.000 гласа, ...

Министър д-р Иван Стефанов: 600.000 гласа сте казали.

Петър Сърбински (ЗНП): ... колкото партията на Кимон Георгиев, тогава министър-председател, а в селото на този господин (сочи Лалю Ганчев) съм взел пет пъти повече от него.

Лалю Ганчев (з): А ти защо не се кандидатира в своето село?

Петър Сърбински (ЗНП): Защото на гарата, когато ме интервиряха, аз казах на Васил Пешев да ме кандидатира срещу Михаил Геновски, срещу тебе и срещу Георги Трайков. Аз наредих това, защото исках да се видя с тия господа в собствените им избирателни колегии.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Димитър Ганев (к): По фюрерски започна; аз, аз.

Министър-председател Георги Димитров: Кажете, какво е било Вашето отношение към партизанското движение до 9 септември. (Ръкоплескания от мнозинството)

Петър Сърбински (ЗНП): Положително, и във външност с бият от героичната борба на партизаните.

Райко Дамьянов (к): Лъжеш! На смърт си бил осъден от партизаните.

Цола Драгойчева (к): А след 9 септември беше първият предавател срещу младежта.

Коста Лулчев (д): А къде е бил Георги Димитров преди 9 септември?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Министър-председател Георги Димитров: Във всички бяхте против партизанското движение.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Още пет минути Ви остават. Моля, заключавайте!

Никола Петков (ЗНП): В 4 часа бе открито заседанието.

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Настъпиха събитията през август. Земеделската младеж остана зад земеделските министри, които напуснаха управлението в знак на протест срещу опита да се установи хегемония на Работническата партия и Отечествения фронт. (Ръкоплескания от опозицията)

Димитър Ганев (к): Затуй, защото така ви заповядаха вашите господари — затова напуснахте управлението, а не срещу някаква хегемония.

Петър Сърбински (ЗНП): Последва след това разрешаването на в. „Народно земеделско знаме“ на Земеделския съюз, а по-после последва и разрешаването на ЗМС да издава своя вестник „Земеделско младежко знаме“ и на Земеделския академичен съюз — в. „Селяч“. Тия вестници излязоха само в три броя и бяха спрени по заповед на министъра на информацията и изкуствата.

Ето ги тези вестници, г-жи и г-да народни представители! Ние ще прочетем от тях да видим, какво сме направили зло на нашата родина и на нашата младеж, за да бъдат спрени. Спрени нашите вестници, ние направихме опити да ни бъдат отново разрешени. Това ни се отказа. Нашето искане не беше удовлетворено. И днес аз отнемам от вашето скъпо време, за да посоча, че е извършена една неправда. Платформата на Отечествения фронт от преди 9 септември и платформата на Отечествения фронт от 17 септември 1944 г. гласи: възстановяване на търновската конституция. А чл. 79 и чл. 83 от търновската конституция осигуряват правото на земеделската младеж да има своя организация и да има свои вестници, а следователно посегателството върху нашите вестници е измяна към делото на 9 септември и към платформата на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Търновската конституция не позволяваше и 9 септември, г-не!

Петър Сърбински (ЗНП): Министър Димо Казасов в своята реч по правителствената декларация заяви, че са спрени опозиционни вестници поради това, че са били против свободата и против демокрацията. Той застъпи тезата на Сен Жюст, другаря на Робеспьер от Великата френска революция, че няма свобода за убийците на свободата. Да, и ние казваме: няма свобода за убийците на свободата. Ние не искаме свобода за деветоюнските убийци и палачи и за дворцовите лакеи, за дворцовите агенти, за фашистката клика. Ние днес недоумяваме, как може убиецът на свободата на 9 юни Димо Казасов да казва на своите жертви, че са били против свободата и против демокрацията. (Ръкоплескания от опозицията и викове „Позор!“)

Той потвърди от тая трибуна, че правото на вестници правителството на Отечествения фронт е запазило само за обществени организации. Шом като правителството на Отечествения фронт е запазило това право само за обществени организации, и шом като на Земеделския съюз със секретар Никола Петков е разрешен вестник, защо на нашата организация, организацията на земеделската младеж при този съюз, която обединява хиляди земсови групи със стотици хиляди членове, е отнето това право?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Но ако само на обществени организации е разрешено, питаме ние, чия издация са и на коя организация напр. „Сършен“, „Стожер“, „Земляк“, „Република“, „Кино-преглед“, „Илюстрирана седмица“, „Ведрина“? На кои обществени организации са те?

Цола Драгойчева (к): На Отечествения фронт.

Петър Сърбински (ЗНП): И г-н Казасов каза, че няма да се позволи в България — която харчи милиарди за народната просвета; в България, която е построила хиляди училища; която е заангажира и харчи милиарди за хиляди научни работници на това поле, за да издига културния уровень на нашия народ — да бъде чупен учебният резултат, който със специална програма от компетентни се прави, от вестници, на които единственият импулс е печалбата. „Младежко земеделско знаме“ и „Селяч“ са вестници, които излизат не от струни към печалба.

Цола Драгойчева (к): Те си имат пари.

Петър Сърбински (ЗНП): ... а те са една жизнена нужда на земеделската младеж; те са продиктувани от добре разбраните младежки, общобългарски младежки и общобългарски народни интереси.

Един от мнозинството: Органи на чужди интереси.

Петър Сърбински (ЗНП): Колкото за възпитанието, ние дължим да дадем, че ние нашата младеж не я учим да отива на митинги и да вика: „Смърт!“ и „горе!“ и „долу!“, не я учим да става доносчик, не я учим да си чули гръбнаците. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): А да пише махзари!

Петър Сърбински (ЗНП): Имайте пред вид, че възпитанието на народа е възможно само при свобода, и то постепенно. Ако обаче вие мислите, че с учителски катедри, чрез разни емоси и септемвричетата ще може да рекрутирате кадри на една партия, бъдете уверени, че това няма да сполучи.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Знайте, че често на човешките желания се усилва по някой злокобен бог. Великият Сталин излезе от семинарията, Чернишевски и Добролюбов излязоха от семинарията, Анатоли Франс излезе от католически колеж. Може би от вашите емосчета и септемвричетата ще излязат утрешните анархисти или троцкисти, или не знам какви.

Един от мнозинството: Вие сте им приятели!

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Завършете!

Петър Сърбински (ЗНП): А ние, земеделската младеж, учим българската младеж на демокрация, на братство, ...

Райко Дамянов (к): На предателство!

Петър Сърбински (ЗНП): ... на взаимномощ, на любов, на обич към родната земя, учим я за славянството, за славянската мисия. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Г-н Сърбински! Приключвайте, времето Ви изтече!

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Босага се и на най-светите права на нашата младеж, осветени от конституцията и придобити с толкова борби и с толкова жертви, и се има безсрамие да се твърди, че беззаконията и произволите, които се вършат със спиране на вестници, били нежни грижи за доброто на тая младеж. Това е оскърбление за тая младеж. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Приключвайте!

Петър Сърбински (ЗНП): Още малко, г-н председателю. Приключвам.

Димитър Ганев (к): Гьобелс ако беше жив, щеше да говори със същия език, както говори Сърбински.

Петър Сърбински (ЗНП): Г-н Казасов в своята реч каза, че употребата на целулозата за експлозивни и в текстилната индустрия прави кризата за хартия остра. Не спорим по тоя въпрос сега. Но ние питаме: щом като съществува криза за хартия и трябва да се направят икономии, защо не се направят, като се намали пропорционално тиражът на вестниците на разните отечественофронтови организации? Защо трябва кризата за хартия да засегне само нас? Щом като има криза за хартия, защо няма такава, например, за частните издания на г-н Слави Пушкарков и други безработни партийци?

Каза се по-нататък, че вестниците са спрени, защото са дръзнали да имат отношение към приятелски нам страни, с което са увредили на важни национални интереси. Към кои страни? Ето ги вестниците, г-н министри на информацията. Елате, посочете една статия в тях, където ние да сме взели отношение, с което да сме увредили на важни държавни национални интереси. Елате, посочете, конкретизирайте се.

По-нататък. Защо са спрени нашите вестници? Че сме били против Отечествения фронт ли? Но ако Отечественият фронт и неговата платформа за комунистите са само един етап, за нас платформата на Отечествения фронт, построена върху учението и принципите на Стамболийски, е цел. (Ръкоплескания от опозицията) Защо са спрени? Че ние сме били против сътрудничеството с работниците ли?

Цола Драгойчева (к): Само против комунистите сте.

Петър Сърбински (ЗНП): Не. Вие знаете, че нашето учение и нашето възпитание са резултат на това, което Стамболийски ни е учил. А той с теорията за политическите партии — съсловни организации, най-правилно е разрешил въпроса за сътрудничеството между работници и земеделци. И ние никъде не учим за селска диктатура и не се борим за такава, а искаме и се борим за съюз между земеделци и работници. (Ръкоплескания от опозицията) Не както

комунистите искат и се борят за диктатурата на пролетариата или пък както г-н Кимон Георгиев учеше за компетентна, авторитетна, авторитарна, волева власт след 19 май.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ние сме се борили и сме ратували винаги за земеделско-работническо сътрудничество.

По-нататък. Че сме против славянската солидарност ли? Вие много добре знаете, г-жи и г-да народни представители, че тогава, когато се смяташе, че е предателство да се говори за славянство и за славянска мисия: тогава, когато се смяташе, че е ерес да се говори за това, ние бяхме тия, които учехме нашата младеж за славянска солидарност, ние я учехме за славянската мисия. (Ръкоплескания от опозицията. Възражения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Ти ли бе?

Петър Сърбински (ЗНП): Ние бяхме тия, които бяха членове на Всеславянския младежки земеделски съюз.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Ние бяхме членове, когато Димо Казасов беше член на ръководството на Българо-югославското дружество, ръководител на студентската славянска секция при него; мой другар, Евтим Арсов, беше в ръководството на ЗАС, Иван Пешев, народен представител, беше също в това ръководство, от личният земисет д-р Краев беше член на това ръководство. Там бяха моите другари от ръководството, които учеха нашата младеж за славянската мисия и славянската солидарност.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

От мнозинството: С Дража Михайлович.

Петър Сърбински (ЗНП): Ние организирахме и младежката организация „Славянско огнище“.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Тогава защо спряхте нашите вестници? Г-н министри, вие ще отговорите, вие трябва да отговорите.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Нямайте повече думата. Вие говорите вече 52 минути.

Петър Сърбински (ЗНП): Аз съм най-младият депутат и моля продължение. (Възражение от мнозинството)

Цола Драгойчева (к): Най-нахалният!

Петър Сърбински (ЗНП): Запитвам: по силата на кой закон и по силата на кое са спрени нашите вестници, когато постановленията на конституцията са ясни и категорични? По силата на кой морал е спрял нашият вестник, когато в проекто-конституцията на Националния комитет на Отечествения фронт, членове 74 и 75, се гарантира това наше право. Щом като и по силата на правото и закона, по силата на морала и етиката РМС и неговите сателити имат свои вестници и печатни издания, същото право имаме и ние, земеделската младеж. (Ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): За фашистите не може да има.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

Петър Сърбински (ЗНП): Моля, г-н председателю, свършвам

Цола Драгойчева (к): Нахалник!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

От мнозинството: Засрамя се бе!

Петър Сърбински (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Ние искаме да бъде разрешен и нашият вестник. Не забравяйте, че нашите пещастия се дължат само на туй, че дворцовата камарила разрушаваше и премахваше обществените сили у нас.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Отнемам Ви думата.

Петър Сърбински (ЗНП): Вие, които осигурявате правото на Земеделския съюз да има свой вестник, осигурете това право и на земеделската младеж.

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни) Отнемам Ви думата.

Петър Сърбински (ЗНП): Искаме го най-настоятелно. Не го ли направите, ние ще ви таксуваме като врагове на селяните, на селската младеж, на славянството, на Стамболийски, на Сергей Румянцев. Това е моята дума. (Народните представители от опозицията, с изключение на Никола Петков, Коста Лулчев и др., стават прави, продължително ръкоплескат и викат „Браво!“)

У Министър-председател Георги Димитров: Шефове! Станете и вие!

Никола Петков (ЗНП): Вие вменячихте хората, а не ние!

Един от мнозинството: Но-годям махзари от тебе има ли?

Друг от мнозинството: Погледни се! (Ръкоплескания от мнозинството)

Председател Васил Коларов: Има думата министърът на информацията и на изкуствата г-н Димо Казасов. (Ръкоплескания от мнозинството)

Недялко Атанасов (ЗНП): Младият ремсисът започва да говори!

Никола Петков (ЗНП): Най-големият демократ е той!

Недялко Атанасов (ЗНП): Все демократи!

Министър д-р Иван Стефанов: Най-големите демократи, шефове на съюзи и редактори, и всички!

Райко Дамянов (к): Няма ги фюрери все като вас!

Министър Димо Казасов: (От трибуната) Г-да народни представители и представители! Искам да направя още един път една може би непопулярна констатация. Тя е следната: старото разбиране на свободата, което не поставяше никакви граници на нейните проявления, е вече — колкото и това да е неприятно за някои — една отживелица.

Коста Лулчев (сЛ): (Възразява нещо)

Министър Димо Казасов: Защитата на робството, което в ерата на класическата свобода бе едно нормално и закононо състояние, днес повече не се търпи. Старото разбиране на свободата обезпечаваше правото на всеки да защитава каквото си ще политически идеи, каквито си ще политически разбирания и концепции, каквито си ще политически и философски доктрини, каквито си ще политически режими, от най-реакционния до най-прогресивния. Днес това разбиране е претърпяло до такава степен промяна, че дори и народи, за които свободата е реликва, пазена със свещено преклонение, дори и такива народи без колебание слагат подписа си под международни договори, които не само запрещават разпространението на идеи и литература с реакционно и фашистко съдържание, но и повеляват изземването и унищожаването на подобна литература. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Свободата над всички!

Министър Димо Казасов: Може би за някои този реален исторически, скрепен с тържествени международни актове, факт, да прозвучи като някакво възстановено аутодафе. Но фактите са факти. Ние можем да се бунтуваме или могат някои да се бунтуват срещу тях. Тия факти искат своето обяснение. Аутодафето е възстановено с тази съществена разлика, че, докато в епохата на инквизицията мракобесието обрчаше на огън свободата, в днешната епоха свободата обрча на унищожение мракобесието. (Ръкоплескания от мнозинството) Безграничната свобода на личността да изразява публично, както това беше някога, своите най-дръзки и най-екстравагантни умозаключения, е подчинена на интереса на народа да се предпази от смущенията на идеи, губелни за неговото правилно развитие. (Възгласи от опозицията) И ето защо днес никой не дръзва да счита за посегателство върху свободата забраната да се разпространяват схващания противна мира в полза на войната, против единството на народите в полза на тяхното разединение и на тяхното стълкновение. Хартата на обединените народи формулира като върховно тяхно задължение да предпазят идните поколения от бедствията на войната, която на два пъти през последните три десетилетия донесе на човечеството некажани нещастия.

Никола Петков (ЗНП): (Възразява нещо)

Министър Димо Казасов: Престанете да бъдете ментор, г-н Петков!

Никола Петков (ЗНП): А Вие престанете да бъдете винаги ренегат. Кажете какво мислите!

Министър Димо Казасов: А общопризнатото за вредно в международния живот може ли да се счете за полезно във вътрешния живот на народите? Войната, стълкovenието, разединението, взаимноизстреблението сред народа може ли и трябва ли да бъдат подпомогнати и насърчени чрез обезпечаване безграничната свобода на всеки да ги събужда и да ги разпалва? Може ли и трябва ли? И тук е основният въпрос: може ли и трябва ли в нозете на безграничната индивидуална свобода да се сложи едно обществено благо, каквото е външният и вътрешен мир, каквото са народното единство и народната сплотеност? На този въпрос практиката, днешната практика в цял свят дава един и същ отговор: не може!

Никола Петков (ЗНП): Това не е вярно, което казвате.

Министър Димо Казасов: Не бива! Ония ограничения на свободата, еднакво в стопанската, както и в духовната дейност на личността, които са предназначени да запазят интересите на общността, т. е. на народа, са осветена практика в живота на всички свободололюбиви народи. (Възгласи от опозицията) Изхождайки от тях схващания, които целят да запазят интересите на народната общност, правителството на Отечествения фронт поставя ред и планомерност и в стопанството, чийто обект е печатът. Печатът, като стопанска дейност, преди всичко ползува труда на няколко хиляди работници и поглъща ежегодно над 2 милиарда лева капитал.

Само стойността на изразходваната печатарска хартия възлиза на повече от 1 милиард лева. След като във всички стопански отрасли е не само узаконена, но и обществено призната практиката да се регулира производството и зависимост от наличните сурови материали и съобразно нуждите на пазара, защо трябва да се счита за произвол приложението на тази практика в печатарското производство? Напротив, нейното приложение тук има своите по-големи и по-дълбоки основания. Печатарското производство е силно разстроено поради огромните разрушения, на които то бе подложено през време на бомбардировките. Хартиената криза е отчасти и нейното смекчаване няма изгледите да настъпи скоро.

Един от опозицията: Спрете „Стършел“.

Министър Димо Казасов: Затрудненията в печатарското производство и липсата на хартия заставиха правителството да установи ред при задоволяване нуждите на българския печат. Тоя ред е следният: на първо място се задоволяват нуждите от хартия на Министерството на финансите за ценни книжа, за тютюнов амбалаж и пр.; на второ място се задоволяват нуждите на Министерството на търговията за брашнени, циментови и други, свързани с продоволствено, чували и амбалаж; на трето място се задоволяват нуждите на Министерството на просветата за учебници и учебни помагала; и на последно място — на Министерството на информацията и на изкуствата за нуждите на целия останал печат. Но тъй като контингентът от хартия, който се предоставя на Министерството на информацията и на изкуствата за нуждите на целия останал печат, е крайно недостатъчен, ние бяхме заставени да категоризираме печатата съобразно неговото значение в нашия политически, в нашия стопански и в нашия културен живот. На първо място ние обезпечихме хартия за централните органи на политическите, професионалните, стопанските, националните и младежките организации.

Един от опозицията: И за „Стършел“.

Министър Димо Казасов: На второ място — за оригиналната българска научна, стопановедска и художествена литература. И на трето място — за преводната литература, която има безспорни художествени и научни качества.

Ето и заповедта по този въпрос: (Чете) „Възлагам отпускането на хартия за вестници и книги на комисия в състав: директорът на изкуствата, директорът на печата и пропагандата, директорът на Народната библиотека, представител на Писателския съюз, началникът на отделението за печат и хартия. Когато се разглеждат въпроси, свързани с отпускането на хартия за книги, участва и един представител на Съюза на книгоиздателите; за списания — представител на Съюза на периодичния печат; и за вестници — представител на Съюза на журналистите.

Нареждам, при изпълнението на възложената й задача, комисията да постъпва по следния начин и ред:

1. На първо място да отпуска хартия на български писатели за оригинална художествена и научна литература;
2. На второ място да отпуска хартия за преводна литература, предназначена за помагало на нашите учебни заведения. За педагогическата и пр. стойност на тия помагала да изисква съответния документ от Министерството на просвещението;
3. Хартия за преводна и оригинална детска литература да отпуска само след представен документ от Министерството на народното просвещение, че е одобрен съответният литературен труд;
4. За преводна, а то високо художествена и строго научна литература да се отпуска хартия само ако преводът е от оригинала и е извършен безукоризнено.

При това комисията да държи сметка за разнообразието на преводите, както по отношение на авторите, така и по отношение на националните литератури, от които тия преводи се правят. Недостигът от хартия налага да се застъпят не само най-значителните автори с най-крупните им произведения, но да се застъпят в едно разнообразие на литературния жанр и народностен произход.

5. В никой случай да не се отпуска хартия за сензационна и булвардна литература, както и за литература без високи художествени или научни качества.

6. При разрешение на списания да се избягва размножението на еднообразните списания, като не се отпуска хартия както на списанията, които не обхващат с нужната компетентност и задълбоченост въпросите, тъй и на ония, които технически не са добре оформени.

7. За политически вестници ще се отпуска хартия след разрешението им от Министерския съвет.

8. При отпускане хартия на вестниците на професионалните организации да се държи сметка за броя на членовете и характера на организацията.

9. На издателства, които не полагат грижи за безукоризнено външно и техническо оформяване на книгата — корици, печат, хартия, съгаване, корекция и пр. — да не се отпуска хартия.

10. От всяко укрепено издателство комисията да изисква да постави под печат не само романи, но и по едно класическо, оригинално или преводно, съчинение из областта на историята, географията, естествознанието, социологията и пр. и пр.

На издателства, които в областта на научните издания проявяват по-голяма инициатива, да се отпуска повече хартия.

С друга заповед същите издателства се задължават да издават в редицата на своите библиотечни номера и два номера на български писатели.

„Взетите решения да се изпълняват без отлагане и без да ми се докладват.

Само въпросите, по които не се е постигнало съгласие, да ми се докладват.

Отделението за печат и хартия ще представя молбите на производителите по датата на постъпването им. За всяко пререждане ще наказвам най-строг провинения чиновник.

Списъците, както на удовлетворителните, така и на неудовлетворителните молби, да се оповестят на видно място в министерството.

Считам на тая заповед, уважаема г-жи и г-да народни представители, аз не искам да кажа, че нейното изпълнение е било по-малко от грешки. Такива има. Но те не са умислени. Те са неизбежни при огромното книжно производство, над които, за да се простре едно наблюдение, се изскача един голям апарат, с какъвто естествено министерството не разполага. Какво се обаче не за едно цензурно наблюдение, а за едно наблюдение, което да не допусне за сметка на едно ценно класическо произведение да се промъкне една литературна безкусница или един долнопробен книжен сурогат, проводник на ретроградни и реакционни идеи и концепции. Запитването на народния представител г. Сърбински се отнася не изобщо до режима на разпределение на хартията за цялата наша оригинална и преводна литература, а специално за отказа на министерството да отпусне на вестниците „Младежко Земеделско знаме“ и „Сейч“ нужната тям хартия. Наистина, министерството отказва да отпусне хартия на поменатите вестници поради липсата на такава и поради необходимост, малките налични количества хартия да бъдат изразходвани целесъобразно. И то отказва не само на вестниците „Младежко Земеделско знаме“ и „Сейч“, но и на десетки други периодически издания.

Един от опозицията: Ами „Стершел“?

Министър Димо Казасов: Най-големият брой съкрити издания принадлежи на Отечественния фронт. Ние спряхме всички провинциални отечественофронтовски вестници, като оставихме само по един в област.

Един от опозицията: А на РМС защо не спряхте?

Министър Димо Казасов: Ние спряхме един от централните органи на Националния комитет на Отечественния фронт, в „Свобода“, който имаше блестящ тираж и развитие. Ние и сега спираме редица други отечественофронтовски издания, за да се съобразим с оскъдното количество хартия, което имаме на разположение. Но трябва да отбележа, че не е липсата на хартия единствената причина, ...

Един от опозицията: Ха така!

Министър Димо Казасов: ... поради, която не би могло да се предостави на всеки неограничената свобода да издава каквото иска и да го издава тъй, както той намери за добре. (Възражения от опозицията) И при наличност на достатъчно хартия — за каквато наличност впрочем ще има още дълго да мечтаем — ще трябва да се тури ред в хаоса на нашния книжен пазар, не само за целесъобразно изпозвуване на свързаните с книжния пазар материали и труд, но и за правилно отправяне на неговите чисто духовни функции. Българската държава чрез респективните министерства и чрез гласуваните и от Вечното народно събрание, и от предишните събрания закони, се е погрижила да постави под контрол не само техническата организация на индустрията, но и качествата на нейните произведения, като в специални лаборатории анализира съставните части на тия произведения. Хранителните продукти са също така подложени на бдителен санитарен контрол.

Никола Петков (ЗНП): И това го говори един стар публицист! Срамота е да се сравнява със сиренето хартията и свободата на печата, и то от председателя на Дружеството на журналистите. Срамота е за председателя на Дружеството на журналистите да сравнява чушки и домати с вестник. Това е срамота! (Ръкоплескания от опозицията)

Министър Димо Казасов: Срамотното е там, че чушките и доматите се подлагат на един бдителен обществен, общонароден, държавен контрол, а продуктите на това, което се нарича свободна духовна дейност, която може да нанесе непоправими опустошения в развитието на един народ, тия продукти г-н Петков иска да бъдат освободени от всякакъв контрол, за да зацари в тоя живот анархията, от която бозаят реакцията и ретроградното. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Сам не си вярвате. (Глъчка)

Председателят Васил Коларов: (Звън)

Министър Димо Казасов: Най-деликатната и с най-губелни последици за развитието на народа дейност, духовната, е освободена от всякакъв контрол и от всякаква грижа за напътствие. Отрочата из тая област има привилегията да тече безпрепятствено по мозъчните канали на млади и стари и да нанася непоправими нравствени и духовни опустошения. И когато за пръв път след 9 септември се постави чрез уреждането на Министерството на информацията и на изкуствата начало на грижи и бдителност ...

Никола Петков (ЗНП): Защото нямаше къде да Ви турят, затуй създадох това министерство.

Министър Димо Казасов: ... в тая обширна, извънредно деликатна област на човешката дейност, ние нямаме се средни, за шастие незначителни, да отричат нуждата от тази грижа и бдителност.

Никола Петков (ЗНП): Като са незначителни, защо забранявате вестниците?

Министър Димо Казасов: Нашите издания са един от най-лошите. Доматеното пюре и грахът ни се предлагат в един мъжен амбалаж, а книгата — в един безобразен вид. Измислят амбалаж

на граха и на пюре то се захвърлят след употребата на съдържанието, а безкусно и безконтролно издадените книги остават трайно да грозят витрините на книжарниците и библиотеките и да излагат але — и трябва да признаем — да излагат незаслужено пред външния свят уровня на нашата духовна култура.

Никола Петков (ЗНП): Ако народът това иска! А ние говорите все от негово име.

Министър Димо Казасов: Държавната намеса в тая област е една необходимост, за да бъдат защитени духовните интереси на народа и запазен народният престиж пред света.

Никола Петков (ЗНП): Ние не налагаме като в „Труд“ 200.000 екземпляра, а оставаме свободно, който иска да купува.

Министър Димо Казасов: В България през 1939 г., т. е. преди войната, са излизали 513 вестници и 393 периодични списания, едно от друго по-нескопосни, хилави, безсъдържателни.

Никола Петков (ЗНП): 4.000 броя действителна продажба и 196.000 броя продадени насилно — това е в „Труд“.

Райко Дамиянов (к): 4.000 ли? Е-хе!

Никола Петков (ЗНП): Там Ви стиска Вж чепикът.

Министър Димо Казасов: Тези издания излизат не само небрежно, но и крайно нередовно. Събират от читателите абонамент за година, а им обещават само няколко броя или книжки, като по тоя начин измамват и очакванията, и средствата им. Което бе характерно за българската действителност преди 9 септември, бе характерно и за тия издания.

Какво характеризира тая действителност? Характеризират я малките и склупени хоризонти, дребният еснафски масшаб, индивидуалистичният егоизъм и — ако бих имал свобода на израза — будкаджийските идеали. Всеки иска да издигне собствен байрак над главата си, като скове една дъсчена будка, в която, превит на две, да заживее с илюзията на една колкото мизерна, толкова ефемерна самостоятелност и свобода. Не ще съмнение, че смяно по-висшата духовна култура и по-крупната обществена министрига могат успешно да воюват с тая наследена от миналото будкаджийска психология. Нейната утайка потиска много съзнания, които на думи величат социалното, общото, а на дело практикуват грубо индивидуалното и егоистичното.

Най-сетне би могло да се предостави свобода на всеки будкаджия да постигне своя идеал, като скове над главата си две дъски, но не може да му се позволи свободата да изтъкне тия две дъски от обществения склад, материалите на който са предназначени за солиден обществен градеж.

Срещу това раздробяване на обществения книжен фонд има дълга да се бори Министерството на информацията и на изкуствата, и то се бори с дадените му на разположение оскъдни средства. Ето защо, министерството отказва да разпие малкото хартия, с която разпелване, за да задоволи будкаджийските идеали на няколко стотини рахитични издания. (Ръкоплескания от мнозинството)

Един от опозицията: „Младежко Земеделско знаме“ е орган на 300.000 земски младежи.

Министър Димо Казасов: Чрез тоя отказ то намали вестниците на 50 и списанията на 215, като се постара да запази от всяка специалност най-салидното и най-добре изграденото издание. Около което настоя, да се групират сродните нему инициативи и никига и за нищо не се е мислило във вътрешния живот, в редакцията и в съдържанието на тия български периодически издания. За съжаление, липсата на хартия не позволи да бъдат добре и редовно обслужвани и т-й малкото вече на брой издания. Тия дни ние бяхме принудени да прибегнем към нови съкращения, тъй като за първото шестмесечие ни са дадени на разположение не 1.600.000 кгр. хартия, с колкото разполагахме през миналата година, а само 600.000 кгр.

Нашите вестници и списания и като търговски предприятия, и като техническа организация, и като ръководящ щаб са зле организирани и стоят под нивото на съответните предприятия в останалите балкански страни. И в тая област държавното съдействие и намеса са призовани и са призвани да извлекат българската журналистика и българската публицистика от днешния изостанал стадий на развитие.

Едно от многобройните средства, водещи към целта, е: ...

Никола Петков (ЗНП): Да им турнете намордник.

Министър Димо Казасов: ... намаление на изданията и групиче на сродните инициативи и силч около няколко крупни начинания. Само тъй ще могат да се изградят солидни издателства, политежаващи не само необходимите материални средства и технически съоръжения, но и необходимото съзнание и чувство на отговорност за упражняване на една толкова деликатна и с високо духовно съдържание функция, каквато е издателската.

Ние простихме едно специално наблюдение върху дейността на тия издателства. Аз не се съмнявам, че за ушите на мнозина това, което току-що казах, ще прозвучи, като ограничение на свободата, когато в същност това не е ограничение на свободата, ...

Никола Петков (ЗНП): То е разширение!

Министър Димо Казасов: ... а е ограничение на хаоса и безотговорността. Издателството повече от колкотоkonto и да бъдат

друга стопанска дейителност е една високо отговорна обществена функция. Ако не всеки може да бъде дори бакалин в страната, толкова по-малко може да се позволи на всекиго да бъде издател. Издател може да бъде само оня, който притежава не само необходими материални и технически средства за организацията на едно съвременно издателство, но който същевременно е и в литературната област, от която ще черпи материалите за своята дейителност. У нас на всекиго е позволено да бъде издател. Днес ние имаме 120 издателства едно от друго по-дребни и по-неподготвени за извършено висока деликатна и отговорна културна мисия, с която са се нагърбили. За уреждане на тая извършено важна стопанска и духовна дейителност министерството ще сезира Народното събрание със съответен закон.

Аз възложих на една комисия от специалисти да направи оценка на чисто техническата дейителност на издателствата, паралелно с оценката на тяхната духовно-културна дейителност. Тая комисия прегледа 2382 книги, излезли през 1945 и 1946 години, и направи щателен разбор на всяко от 17-те набелязани основни условия, на които едно съвременно издание трябва да отговаря. Тая комисия констатира, че от прегледаните 2382 книги на 93 издателства само книгите на 24 издателства са издадени прилично. Ние ще обхванем целия комплекс от въпроси, свързани с издателската дейителност, и ще я подложим не само на един държавен контрол, какъвто постепенно установяваме, но и на една законодателна регламентация. Въпросът е значителен, защото се касае не само за една стопанска дейителност, която поглъща 2 милиарда лева капитал, но и за една дейителност, свързана с проблема за правилното духовно ръководство и възпитание на народа.

По броя на издаваните книги ние отбелязваме един напредък, въпреки кризата на хартия. Срещу издадените през 1943 г. 1.799 книги, 1946 г. отбелязва 2.151 книги — . . .

Един от опозицията: Значи има хартия!

Министър Димо Казасов: . . . един брой, който поставя България на едно от първите места между културните народи.

Но не е броят на издадените книги, който определя книжното богатство на една страна. Това са на първо място тиражът и обемът на издадените книги. При малък тираж и обем, — като се предполага, че съдържанието отговаря на всички изисквания на едно художествено и научно творчество — многото бройки на издадените книги губят своето значение. Аз искам да ви поднеса тия данни, защото интериелаторът пледираше за едно намаление на тиража. Искам да посоча, какво съдържа тази претенция за намаление на тиража и дали тя е една прогресивна или е една пар екселанс реакционна претенция. Тъй например 2.000 издадени книги със среден тираж 2.000 екземпляра — колкото е бил средният тираж преди 9 септември — и среден обем три коли дава 12.000.000 печатни коли. Значи, четивото, което ще бъде изнесено пред очите на любознателния читател, има този обем — 12.000.000 печатни коли. Картината коренно би се променила, ако броят на книгите е само 1.000, но тиражът е, да кажем, 6.000 и обемът не три коли — не една повърхностна брошура литература — а е най-малко 10 коли. Тогава книжното богатство би се изразило с цифрата 60.000.000 коли срещу 12.000.000 коли, т. е., пет пъти повече, отколкото е при 2.000 излезли книги, но, за съжаление, с малък тираж и мизерен обем.

Един от опозицията: В запитването се говори за спиране на вестниците.

Министър Димо Казасов: Уровнът на интерес към книгата се мери преди всичко чрез нейното разпространение и чрез нейния обем. При един точно определен сток от хартия, какъвто е нашият, интересът на народа изискват не да се увеличават бройките на книгите за сметка на тиража, а да се увеличава тиражът за сметка на бройките — в какъвто случай книгата, освен че ще проникне в по-широки среди, но ще бъде и значително по-евтина, т. е. по-достъпна за народа.

Един от опозицията: Това е софистика.

Министър Димо Казасов: Намалението бройките на книгите в полза на тиража е демократично, прогресивно и народоползено, защото обслужва не разностранните интереси на ограничени върхове, а в по-голяма или по-малка степен типизираните интереси на народното мнозинство. (Ръкопляскания от мнозинството)

ОФ обаче усля, като запази средния годишен брой на издаваните книги, да увеличи чувствително и тиража, и обема им. В 1930 г. средният тираж е бил 2.300 екземпляра.

Един от опозицията: В колкото броя мисля в „Народ“.

Министър Димо Казасов: В 1945 г. и 1946 г. — 6.600 екземпляра. Докато в 1935 г. книгите с обем над 160 страници са съставлявали само 11,7% от всичките излезли книги, то в 1946 г. книгите с над 160 страници са вече 22,3% от всичките, т. е. два пъти повече. Това показва, че в ОФ ера книгата е получила не само едно много широко разпространение, но тя е два пъти надобелила, т. е. станала е много по-сериозна и дълбока.

Един от опозицията: Никой не Ви пита за книгите, а за вестниците.

Никола Петков (ЗНП): На това отговорете!

Министър Димо Казасов: Изразено в цифри, книжното богатство през 1943 г. независимо от тематиката и концепцията му, се изразява

в цифрата 4.899.000 коли, а след 9 септември на 1946 г. се изразява с цифрата 28.393.200 коли — т. е. увеличено е шест пъти. Не само че няма ограничение, а има шест пъти разширение на печата и на интереса към него и шест пъти по-дълбоко проникване на печата в широките народни среди.

Един от опозицията: А „Народно земеделско знаме“ защо не го пускате?

Никола Петков (ЗНП): Да не сте увеличили колите на „Клетниците“ или на „Война и мир“ от Толстой? Те са един и същи. Защо лъжете хората по тази работа?

Министър Димо Казасов: Изхождайки от тъй изнесените становища и от тъй застъпената нужда, министерството не ще може. . .

Никола Петков (ЗНП): По-дебели станали книгите! Кои са тези книги, които са станали по-дебели? На Толстой, на Достоевски, на кого?

Министър Димо Казасов: . . . без риск да се отклони от една здрава политика, да улеснява размножаването на книгите, списанията и вестниците.

Никола Петков (ЗНП): Говорите смешни работи.

Министър Димо Казасов: Това, което то ще се старее да прави, то е, да увеличава страниците на вестниците и надобелява гърба на списанията. . .

Никола Петков (ЗНП): Вие взехте решение в Министерския съвет, вестниците да не излизат на повече от 4 страници, а позволяват на един вестник да излизат в 8 страници, на други в 6 страници, а на трети в 4. Сами взехте това решение в Министерския съвет през 1945 г.

Министър Димо Казасов: . . . за да могат едните и другите да обслужват напълно, всеотдайно, задълбочено и солидно непрекъснатото растящите духовни интереси на българския народ.

Никога западната култура не е стигнала и няма да стигне до огромния тираж на съветските издания. (Ръкопляскания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Какво общо има запитването за спирането на нашите вестници със Съветския съюз? Не говорете за Съветския съюз, а за спирането на „Младежко земеделско знаме“. Имате ли малко честност!

Министър Димо Казасов: Нашата задача е не да улесняваме разпокъсването на силите и раздробяването на средствата на българския народ, а напротив. . .

Никола Петков (ЗНП): Ще се мерите с 200-милионен народ!

Министър Димо Казасов: . . . да подпомагаме сплотяването и концентрацията на тия сили и средства. И това не е само задача — това е един върховен и неотменим дълг. В изпълнението на тоя дълг ние не можем да разрешим излизането на вестници, които ще разпокъсат народните сили и ще внесат с нищо немотивирано ожесточение всред тях.

Никола Петков (ЗНП): Защото ще кажат истината за вас — затуй!

Министър Димо Казасов: Още по-малко бихме могли да разрешим вестници, на които задачата ще бъде да внесат разединение и ожесточение всред народната младеж, от единството на която зависи бъдещето на нашия народ.

Никола Петков (ЗНП): Вие внесате това разединение.

Петър Сърбински (ЗНП): Народната младеж не е с нас.

Един от мнозинството: С кого е?

Петър Сърбински (ЗНП): С нас е.

Никола Петков (ЗНП): Днешният кабинет го внеси. Вие създавате това разединение.

Министър Димо Казасов: Тази младеж даде показателства за своето единство и за своя ентузиазъм в трудовите бригади, в трудовите походи и в много благотворни почини.

Никола Петков (ЗНП): Значи, толкова сте стабилни, че „Младежко земеделско знаме“ може да ви събори. Това ви е силата!

Министър Димо Казасов: Това има израз не само в различните стопански инициативи, но има и извършено ценно отражение върху мирогледа на младежта. Това ценно богатство не може да бъде позволено да бъде разпилявано безконтролно и безнаказано.

Никола Петков (ЗНП): Това говори фашистът Димо Казасов.

Един от опозицията: Това е фашизъм в Парламента.

Друг от опозицията: Говори Гьобелс № 2.

Министър Димо Казасов: Това да сторим ни забраняват изпитанията от близкото минало, в което разпокъсаността и взаимното ожесточение на народните сили подготвиха тържеството на реакцията.

Никола Петков (ЗНП): Така говорихте и на 19 май. Същата тази реч държахте и тогава.

Един от опозицията: Тогава искахте главата на този, който е зад Вас.

Министър Димо Казасов: А младежта, по силата на своя буен младежки темперамент, в който гласът на чувствата и страстите е по-силен от този на разума и разсъдливостта, по-леко, отколкото възрастните, може да стане жертва на необуздано ожесточение и на един губелен за нейното правилно развитие фракционен фанатизъм.

Един от опозицията: Ти кла хиляди младежи, а сега ще ги пазиш! Срам и позор!

Никола Петков (ЗНП): Ако Работническата партия разчита на Вас, загубена е! Ако Вие, Димо Казасов, крепите тази Работническа партия, тя е пропаднала!

Министър Димо Казасов: Тук се посочиха и се прочетоха вестници като в „Младежко земеделско знаме“ и се постави въпросът, с какво от нахожданията се в тези вестници съдържа е наложено единството, за което, както се постарях да разбера от изложението на запитвача, еднакво мислят и хората от опозицията. (Възбуждения от опозицията)

Тук също така се изнесоха доста ярки възгледи за Съветския съюз, за съветската политика и за приятелите на тази политика. Но нито в „Младежко земеделско знаме“, нито в „Сеяч“ тези възгледи намериха съответното отражение.

Никола Петков (ЗНП): Кой водеше журналистическите делегации в Германия? — Димо Казасов! Кой беше председател на делегацията на журналистите в Германия? Вие! И в „Звено без грим“ същото казвате!

Министър Димо Казасов: Аз ще цитирам от в. „Сеяч“, от 6 декември 1945 г., година VII, брой 3. (Чете) „През нелегалната си дейност той даде най-много самоотвержени дейци, които, групирани около нашия пръв другар д-р Г. М. Димитров, издават позиви и вестници, служат за връзка и ръководят нелегалните организации. Пък сдружените земеделци са, които вземат най-голямо участие във всички земеделски процеси. И сега, когато господарите само се сменяха...“ — нищо не станало на 9 септември — ...

Никола Петков (ЗНП): Не само са същите, а Вие, който бяхте праде, сте и сега. Не са се сменили. Даже Кимон, който беше вчера, е и днес. Това не е ли вярно?

Райко Дамянов (к): Значи, само фюрерът си отиде!

Министър Димо Казасов: (Чете) „... когато терорът продължава, свободата е код дулото на шмайзера, а обещаната икономическа справедливост е само идеал. Българският академически земеделски съюз е на поста си. И той ще продължава да се бори за съществяването на идеалите на земеделското сдружаване. Пътят на Българския академически земеделски съюз е бил и ще бъде само пътят на земеделска България — борба за свобода, демокрация и икономическо добруване“.

Един от опозицията: Г-н Казасов, ако не беше милиционерският терор, ти нямаше да бъдеш днес на тази трибуна.

Министър Димо Казасов: В друга статия на в. „Сеяч“ се говори за защита на професорите, които по силата на едно решение, взето от Министерския съвет с участие и на г-н Петков, бяха отстранени от Университета.

Никола Петков (ЗНП): Четете, четете, да чуем и ние! Четете обвиненията! Нали сте прокурор!

Министър Димо Казасов: В друга една статия се говори против Съветския съюз.

Никола Петков (ЗНП): Четете статията, за да чуят хората, за да се уверят хората, че лъжете. И не цитирате вярно!

Министър Димо Казасов: Да, сега ще ви прочета.

Никола Петков (ЗНП): Прочетете, за да видят хората, къде е писано против Съветския съюз.

Министър Димо Казасов: Ще ви прочета сега. Имайте търпение!

Никола Петков (ЗНП): Четете да видим!

Министър Димо Казасов: В една статия във в. „Младежко земеделско знаме“, в отдела „Свободна трибуна“, бр. 3, от 3 декември 1945 г., се пише за Румъния — вижте за кои плачат — следващо: (Чете) „Така в Румъния националцаранистката партия“ ...

Никола Петков (ЗНП): Да, земеделска партия!

Министър Димо Казасов: ... със своите изтъкнати водачи Мачиу, Михалаке, Лулу и др. беше изхвърлена от управлението на Националния демократичен фронт, за да бъде заменена с Петру Гроза. В Югославия Хърватската селска партия, както и Сръбската земеделска партия, са извън управлението на Народния фронт. В Чехославия земеделската партия не взема участие в управлението. В Полша комунистите чрез тактиката на „промъкване“ презеха ръководството на Полската селска партия, което застави общопризнатите водачи на селяните Миколайчик, Винценти Витош и Владислав Кширик да образуват нова „Партия на селската самопомощ“. У нас историята се повтори. И това ги кара да се безпокоят за външната политика на Съветския съюз, като настроят демократичните народи да гледат на нея с недоверие и дори с враждебност.“

Един от комунистите: (Към опозицията) Това вярно ли е?

Никола Петков (ЗНП): Четете!

Министър Димо Казасов: И по-нататък: (Чете) „Нека жадувашните свободи ...“

Никола Петков (ЗНП): Нека прочете цялата статия и ще чуем вие. Не отделни пасажки да четем, а да прочете цялата статия.

От комунистите: А-а-а!

Един от комунистите: Риба си ти, риба!

Никола Петков (ЗНП): Ние го познаваме много повече, колко е почтен, когато цитира.

Министър Димо Казасов: „Нека жадувашните свобода и истинска демокрация народи на Източна и Югоизточна Европа не бъдат заставени да ги чакат от Запад!“ Но не е достатъчно да четете текста. Трябва да проникнете в смисъла и съдържанието на текста.

Никола Петков (ЗНП): Да, трябва да се вникне в смисъла, но Вие четете откъслечи от вестника.

Министър Димо Казасов: Значи, жадувашните истинска свобода и демокрация народи на Източна и Югоизточна Европа ще бъдат заставени да ги чакат от Запад, защото са загубили вярата, че могат да ги получат от Изток! (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Откъде го цитирате това? Кажете!

Министър Димо Казасов: По-нататък. Стана дума за ЕМОС, за единство на младежта.

Никола Петков (ЗНП): Г-н Георги Димитров знае, как Георги Кирков го улови веднаж в Парламента, че цитира невярно. Спомена си той. Пък така беше уловен, че невярно цитира.

Недялко Атанасов (ЗНП): Той изяде и цял календар.

Министър Димо Казасов: След като пише надяго и натирко върху „Бранник“, в статията се казва: ...

Никола Петков (ЗНП): И из календарчето цитираше пак така.

Министър Димо Казасов: „Всичко дотук ни кара да заявим, че ЕМОС се различава“ — вижте какви изрази, какво „приятелско отношение към една млада, жизнена, развиваща се спокойно и, трябва да прибавя, блестящо, ...“

Кочо Бонев (ЗНП): Казимона!

Министър Димо Казасов: ... отечественофронтowska организация, каквато е организацията ЕМОС. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Браво!“)

Кочо Бонев (ЗНП): Тя замества „Бранник“.

Цветан Максимов (ЗНП): Да не бяха оф белешки, нямаше да има ЕМОС.

Министър Димо Казасов: (Чете) „Всичко дотук ни кара да заявим, че ЕМОС — забележете — че ЕМОС се различава само по своето име и иденте, в името на които се сложиха основите му, от „Бранник“.“

Цветан Максимов (ЗНП): Позор! И вие ще говорите за демокрация и свобода!

Министър Димо Казасов: (Чете) „По дейността си и по резултатите от тази си дейност безспорно с нищо не се отличава от фашисткия си предшественик“.

Христо Юруков (р): (Към опозицията) Това ли бяха вашите позиции и на 9 септември?

Министър Димо Казасов: По-големи подробности за тази статия и за нейното съдържание ще може да ви даде нейната авторка, нашата другарка народната представителка Дора Коева.

Никола Петков (ЗНП): Ще има възможност.

Министър-председател Георги Димитров: Нека стане да я

Цола Драгойчева (к): Ние я знаем отдавна

Цветан Максимов (ЗНП): Една боркина!

Цола Драгойчева (к): Дора Коева я знаем отдавна — едно про-
вено момиче.

Никола Петков (ЗНП): (Към министър Димо Казасов) Дора
Коева много повече заслужава от твоите кльори.

Цола Драгойчева (к): Дора Коева започна с безчестие младо-
стта си — с предателство и с безчестие. Тя клеветеше съучастниците си.

Министър Димо Казасов: Но на всички тези съображения, г-да
народни представители, би могло с право да се възрази: щом таки-
ва са вашите становища и вашите схващания, защо тогава допускате
в Отечествения фронт няколко, както това отбеляза г-н Сърбински,
отделни младежки вестници и списания, а не допускате нито едно на
опозицията?

Ето последният въпрос, на който аз ще дам съответния отговор.
Нашите схващания и нашите усилия и предпочитания са отпра-
вени към разрешението, което би заличило границите, издигнати днес
между младежките организации, и би позволило изграждането на
една единствена организация на демократическата младеж, която
да има за основна своя задача да се бори с реакционните и ре-
троградни сили и схващания и да буди у младежта напредничав
дух, прогресивни тежнсения, демократични схващания, и да я държи
здраво свързана с народа и с неговите интереси и възжеления.

От тая млада, жизнена, широка демократична среда всяка пар-
тия може да черпи съмишленици и сподвижници, без обаче да
внося в нейната организация своите чисто партийни аспирации.

Младежите от 18-годишна възраст са политически пълноправни
граждани и за тях не съществуват пречки за активно участие в
партийния живот и в свързаните с него обществено-политически
борби. Такава предварителна идейна политическа школовка в една
едина младежка организация, техният съвместен организационен
живот, техните общи борби и задачи ще укрепят връзките им, ще
подхранят онай политическа търпимост и взаимно уважение, които
ще им позволят като членове на своите партии да издигнат пар-
тийните състезания до нивото на едно благородно политическо съ-
ревнование, имащо за върховна цел защитата на народните инте-
реси, на народните свободи и напредък.

Постижимо ли е това? Ето въпросът! На тоя въпрос не наде-
ждите на един оптимист, а фактите на нашата отечествено-фрон-
товска действителност отговарят положително: не само е пости-
жимо — то е постигнато. Отношението между младежките отече-
ственофронтовски организации са проникнати от чувство на тър-
пимост и взаимно уважение, от всеобщо желание за взаимодействие
и сътрудничество. Техният широк съюз — съюзът на демократи-
ческата младеж — техните печатни органи улесняват сближението,
притягват различията, смекчават разногласията и ги издигат не-
прекъснато и, бих прибавил, незабелязано към една обща полити-
ческа концепция, към един общ политически мироглед, и все по-
вече отправят погледа им към очертанията на една широка, единна,
с заличени партийни синьори общонародна политическа организа-
ция, на която предтечата е нашият славен Отечествен фронт. (Ръ-
коплекскания от мнозинството)

Кочо Бонев (ЗНП): Не може да говори за Отечественния фронт
ропочачникът на фашизма в България! Това не е почитено!

Министър Димо Казасов: При този общ дух на разбирателство
и сплотеност, който съществува в младежките отечественофрон-
товски организации, излизането на техните отделни вестници не само
не вреди на народното единство, но го улеснява и подпомага, за-
щото през следващата от тях вестници политика се укрепват връз-
ките и се заздравява сплотеността на отечественофронтовската
младеж — утврещият ръководител на народните съдбини. И може
би не ще бъде далеч денят, когато и отечественофронтовската
младеж, и отечественофронтовските партийни организации ще за-
личат синьорите помежду си, за да се окъжат не само полити-
чески, но и организационно събрани в един общ дом, под една
обща стряха. И това ще стане, защото — това вие отлично знаете
— то е старата деляна съкровена мечта на българския народ,
който няма да позволи да се цепят силите му и опростява бъдеще-
то му.

Кочо Бонев (ЗНП): Вие задичихте следите между фашизма и
комунизма!

Министър Димо Казасов: От досук изложеното е ясно, уважа-
еми г-жи и г-да народни представители, че политиката, която Оте-
чествения фронт следва — политика на все по-голямо и изчерпа-
телно единство на българския народ — тази политика не може да
допусне да се улесняват инициативи, на които задачата е да раз-
делят народа и чрез това да омаломощават силите му и да опроста-
вяват бъдещето му.

А задачата на вестниците, за които става дума, е също такава.
Отечествения фронт и неговото правителство не може да позволи
тази разколническа задача да бъде започната, а още по-малко ще
позволи да бъде изпълнен. (Ръкоплекскания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Да живее Мусолини!

Кочо Бонев (ЗНП): Въпреки всичко, историята ще Ви пише как
тирани!

От мнозинството: Ей-й-й!

Кочо Бонев (ЗНП): Въпреки всичко, ти си оставаш родоначалник
на фашизма в България! (Веселост сред мнозинството) Тиран
си бил и тиранни ще си останеш!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Йордан Русев (ЗНП): 19 май донесе разцепление на силите под
знамето на фашизма.

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител
тел Живко Живков.

Живко Живков (к): (От трибуната. Посрещан с продължителни
ръкоплекскания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представи-
тели! От отговор на г-н министър Казасов личи, че два са бил
главните мотиви, за да не се отпусне нужното количество хартия
за вестниците „Свобода“ и „Младежко земеделско знаме“. Първото
съображение — поради недостига на хартия — е много важно.
Оскъдната хартия трябва да се разпределя по най-разумен и поле-
зен начин. Така, ръководено от правилата за целесъобразност,
Министерството на информацията и изкуствата е съкратило и де-
сетки отечественофронтовски вестници и списания. Обаче много по-
важен и съществен е вторият мотив — вредната роля на тия два
вестника за възпитанието на българската младеж.

Рангел Даскалов (ЗНП): Достоеен ученик на Димо Казасов!

Живко Живков (к): Изтъкна се противонародната линия, която
следват тия два вестника, като деморализират българската мла-
деж, отклоняват я от нейните граждански и обществени задълже-
ния, потикват я към саботажи и възпитават в дух на разедине-
ние и рушени на младежкото и общонародно единство.

Рангел Даскалов (ЗНП): Те не учат на терор и убийства!

Живко Живков (к): Възпитанието на българската младеж, дру-
гари народни представители, е голям обществен проблем. Тук
трябва да се прави качествена разлика между младежката обще-
ствено културно-възпитателна организация и партийно-политиче-
ската организация. Тук не става въпрос за отнемане правото на
една партия да има свой вестник или за каквото и да било ограни-
чение на законната свобода на печата. Тук става въпрос за защита
на целокупната българска младеж от фашистки и реставраторски
влияния, за осуетяването на всякакъв опит да бъде тази младеж
тихната по пътя на саботажа и да бъде отровна и поведена
на най-реакционна и противонародна служба. Става въпрос за правилно
народно-демократично възпитание на младежта, която справедливо
се оказва като упование и надежда на младата Народна република
близка България. Такава вредна и противонародна роля играе от
цепническата лъжеземсова група на Сърбински. (Бурни ръкопле-
скания и гласове „Браво!“ от мнозинството)

Кое е характерното за отцепническата лъжеземсова дейност на
Сърбински?

Никола Петков (ЗНП): Това е работа на Българския земеделски
народен съюз, а не на Работническата партия!

Живко Живков (к): Това е работа на българския народ и на
българската народна младеж. — Лъжеземсовата група на Сър-
бински е прикритие на непоправимите фашистки елементи (Бурни
ръкоплекскания и гласове „Браво!“ и „Вярно!“ от мнозинството)
Възражения от опозицията Известно е на всички ви, че преди
9 септември се правеха от страна на фашистите и немците у нас
многократни опити за фашизирането на българската младеж. До
както огромна част от българската младеж не се подаде, съпро-
тивляваше се с всички сили, а една част от нея, най-преданата и
борческата, малезе на въоръжена партизанска борба по българите
пълнеше затворите и концлагерите и уиваше на бесило то...

Никола Петков (ЗНП): Българската младеж и сега е в затво-
рите!

Живко Живков (к): ... трябва да признаем, че един съществен
слой от българската младеж беше отровен от фашизма, от тия на-
речените организации „Ратник“, „Легнона“, „Отец Паисий“ и „Бран-
ник“.

Никола Петков (ЗНП): А сега РМС.

Живко Живков (к): След 9 септември 1944 г. тази отровен
от фашизма младеж остана като едно тежко наследство от ми-
налите режими. Тя трябваше да бъде превъзпитавана в нов българ-
ски демократичен дух. И ние трябва да признаем, че по-голямата
част от тази младеж вече прави извод от развилите се исторически
събития, слуша се в гласа на своето българско сърце и времичаване
на фронта на строителството на новата Народна република Бълга-
рия по пътя само на честната самокритика и делата. (Бурни ръко-
плекскания и гласове: „Вярно!“ от мнозинството. Възражения от
опозицията)

Райко Дамянов (к): Против опозицията, разбира се.

Никола Петков (ЗНП): В казарма няма да я вкарате!

Живко Живков (к): За съжаление обаче една част от тази фашистка младеж, преди всичко бившите нейни ръководители и командири, станаха неоправими фашисти и реставратори, и те търсят всякакви способи да саботират новото общество, стопанско и културно строителство.

Кочо Бонев (ЗНП): Бивши командири на „Брацник“ сега са председатели на офи!

Живко Живков (к): Тия фашистки елементи потърсиха и намериха своето прикритие зад гърба на една младежка група около Сърбински, възпитавана отдавна от Гемето в противобългарски предателски дух. (Бурни ръкоплескания и гласове „Вярно!“ и „Позор!“ от мнозинството. Възражения от опозицията).

Един от опозицията: Гемето е водач на селска България! Той е най-големият и най-великият българин!

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

Кочо Бонев (ЗНП): Вие давахте цигари и букети на германците!

Един от опозицията: Срещу Гемето фашистите хвърляха същите обвинения като вас.

Живко Живков (к): Сърбински си служи с най-нахална демагогия и отрича участието на легионерите в неговата организация. Аз съм дължен обаче да посоча някои факти. Не само по места и градове легионерите гъмжат в групата на Сърбински. Аз ще посоча факти, че и във върховете, в ръководствата на лъжеземсовата група на Сърбински играят роля активни легионери, ратници и фашисти. (Ръкоплескания и гласове „Вярно!“ и „Позор!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Петър Сърбински (ЗНП): Вие добре знаете, че анкетата в Неврескоп и Исперих доказва, че легионерите са при вас и вие не помисляте да публикувате тази анкета. Не Ви е срам! (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Кръстю Борисов, водач на легиона в шуменската гимназия, а след това водач на легиона във Врачанската област, сега е главен организатор на ЗМС на Сърбински.

Никола Петков (ЗНП): Откъде накъде! Това не е вярно!

Райко Дамянов (к): Отричай ли?

Живко Живков (к): Григор Генов, водач на легиона в Тетевенска околия, най-злостният фашист в луковитската гимназия, сега е член на постоянното присъствие на Академичния земеделски съюз на Сърбински.

Никола Петков (ЗНП): И това не е вярно! Лъжете! Няма такъв човек!

Райко Дамянов (к): А-а-а! Отричайте!

Живко Живков (к): Вълчо Лулчев, член на областното ръководство на ЗМС в Стара Загора, преди 9 септември е ръководител на бойна група на легиона в гимназията в Чирпан.

Никола Петков (ЗНП): Пак лъжа! И това не е вярно!

Живко Живков (к): Гюнезов, от областното ръководство на ЗМС в Стара Загора, е бивш активен легионер. (Възражения от опозицията) И редина още неоправими фашисти, които още не са се отказали от своята фашистка идеология, които още не са се отказали от своите ратнически методи, намират мястото си в групата на Сърбински. Вие, драги народни представители, се учудвате, защо измежду парламентарната група на Никола Петков има твърде много легионери и ратнически похвати, защо между тях има хора, които говорят и действуват със същия маниер, както ратниците.

Един от опозицията: Вие си служите с фашистки маниери!

Живко Живков (к): Разбиваха събранията на нашите профсъюзи...

Никола Петков (ЗНП): А вие разбивахте главите на хората и ги убивахте.

Живко Живков (к): Аз ще ви кажа, че даже и тук, в залата на Великото народно събрание, се е промъкнал един бивш ратник от гр. Русе, член на постоянното присъствие на ЗМС на Сърбински — Емил Антонов. (Силни гласове от мнозинството: „Позор“ и викове: „У-у-у!“) Да стане! Нека го видят всички!

Емил Антонов (ЗНП): Искам анкета!

Недялко Атанасов (ЗНП): Искаме анкета! Убиец! Лъжец!

Председател Васил Коларов: (Силно звъни)

Живко Живков (к): Анкетата вече е направена. Честните земственици след 9 септември не веднаж поддигаха въпроса, че Емил

Антонов е ратник и активен фашист, неоправим фашист, и няма място в земеделската организация. (Възражения от опозицията)

Един от опозицията: Пржемайте ли анкета?

Живко Живков (к): Пржемама.

Министър-председател Георги Димитров: По-добре е той сам да си излезе. (Възражения от опозицията, Глъчка)

Председател Васил Коларов: (Силно звъни)

Един от опозицията: Той е получил 12 хиляди гласа от народа! (Възражения от мнозинството)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Г-да народни представители! Нека да си обясним, защо именно бивши фашисти, които остават неоправими, кръвни врагове на Отечествения фронт, намират своето място именно в групата на Сърбински. Обяснението ще дойде след малко.

Никола Петков (ЗНП): Ще дойде.

Живко Живков (к): Докато българската демократична младеж, организирана в РМС, ЗМС, ССМ, Младежки съюз „Звено“, в ЕМОБ, в ОСНС, физкултурници, профсъюзна младеж, читалищна младеж и други масови организации, заедно с неорганизираната и неутрална младеж, са насочили своите усилия по пътя на строителството на народната република, то ролята на лъжеземсовата група е да спъва и саботира това строителство.

Никола Петков (ЗНП): Нали не съществува, как ще саботира? Нали е слаба?

Цветан Максимов (ЗНП): (Възражава)

Председател Васил Коларов: (Звъни) Права Ви бележка!

Цветан Максимов (ЗНП): (Показвайки една легитимация) Емил Антонов е от Кюстендилско, а не е от Русе. Вие (към оратора) сте един лъжец!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Не се хващайте така плоско!

Председател Васил Коларов: Права Ви втора бележка.

Цветан Максимов (ЗНП): Вие можете да правите бележки, но истината не можете да скриете.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Нека да направим един паралел и да видим с какво се занимава и как се възпитава българската демократическа младеж.

Никола Петков (ЗНП): С митинги!

Живко Живков (к): Само за една година българската демократическа младеж даде на народното стопанство 6 милиона безплатни трудови дни. (Ръкоплескания от мнозинството и гласове „Браво!“)

Един от мнозинството: За опозицията това няма значение.

Живко Живков (к): Организира двехилядна младежка строителна бригада, за да прокопава Хайнбоазкия проход. (Гласове „Вярно!“ и „Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Там ние поканихме и Сърбински и неговите хора. Защо те не се отзоваха на нашата покана, защо не дойдоха на Хайнбоаз?

От мнозинството: Защото са врагове на българския народ.

Живко Живков (к): Защото са врагове на това строителство. Българската демократическа младеж организира десетки бригади по области и околии; организира бригада от 200 младежи в мина „Перник“ за доброволен труд, организира бригада в мина „Черно море“; организира бригада по напрана на линията Русе—Силистра; организира бригада, която изпрати в братска Югославия на линията Бръчко—Бановича, да закрепи братските връзки между българската и югославянската младеж; („Браво!“ Ръкоплескания от мнозинството); организира бригада за пресушаване блатото край Никополю, и стотици други строителни и производствени младежки бригади по фабрики и учреждения. Нашата българска демократична младеж има днес главен лозунг: строителството. Тя разгъва съревнование и ударничество. Българската демократическа младеж възпитава такива младежи като Маруся Тодорова, нашата героиня, която работи на 8 стана („Браво!“ Ръкоплескания от мнозинството); като Олга Найденова, която работи на 12 стана; („Браво!“ Ръкоплескания от мнозинството); като Христо Максимов, първия хайнбоазки ударник, който сам работи колкото седем здрави мъже. („Браво!“ Продължителни ръкоплескания от мнозинството).

Нашата демократична младеж възпитава културни дейци и млади патриоти.

Един от опозицията: Дайте производство! Вие потрошихте комисионите и измдахте комисиите. Обвиненията ви плашат. Хората работят

тя, а никой не им плаща. А вие ги пращате по лагери. (Ръкоплескания от опозицията. Възгласа от мнозинството. Глъчка)

Председател Васил Коларов: (Силно звъни)

Живко Живков (к): Българската демократическа младеж чертае за новата година план за 50-хилядна национална строителна бригада („Браво!“ и продължителни ръкоплескания от мнозинството), която ще довърши Хитобазкия проход на републиката; ще довърши и ж-п линия Перник—Волняк, дълга 52 км.; ще доизгради язовира-гигант „Росица“ със своя доброволен труд; ще изгради язовира „Копринка“ и ще построи...

Никола Петков (зНП): Още 15 язовира ще построят!

Живко Живков (к): ... магистралната електрическа линия Курило—Пазарджик—Пловдив. Това е нашият трудов план за идващата година.

Освен това, по села, градове и квартали милионната българска младеж организира свои местни строителни бригади за помощ по залесяването. За посевната кампания, за жетварската кампания. Милионната българска младеж приобщава своите сили, за да бъде полезна на производството, на родината, на народа си. Така се възпитават българската демократическа младеж.

Министър-председател Георги Димитров: Я ги запитай да кажат, какво прави през това време групата на Сърбински?

Живко Живков (к): Какво прави по това време малката група около Сърбински? Те не участват в нито една от тези благородни инициативи на българската демократическа младеж. През това време те се занимават с политическа покваря. Те призовават българската младеж към въоръжена борба срещу отечественофронтовската власт.

Недялко Атанасов (зНП): Това е една лъжа! Земеделският съюз е една легална организация и с оръжие не си служи.

Живко Живков (к): Не е лъжа!

Вие питате, защо не е даден картата на в. „Свещ“? Ето защо. В статия на в. „Свещ“, от 20 януари 1945 г., се казва така: „Това е стихийната вяра, че от дебрите на мъгалавия Балкан ще долетят първият зов от тръбата на бунта, че оттам ще разпее по цялата измъчена българска земя златистите си коси дългоочакваната красавица свободата“. И по-нататък: „С шепота на своите ослепени листа, с тихия роман на планинските ручей Балканът ще разпее своята проповед и ще зове робите на бунт. Ще минат може би години, но все някой ден ще се появи някой юначка и ще поведе побречения народ към свободата. Балканът ще поеме неговия глас, долищата ще го повторят и ще го разнесат навсякъде по родната страна“.

Никола Петков (зНП): Кажете името му? Той се казва Никола Пенев, който днес е в съюза на Александър Оббов, както вие го наричате. Прочетете му името, за да го чуем.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Дълго време преди 9 септември ние казахме Сърбински да присъедини своите усилия към неlegalната младежка борба за извоюване правата и свободите на българския народ.

Никола Петков (зНП): И това е лъжа!

Живко Живков (к): Аз сам имах редица срещи със Сърбински като представител на българската борческа героична младеж.

Петър Сърбински (зНП): (Казва нещо. Голяма глъчка)

Живко Живков (к): Никога Сърбински не се е съгласил да подаде своята ръка, защото така му заповядваше Гемето. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласа от опозицията) В един по-раншен период Сърбински имаше положително отношение към съпротивителното движение, но в тежките години Сърбински защитава своето чело с отрицателното си отношение към партизанското движение.

От мнозинството: „Позор!“

Петър Сърбински (зНП): (Казва нещо)

Живко Живков (к): Попитайте участниците от кюстендилския партизански отред да ви разкажат за поведението на Сърбински през най-тежките дни на партизанската борба.

Петър Сърбински (зНП): Защо не я изкажете такава през м. септември 1943 г.?

Живко Живков (к): Сам ти, Сърбински, в един разговор във влака, пътувайки за Плевен, ми разказваше, че си бил готов — ти сам ми разказваше — да направиш предателство, затова защото партизаните посегат на кооперативните мандри. (Възгласа от опозицията. Шум)

Цола Драгойчева (к): Сам той работеше против кооперациите в собственото си село!

Живко Живков (к): Това е личен разговор, за който аз отговарям.

Петър Сърбински (зНП): Подлост е това!

Цола Драгойчева (к): Сам Никола Петков беше за това, че Сърбински е подлец.

Живко Живков (к): Съзнаването, че може да прави предателство срещу партизаните, показва много ясно, какъв е Сърбински. Важното за нас е, че Сърбински, който излезе тук да говори, че се е борил срещу фашизма, безобразно лъже. Петър Сърбински никога не се е борил срещу фашизма. Сърбински е бил в редовете на ония, които бяха против партизанското движение.

Никола Петков (зНП): Сърбински не поиска да ви стане слуга. Той никога няма да превие врат. Много дни го молихте да превие врат, но той не се подаде.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): В друга статия, печатена в „Личенко“ земеделско знаме“ под наслов „Да бъдем героични“, Сърбински и неговите хора пишат, че след като фашизмът е повален, той бил сменил от друга насилническа власт...

Никола Петков (зНП): Четете статията! Недейте да лъжете като Казасов! Четете!

Живко Живков (к): ... и че техните сили са насочени за открита борба срещу тази именно власт.

Никола Петков (зНП): Той ви научи да лъжете. (Шум)

Крум Славов (сЛ): Това е под достойнството на Парламента. С толкова понижен авторитет Парламентът никога не е бил.

Министър-председател Георги Димитров: Вие го правите така.

Георги Михайлов Добрев (к): (Към Крум Славов) То е същият, защото политически бандити като нас имат още място в Парламента. (Шумът продължава)

Живко Живков (к): (Чете) „Ние можем да посветим своето време и своите сили за своя народ. Земеделската младеж може и трябва да бъде героична.“

Министър-председател Георги Димитров: Ще се очисти въздухът в този Парламент. Помнете това! (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (зНП): Изпълнете си законите

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Напразно Сърбински лъже, че той имал в сърцето си идеите на Отечественния фронт. Сърбински пише така за Отечественния фронт: „Старото умира в предсмъртна агония“... (Големи шум пречи да се доловят цитатът)

Крум Славов (сЛ): Туй трябва да го знаете! (Христо Пунев и други народни представители от опозицията едновременно пререкват.)

Председател Васил Коларов: (Продължително и силно звъни)

Един от опозицията: Това е допихотинна! Въобразявате си че всички са фашисти! Вие обърнахте целия народ в фашисти! Не ви е срам! (Възгласа от мнозинството. Глъчка и шум.)

Председател Васил Коларов: (Продължително звъни)

Живко Живков (к): Г-да народни представители! Българската демократична младеж върви по пътя на строителството на народната република и изгражда своето единство. Отечественофронтовската народна власт напълно я подкрепя в това отношение. Всички младежки отечественофронтовски организации работят в полза на младежкото и общонародното единство. Всички съществуващи младежки вестници възпитават младежта в тази насока. Държавата има право да контролира и насърчава младежта.

Единството на младежта е необходимо не само заради нейното по-активно участие в производството, не само за всяване на здрав култура и здрав мироглед — единството на българската младеж е необходимо и заради отбраната на страната. Единна младеж — това е най-сигурната гаранция за отбраната на нашата родина.

Един от опозицията: Така и фашистите говореха.

Живко Живков (к): Нека си спомним делата на групата на Сърбински през време на отечествената война — именно през отечествената война.

Един от опозицията: Сърбински е участвувал в отечествената война.

Живко Живков (к): Около Сърбински се беше сформирала оная групировка, която по внушение на Гемето издаваше позиви за мир. Известен е секретарят на техния Академичен земеделски съюз Ценко Барев, който в най-тежките дни, когато нашата гласка водеше борба при Драва и Мур, беше поставил един голям миток пред Ректората, в който се казваше: „Ние се борим за мир и народолюбие“.

Никола Петков (зНП): Да. Това е лозунгът на Земеделския съюз.

Живко Живков (к): Знаете, Вие признавате, че в този момент този лозунг е бил правилен!

Никола Петков (ЗНП): Но не е казано „Във време на война“. Генерал Дамян Велчев установи това пред Министерския съвет. Бившият министър-председател стои зад вас и той го знае. То е разкрито в Министерския съвет. Вие джъте.

Живко Живков (к): Същият този Ценко Барев...

Никола Петков (ЗНП): И генерал Дамян Велчев удостовери, че никъде никаква пропаганда не е имало.

Живко Живков (к): ... е бивш анархист, а след това влиза в котилото на Гемето. В последствие той сам доброволно отиде — запомнете добре това — в монархофашистка Гърция, при своите братя, за да крои заедно с тях пъклени планове срещу отечественофронтовска България. (Ръкоплескания от мнозинството и възгласи „Позор!“, „Предатели!“)

Какво възпитание ще дадат в „Сърч“ и в „Младежко земеделско знаме“, когато от техните колонии г-ца Дора Коева, а също така и по събрания и в конференции, се провиква към младежите...

Никола Петков (ЗНП): Против организацията ЕМОС, която е една казарма в училищата и която иска да унищожи идеализма в българската младеж. Вярно е, това е становището на „Младежко земеделско знаме“.

Живко Живков (к): ... че те трябва да се борят с всички сили и, ако се наложи, нека се изключват масово ученици, за да се създадат борци за тяхната организация. Това е паролата. (Възгласи от опозицията. Глъчка)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Те разстройват учебните занятия.

Никола Петков (ЗНП): Защото вие искате да направите всички ученици партийци. Но няма да успеете. Това трябва да го знаете! Както не успя и Филдов да направи това чрез „Бранник“, така няма да успеете и вие да направите това чрез ЕМОС. Българският народ ще остане свободен.

Живко Живков (к): Най-после ние питаем: какво възпитание ще дадат на българската младеж приятелите на мистър Стефансон, който отиде да измамва българския народ, който е също така член в управителния съвет на техния академичен съюз? (Смях сред мнозинството) Кажете, може ли Стефансон да възпитава българската младеж?

Министър-председател Георги Димитров: Стефансон е ученик на Петков.

От опозицията: Той е сега при вас.

Райко Дамянов (к): Интересно е, защо Колю мълчи, когато става дума за Стефансон.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Моля оратора да призърсва вече.

От опозицията: Времето му отдавна изтече.

Никола Петков (ЗНП): Той е комунист. Той има право да говори.

Живко Живков (к): А когато властта предприе събирането на фелдъж и изрядните храни, земците на Сърбински противодействуват. Така в с. Студеница, Разградско, е била запалена купа слънчово масло. Виновиците се оказа член от групата на Петър Сърбински. А земеделската Веса Златарева от с. Добротица, Туловско, откъдето групата вървеше сред населението за изпълнение на наредбите. (Възгласи от опозицията)

Итогът е: колкото по-голямо влияние на тия легионери и ратници, неприятели врагове на народа, които се вмъкнаха при Петър Сърбински и с него те са една душа.

Един от опозицията: Ние ли сме легионери, които бяхме заедно с вас на 9 септември?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Райко Дамянов (к): Кой ще ти повярва на твоята история?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): Опитва се Сърбински да говори от името на селската младеж, но селската младеж е здрав стълб на демократичната младеж. (Възгласи от опозицията) Селската младеж е много привързана към Отечественния фронт. Селската младеж членува и в ЗМС, и в РМС, и в другите младежки организации, но тя е преди всичко българска демократична, патриотична младеж. От нея не може да се говори Сърбински. Той не може повече да спекулира с името на ЗМС. (Ръкоплескания от мнозинството) ЗМС съществува като съставка на демократичната младеж.

Петър Сърбински (ЗНП): Защо я преименувахте на демократична? Защото знаете, че оф съзнание е земеделско съзнание, а не комунистическо.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Живко Живков (к): ЗМС съществува като съставка на демократичната младеж.

Петър Сърбински (ЗНП): Защо не казвате вече на вашата младеж отечественофронтовска, а я преименувахме на демократична? (Ръкоплескания от опозицията)

Живко Живков (к): Сърбински не бива повече да спекулира със светлото име на Александър Стамболийски.

От опозицията: А-а-а!

Живко Живков (к): Последователите на Иван Дочев и на професор Асен Кантарджиев не бива повече да кохунствуват с паметта на Стамболийски. (Ръкоплескания от мнозинството)

Младите селянчета, последователи на Стамболийски, имат своята свободна организация. Те направиха своя конгрес. Те издават своя вестник „Младежко знаме“ и са убедени привърженици на все по-пълното демократично единство на българската младеж. Те сами заявяват, че само по пътя на единството ще се осъществят и идеите на Александър Стамболийски.

В заключение, като представител на парламентарната група на Българската работническа партия (комунисти), трябва да кажа, че доводите на Сърбински за отпускане хартия на двата провокационни вестника са съвършено неоснователни и че хартия на такива вестници, които ще разпалват вражда сред младежта и които ще я водят към саботаж и борба срещу народа, не бива да се отпуска. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласи от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Ако вие говорехте от името на комунистическа група като опозиционна, тогава щяхте друго да говорите.

Живко Живков (к): Ако искате, да ви обясня, защо постъпих това запитване на Сърбински. Групата на Сърбински се намира в голям упадък и очевидно е, че със своето запитване Сърбински иска да вдигне повече шум около себе си и да обърне внимание на себе си. (Ръкоплескания от някои народни представители от мнозинството и гласове „Вярно!“) Е добре, ако миналата година Сърбински все пак представляваше нещо и заслужаваше да му се обърща внимание като враг, който съзнателно работи и руши, то знайте, че днес Сърбински е съвсем малко нищожество и че земеделската селска младеж го отрече и го отрича всеки ден. (Ръкоплескания от мнозинството. Възгласи от опозицията) Вместо полезен шум, със своето поведение Сърбински сам се разобличава пред милионната българска работническа селска и учаща се младеж (Възгласи от опозицията), като ръководител на една група — прикритие и убежище на фашизма. И последният селски младеж трябва да си направи извод от това. И съединили се милионните български младежи, млади работници, млади селянчета, ученици и студенти, занаятчийци в един здрав фронт на демократичната младеж, да вървят напред в осъществяване на своя идеал за изграждане на новата Народна република България, ръководени от своя учител, др. Георги Димитров (Продължителни ръкоплескания от мнозинството), напред към изграждане на своето щастие, на щастieto на българския народ. (Продължителни ръкоплескания от мнозинството)

Председател Васил Коларов: От името на парламентарната група на Никола Петков има думата народният представител г-н Спас Найденов.

Спас Найденов (ЗНП): (От трибуната) Посрещнат с ръкоплескания от опозицията)

Райко Дамянов (к): Нещо като младеж да не сте и Вие?

Спас Найденов (ЗНП): Г-жи и г-да народни представители! Интерелацията, направена от колежата Сърбински, и отговорът, даден от г-на министъра на информацията, поставя на вниманието на Великото народно събрание един много важен въпрос — въпроса за свободата на печата. И аз ще се опитам да се изкажа с ясно съзнание...

Един от мнозинството: На фашист.

Спас Найденов (ЗНП): ... по същността на въпроса, поласкан от неувдачния отговор на г-на министъра и от държането на болшинство, което студено отговорише на неговите фрази без съдържание... (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Е-е-е!

Спас Найденов (ЗНП): ... и от държането на някои от г-да министрите, които не желаеха да го слушат. (Ръкоплескания от опозицията)

Г-да народни представители! Свободата на печата е майка на всички свободи. (Ръкоплескания от опозицията) Тя е основата на всички свободи. Чрез печата, човешката мисъл, човешкото знание, културата, прогресът достигат до възможно най-голям кръг от гражданите. Посредством на тази свобода на печата не е възможно явление в политическата история на народите и на България. Всички, които са искали да потискат народната съвест, народното съ-

знание, народната жар за правдини, за по-добро бъдеще, са си служили с цензурата. (Ръкоплескания от опозицията) Всички народи, всички прогресивни народни движения в света и у нас са се борили против цензурата, налагана било с закон, било по друг начин върху свободата на печата. Свободата на печата, г-да и г-жи народни представители, е осветена и от нашия основен закон — от конституцията, от търновската конституция, чл. 79. Свободата на печата е осветена и от новия проект на о. ф. конституция, чл. 77. Обаче г-н министърът на информацията, верен на своето минало, верен на своите разбирания, . . .

От опозицията: Фашистки.

Спас Найденов (ЗНП): . . . с осукване и с кухи фрази искаше да оправдае престъплението и нарушението на конституцията. (Ръкоплескания от опозицията), като отнеме правото на земеделската младеж да има свой орган — в „Младежко земеделско знаме“.

Г-да народни представители! Когато аз слушах народния представител Живко Живков да говори за трудовия ентузиазъм на Олга Найденова и за Маруся Тодорова, не можех да не направя поклон пред усилията на тия работници.

Райко Дамянов (к): Попитай Никола Петков.

Спас Найденов (ЗНП): Но аз в същия момент искам да ви напомня, вие, които чрез конституцията гарантирате поощрение на трудовите организации, къде оставите най-трудната част от нашата младеж?

Живко Живков (к): И тя е на първо място на трудовия възход — и тя не остава назад.

Георги Михайлов Добрев (к): (Казва нещо)

Спас Найденов (ЗНП): Георги Михайлов! Ние с тебе се познаваме от Югославия. И вие се познавате от земеделското младежко движение със Стефан Цанов и с Замфир Филипов, с които направихте септемврийското въстание. Затова ще слушате.

Георги Михайлов Добрев (к): (Казва нещо)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Ако за младежта на чиновника, на работника, на другите съсловия има почивка; ако тя може би в една по-висока възраст влиза в производството и се запознава с труда, има от нашия народ един слой, който от раждането си участва в производството и в труда — това е селското съсловие (Ръкоплескания от опозицията). Вие сте длъжни, като трудов Парламент, . . .

Георги Михайлов Добрев (к): А ти със селската младеж какво общо имаш?

Спас Найденов (ЗНП): . . . като представители на трудещите се, да се поклоните на труда на българската селянка и на българското селянче. (Ръкоплескания от опозицията) Затова защото, когато селянчето стане на 3 години праги Георги Михайлов, ти ще го видиш с тояжката да пасе воловете на своя баща; ти ще го видиш да участва в жътвата, във вържигбата, в отглеждането на добитъка. Тогава когато даже и за Маруся Тодорова и за Олга Найденова ще има лятна почивка, за селянчетата няма такава. (Ръкоплескания от опозицията)

Живко Живков (к): Защо демагогствувате? Това е демагогия!

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Отрич се правото на Българския младежки земеделски народен съюз, единствена организация на българските селянчета, да има свой печатан орган. (Ръкоплескания от някои народни представители от опозицията)

Живко Живков (к): Българските селянчета бяха на Хайнбоаз.

Спас Найденов (ЗНП): Аз зная, че ще ми кажете: „Има младежки съюз начело с Лалю Ганчев“. Но аз ще ви отговоря: вие с заместители не можете да изместите позициите на земеделското движение. (Ръкоплескания от опозицията. Възречения от мнозинството) Ако ме прекарвате, аз мога да ви посоча много имена. — С заместители вие целите да задушите, да пресушите изворите на земеделското движение (Ръкоплескания от опозицията), така както и с назначаването на железничарии, на работници, на общари в професионалната земеделска организация, в ОЗПС вие желаете да унищожите социалната база на земеделското движение. (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Вярно!“)

Пеко Таков (к): Не беше ли ти една година в централното ръководство на ОЗПС? Кажете, не бяхте ли вие в централното ръководство на ОЗПС?

Спас Найденов (ЗНП): Колегата Спас Николов е при вас, но аз не съм.

Пеко Таков (к): Вие забатачихте организацията и издохте парите на селяните. (Възречения от опозицията)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Тая младежка организация на българските селянчета участва на челно място във всички борби против фашизма, против диктатурата, против насилието в нашата страна . . .

Георги Михайлов Добрев (к): (Възразява нещо)

Спас Найденов (ЗНП): Аз моля Георги Михайлов, аз моля Георги Дамянов, аз моля и Георги Димитров да кажат, не беше ли Замфир Филипов, представител на младежката организация, който им осигури гърба, за да могат да си спасят живота в Югославия? (Глъчка) (Към Георги Михайлов) Аз питам Вас, не беше ли Стефан Цанов, който Ви беше другар в септемврийското въстание?

Георги Михайлов Добрев (к): И който стана предател. Ти си отговорен за развърщането на тоя млад човек. (Възречения от опозицията)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Г-н министърът на информацията и на изкуствата Димо Казасов оправда спирането на „Младежко земеделско знаме“ и на „Селяч“, органите на Българския младежки земеделски съюз и на Академическия земеделски съюз, с липсата на хартия. Аз питам, защо не отговорим той, кое издание на Работническата партия и на нейните сателитни групи, които нямат никакво значение за народа, се спира поради липса на хартия?

Динко Тодоров (з): Ти ли остана от народа! Безчестник такъв!

Спас Найденов (ЗНП): Аз питам, защо има хартия за „Стършел“, за „Новини“, за „Илюстрована седмица“, за „Кино преглед“, за „Ведрица“ и т. н.? Но г-н министърът каза: „Има и друга една причина, поради която се спира в „Младежко земеделско знаме“ — тя е раздвояването на младежта — насъскването едни срещу други, раздроблението на българския народ“. Но г-н Димо Казасов не ни посочи нито един брой на „Селяч“ и на „Младежко земеделско знаме“, в който да се спсмензва думата „смърт“, която всеки ден чуваме по митингите, по радиото и я четем в правителствената преса. (Ръкоплескания от опозицията и гласове „Вярно!“) Трябваше да доживеем това време, когато, като почне радиото да предава на политическа тема, жените и децата да го блъскат и да го затварят, защото им дразни първите, убива човешкото им чувство и достойнство и поддържа революционната ярост. (Ръкоплескания от опозицията, възречения от мнозинството)

Но министърът на информацията, верен на себе си, процитира някои броеве от „Младежко земеделско знаме“ и от „Селяч“, за да покаже, че действително те са съали разединение, разделяли са българския народ. Аз ще ви прочета същите статии, за да видите, че г-н Димо Казасов чете вестниците така, както дяволът чете евангелието. (Ръкоплескания от опозицията)

Кочо Бонев (ЗНП): Това си му е в природата — това знае човекът, това прави. Не е за пръв път.

Спас Найденов (ЗНП): Г-н председателю! Микрофонът не работи. — Г-да народни представители! „Младежко земеделско знаме“ е писал за изродните идеали, за народните копнежи тогава, когато мнозини тук от тия маси (Сочи министрите) и от тия (Сочи мнозинството) мълчаха. Ето какво пише в брой 17, от 5 ноември 1945 г.: (Чете) „ЗМС е бойният авангард от героичната армия на безсмъртния Стамболийски. С примера и подвига на борците и героите на земеделското сдружаване ние се борим за правата на народа срещу тиранията, профашизма и лъжедемократията. ЗМС е срещу буржоазната олигархия и нейната реставрация; за народно управление и светата чиста народна република!“ (Ръкоплескания от опозицията)

А „Селяч“ от 7 ноември 1945 г. пише уводна статия под надслов: „Великият октомври“, пише статия за Ленин.

От мнозинството: Е-й-й!

Спас Найденов (ЗНП): Ще ви процитирам и статията от „Младежко земеделско знаме“, печатана в брой 3, от 7 декември 1945 г., в която се казва, кой всява раздори и разделя българския народ.

Динко Тодоров (к): То не е „Младежко земеделско знаме“, а „Зеленото знаме“.

Спас Найденов (ЗНП): (Чете) „Отношението на комунистите към селяните и селските партии. За настъпилата политическа криза у нас, вследствие вмешателството на РП (к) във вътрешния живот на останалите организации, някои вният отделните членове или цялото ръководство на РП, търсят се причините на кризата в грешки на местна почва, в престараване на отделни лица. Това е грешка и не трябва да пренебрежаваме истинските причини за настъпилото раздвояние, което е и извън нашите граници и заплашва да стане повод за раздор веред съюзниците.“

Нужно е да се прочетат книгите: „Двете тактики“ от Ленин и „Основите на ленинизма“ от Йосиф Сталин, за да се види, каква незначителна, второстепенна роля се отрежда на селяните.“

Г-да народни представители! Българският земеделски съюз е рождба на нашата действителност. Той е извикан от социалната действителност, от крещящите нужди на българския селски народ на живот. Той има своята 50-годишна история. Той е дал водачите си в жертва, в борба за народовластие, (Ръкоплескания от опозицията) за славянското единство, за демокрация, за мир и благоденствие. Не е вмешателството на която и да е партия, което ще го унищожи. То само изкопава пропаст между земеделци и работници, в която пропаст може би ще влязат и едните и другите. (Ръкоплескания от опозицията)

Ние отчетохме грешката от 9 юни. Ние, земеделците, отчетохме грешката и преди 9 юни, когато няхаме сътрудничеството на работниците. Но отчитането на грешки е само на думи, или, с други думи, ние водим двойно счетоводство: когато ни изнася — едно, когато не ни изнася — друго.

Динко Тодоров (з): Казвате го за себе си.

Спас Найденов (ЗНП): Тактиката на Работническата партия, през главите на водачите на Земеделския съюз да осъществи единството на селяни и работници, е погребана в съзнанието на българския народ. (Ръкоплескания от опозицията) Откажете се от нея, отърсете се от дребно-партийни сметки и от политическо заслепление, дайте си ръката на нас, земеделците, . . .

Димитър Георгиев (к): На предатели ръка не даваме.

Спас Найденов (ЗНП): . . . за едно истинско сътрудничество.

Един от мнозинството: Много ви се иска.

Диню Тодоров (з): Вие цял живот сте пълзели в политическия живот.

Спас Найденов (ЗНП): Не пълзим. Сигурно Вие сте пълзели, защото всеки приказва за това, което го няма. Тая доблест, за която претендирате, сигурно Ви липсва, защото във вашите редици аз мога, ако искам, да посоча имената на повече от десет фашистки кметове до 9 септември. (Ръкоплескания от опозицията)

Във вашите редици аз мога да посоча много фашистки чиновници на Филов, на Божилов, но няма да намеря нито един политически затворник и политически емигрант.

Георги Михайлов Добрев (к): (Възразява нещо)

Спас Найденов (ЗНП): Да, другарю Георги Михайлов. Я се погледни! (Възразения от мнозинството)

Цветан Капитанов (з): Земеделските водачи със смъртни присъди са тук, а ти лично, знаей те кой си. Тук има достойни другари, но ти не си достоен човек. (Министър Георги Трайков се навежда над трибуната и говори нещо на оратора Спас Найденов)

Спас Найденов (ЗНП): А Вие, Георги Трайков, Вие сте били служител на всеки големец, на всяка власт. Мълчете! (Ръкоплескания от опозицията) Даже и на Никола Захариев, даже и на д-р Георги Димитров, и на Димитър Гичев, на всеки, който раздава благините. (Възразения от земеделците)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Министър Георги Трайков: По какъв начин?

Спас Найденов (ЗНП): Чрез пълзене.

Министър Георги Трайков: Например по какъв начин?

Спас Найденов (ЗНП): Чрез пълзене.

Недялко Атанасов (ЗНП): Георги Трайков да отиде при УНРРА

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Райко Дамянов (к): (Към Недялко Атанасов) Я там двороцвият да си седне!

Председател Васил Коларов: (Звъни) Свърши Ви се времето.

Спас Найденов (ЗНП): Приагършвам.

Г-жи и г-да народни представители! Цитира се една статия на нашата другарка, народната представителка Дора Коева, от Димо Казасов, но се цитира така, че се чете между релозите и се изкарва това, което не се пише в нея. Ето, аз ще я прочета.

Един от мнозинството: Тя не отрича това.

Спас Найденов (ЗНП): Тук има две качества народни представители — един, за които има микрофон, и други, за които няма. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: Не те ли е срам! Много издребняваш.

Спас Найденов (ЗНП): (Чете) „Съвсем не ни се иска да сравняваме ЕМОС с тази фашистка организация. Това нежелание у нас е силно, защото ЕМОС дойде в името на най-възвисшените идеи, да се изгради разбирателство и другарство между учениците, да се насочи вниманието им към добиване на познания от всички отрасли на науката, да се овладееят принципите на демокрацията, да се създаде у ученика дисциплина, здрав, предприемчив характер и волев дух, който да не се спира пред никакви пречки, запоричващи пътя към истинската свобода, към демокрацията, към народолюбивостта и към благоденствието.“ Кое е престъпното в тази статия!

Един от опозицията: Димо Казасов я инкриминира!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): По-нататък. Обвинява се интерпретаторът Петър Сърбински, че бил писал статия против войната. Ето неговият позив, ето извадки от неговата статия, в която казва: „защо воюваме.“

Един от комунистите: И Чърчил пише едно, а казва друго.

Спас Найденов (ЗНП): През вашите фантазии гледате. Вие водите двойно счетоводство и виждате двойно счетоводство у другите.

Диню Тодоров (з): Народът ще Ви съди, защото с едно Ваше вапване отпехте цяло заседание.

Спас Найденов (ЗНП): Ето позивът — „Позив към земеделската младеж в България за войната. 14 октомври 1944 година.“ С него се приканва земеделската младеж да се притече с всички сили в служба на спасителната Отечествена война. (Ръкоплескания от опозицията) И аз ще кажа, че за честта на Българския земеделски съюз нито един сдружен земеделец не избяга от дълга си към Родината като войник, за да отиде в милицията или да се скрие в отечественофронтовски комитет. (Ръкоплескания и възгласи „Браво!“ от опозицията)

Райко Дамянов (к): Спасе! Я кажи нещо за Гемето, твоя господар. За какво апелираше той през време на войната? — Млъчши!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Съдът, начело с Мулетаров, който е комунист, оправда всички обвиняеми по процеса на Гемето, че са работили против Отечествения фронт. С изключение на д-р Георги Димитров, който бе осъден, защото се съди задочно, всички бяха оправдани от комунистическия съд. (Ръкоплескания от опозицията) Искате ли още нещо, г-н Дамянов? Ще Ви отговоря и на него.

Живко Живков (к): Къде е Ценко Барев?

Спас Найденов (ЗНП): Ценко Барев е в чужбина, защото вие го изгонихте; той трябваше да бяга. И Георги Димитров в 1923 г. избяга от фашистите.

Живко Живков (к): Кое е убежището на опозицията? Кое е вашето убежище?

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! Още едно обвинение се хвърля срещу ЗМС.

Живко Живков (к): Кажете, в коя чужбина е?

Райко Дамянов (к): Кажете, къде е Ценко Барев?

Спас Найденов (ЗНП): Обвинението е: легионерите били в Младешката земеделска организация. Ето позивът на легионерите, който беше напечатан на 1 март 1945 г., подписан от Денчо М. Денчев, Тодор Капанов, Георги Мирков, Стефан Кадиев, Кирчо Кирков и Цветан Тодоров — „Отечественият фронт и нашият дълг към Родината“, с който влизат в РМС.

Живко Живков (к): Не е вярно! Това са хора, които искат да се приобщат към Отечествения фронт и които правят честна критика на своето минало, но, които не са в РМС и няма да влизат в РМС.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): Г-да народни представители! За да не злоупотребявам с вашето търпение, защото се изчерпи времето ми за говорене, аз ще заключа. Свободата на печата и демокрацията задължават управниците и полицията да не определят мислите на българските граждани.

Цола Драгойчева (к): Сега няма полиция, а милиция.

Спас Найденов (ЗНП): Ние или имаме демокрация, или нямаме демокрация. Или има свобода на мисълта, свобода на убеждението, свобода на организирането и сме демокрация, или няма такава и сме диктатура. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Звъни) Завършете!

Спас Найденов (ЗНП): Аз не се съмнявам, шом Димо Казасов е министър на пропагандата, шом той е министър на информацията, че качеството на управлението е лъжедемократичен, противонароден, противодемократичен.

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): Защото 9 юни, 19 май и 9 септември са три противоядия и не могат да се съгласуват. Не се е преобразил г-н министърът на информацията, той си е същият. И аз отбелязвам с удоволствие невяманието и лошото отношение на народните представители комунисти и на министър-председателя към неговата реч.

Един от комунистите: Много ти е плитка провокацията.

Спас Найденов (ЗНП): Кой как мисли, кой е демократ, кой какъв е, кой е антифашист, това ще каже само един фактор — не Вие, г-н Казасов, а българският народ. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Спас Найденов (ЗНП): Историята не помни народ и неговите възбуждения да са погивали. Но историята е записала много като вас, че запиче и вашето име, и то ще се чете от поколенията с лош спомен, с лошо припомняне за това мрачно минало, когато вие сте говорили, че ограничението на печата, което вие правите, било прогресивно разбиране и подпомагане на демократичното и прогресивно развитие на българския народ и на българската държава.

Председател Васил Коларов: (Звъни) Говорите повече от определеното време. Не Ви позволявам повече да говорите.

Спас Найденов (ЗНП): Заклучавам. Само една минута. Предлагам дневен ред. От името на земеделската парламентарна група...

От земеделците: Коя?

Спас Найденов (ЗНП): На единствения Земеделски съюз, а не от сянката, предателската сянка на този Земеделски съюз (Ръкоплескания от опозицията), аз предлагам следния дневен ред: ...

От мнозинството: Ей-й-й!

Спас Найденов (ЗНП): ... „Народното събрание, като взслуша интерпелацията на народния представител Петър Сърбински, ...

Димю Тодоров (З): С която отнехте тук цяло заседание.

Спас Найденов (ЗНП): ... отговора на г-на министъра на информацията и на изкуствата и станалите във връзка с тях разисквания, реши: не одобрява спирането на вестниците и пречките, които се правят на печата и отговора на министъра на информацията и на изкуствата. (Продължителни и бурни ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Има думата д-р Петър Дертлиев, от името на Работническата социалдемократическа партия (обединена).

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): (От трибуната) (Посрещнат с възражения от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Качвам се смутен на тази трибуна. Нима окървавените поля на Франция, нима опустошените поля на Русия, нима почерпената Полша, нима почерпената Белгия, нима черна България все са дали своите мъртви синове? В дни, когато в света се ликвидира с фашизма, на българската парламентарна трибуна взе думата ученикът на Гьобелс!

Един от опозицията: Позор!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Не ми е странно, че г-н Димо Казасов защитава фашистки концепции. Акробатиката не изменя козината на вълка. Обаче мене ме е срам, че тук има хора (Сочи министерската маса) и тук други (Сочи народните представители от мнозинството), които мълчат и му ръкоплескат, солидаризирайки се с него.

От мнозинството: Ей-й-й!

Райко Дамянов (к): С политиката, която провежда сега.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Аз искам да ви попитам, доктринерни другари комунисти, ...

От мнозинството: Махни бе, какви „другари комунисти“!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): ... какво значи това, което Димо Казасов говореше тук от тази трибуна. Трябвало да има контрол, трябвало да има ред. Но, другари, редът в една държава се урежда от съществуващите закони, и всяко лице, което престъпи тези закони, ще намери своето място в затвора. Но всеки опит, на който и да е власт, изземвайки прерогативите на съдебната власт, за да ги прехвърля на Министерския съвет, е ограничение антиерно или постерно, предварително или след това ...

От мнозинството: Ей-й-й!

Райко Дамянов (к): Едри приказки!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): ... и представлява цензура. А тази цензура е атрибут на фашизма. И когато вие, мълчаливо или не, приемате неговите мотиви, вие сте съучастници на една фашистка доктрина. (Ръкоплескания от опозицията)

От мнозинството: Ей-й-й!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Да се изразя по ваш начин: Вие прераствате в фашисти.

От мнозинството: Е-е-й!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Граждани и гражданки! Свободният печат — това е култура, която преобразява материалната борба в духовна. Това учеше Маркс.

Димитър Ганев (к): Не скверня името на Маркс.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): И учейки ни, че една от основните свободи е свободата на печата, Маркс въплъти тази своя идея в своите безсмъртни съчинения. И не само той, всички демократични формации вземат като свое знаме свободата на печата. И онай конституция, която геният на възрожденците създаде, гарантира тази свобода.

Един от мнозинството: Царската конституция!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Тази конституция е на Христо Ботев, който даде своите кости за народа си, тя е на възрожденците, а вие казвате: „Царска“. Не ви е срам! Тази конституция казва: „Печатът е свободен, никаква цензура не се допуска“. Дори и във вашата нова конституция вие сте принудени да признаете правото на свободен печат.

Един от мнозинството: Във вашата конституция я няма!

Райко Дамянов (к): Няма да има свобода на фашисткия печат.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Г-да! От 1921 г. съществува организация на младите български социалисти, която има своя печатен орган.

Един от мнозинството: Тя си го има и сега.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): За какво се бореше тази младеж, тези млади български социалисти? Ето ви трите стрелки: (Показва една рисунка) борба против диктатурата, борба против капитализма, борба против войната. И във времената преди 1934 г. ние се борехме за демокрация, а вие бяхте за диктатурата. И днес може би вие сте за нея, а другото, което говорите, е само параван. Във времена, когато г-н Кимон Георгиев провеждаше авторитаризъм, ние се борехме за социализъм.

От мнозинството: Ей-й-й!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Във времена мирни или не, до 19 май и след това, легални или не, въртейки циклостила или отивайки в печатницата, ние издавахме нашите органи.

Един от мнозинството: Колко жертви дадохте в тая борба?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Дадохме ги и ще ви ги кажа.

И не е ли срамно, че тези, които ни съдиха навремето по закон за разтуряне на партията; тези, които вкарваха в затвора нашите другари, които осъдиха наши другари по закона за разтуряне на партията ...

Един от мнозинството: Ти съден ли си?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Съден съм за тая работа.

Същият от мнозинството: Кога?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): В 1937 г.

И сега, г-да, аз виждам отново от вас демократичните, ултра-демократичните, моя другар Цвети Иванов в затвора, там един в лагер, втори, трети, четвърти и пети. (Ръкоплескания от опозицията) Пет души в концентрационни лагери само наши младежи социалисти от тоя вестник, един в затвора от вашата блестяща и единствена по рода си псевдодемокрация. (Ръкоплескания от опозицията)

Един от мнозинството: За Пастухов ли?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Пастухов ми е учителят. Аз не се отказвам от него. И в 1931 г. ние бяхме за демокрацията против фашизма.

Райко Дамянов (к): Той учеше легионерите.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): И в 1935 г. ние бяхме за демокрацията против фашизма.

Константин Русинов (к): А в 1932 г.? (Глъчка)

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): И в 1939 г., когато вие хвърляхте букети на германците, ние бяхме против фашизма. Във времето, когато вие печатахте писмото на Марти: „Г-н таен съветник Блум, колко ти плашат, за да пращат френските младежи на смърт против германците?“, ние бяхме против фашизма. Вие къде бяхте?

От комунистите: Ей-й-й!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Г-н министърът на информацията дава следните мотиви за спиране на в. „Социалистическа трибуна“. Цитирам изявлението му.

Какви са мотивите на г-на министъра? На въпроса на една младежка делегация: „Защо, г-н министре, спирате младежките вестници?“ вие виждате, че той казва: внасяли били дезориентираност и политическо раздробление, и втори елемент — понеже България не била сключила мир, та трите велики сили победителки не ни давали пълната възможност да правим каквото си желаем.

И сега аз бих искал да отговоря конкретно на г-на министъра. Че България не е сключила мир, това може ли да бъде аргумент за спиране на вестник? Та затуй нямате мир, защото спирате вестници, защото пълните концентрационните лагери. (Ръкоплескания от опозицията. Силни възражения от мнозинството)

Един от мнозинството: Не те е срам! И ти си българин!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Борбата на народите от целия свят е за демокрация и свобода.

Един от мнозинството: Ценно признание правите вие.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): И понеже вие не давате аргументи пред международния обществен съд за демократичност, понеже вие давате аргументи на диктатура и фашизъм с това, което вършите и говорите, затуй на вас ви казват: няма демокрация в България.

Един от мнозинството: И другите народи нямат мир. Къде има мир досега?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Аргументът на г-на министра от тая точка е точно против неговата теза.

Има един проблем, в който аз съм склонен да разбера г-на министра на информацията. Г-н министърът на информацията заявява, че дезориентираността и политическото раздробление не бива да съществуват в нашата земя.

Г-да народни представители! За мен е много ясно, че за един бивш и настоящ фашист всяка творческа критика, всяко съставяне на идеите, всяко стълкновение на идеите изглежда като разбърканост, дезориентираност.

Един от комунистите: Както в твоята глава, в която всичко е объркано.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Така на тая основа се изгради фашизмът и фашистката идеология.

Има един трети аргумент на г-на министра — че липсвало хартия. Може ли г-н министърът да ми отговори конкретно с данни, кога и каква хартия е липсвала? По моите пресмятания има 56 правителствени издания, дневни и седмични, и 2 опозиционни: 56 на 2. Само в София излизат седмични вестници 35, ежедневници излизат 8 правителствени и 2 опозиционни, излизат младежки органи 9 вестници и две списания.

Най-после и друго едно съображение срещу аргумента на г-н министра за липсата на хартия. От момента на спиране на нашите органи са дадени разрешения и излизат нови 12 издания. Къде е липсата на хартия? Или може би „Ребус“ е абсолютно обществено необходимо? Или може би „Кино“ или „Фото“, за да гледате снимки, ви е крайно необходим политически? Или може би списанието „Република“ ви е също така крайно необходимо? Или може би в „Стожер“? Или може би она бездарен пасквил на бездарни хумористи „Стършел“ е също така крайно необходимо? (Ръкоплескания от опозицията. Силни възражения от мнозинството)

Райко Дамянов (к): Хубаво ви жили вас.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Може би „Седмичен ребус“ ви е така необходим? Г-н министре! Вие бихте били доста аргументиран, ако бяхте казали: след спирането на тези органи на младежите социалисти и земеделци не е издавано друго списание. Но фактите Ви оборват. Вие, г-н министре, правите диверсии. Аз бих искал да ми отговорите конкретно, каква липса на хартия Ви е принудила да спрете нашите органи? Вие трябва да отговорите, какви са доставките на хартия през 1946 г., какво е производството и дали тая тотална сума не надвишава с 2.000.000 кгр. общото производство и внос през 1943 г. Вие трябва да ми кажете, дали тая липса на хартия за нашите органи не е затуй, защото е още омърсена Съдебната палата с разни обленени афиши. Вие трябва да ми кажете, дали тая липса на хартия за нашите вестници не е затуй, че вие трябва да посылате пътища и кръстопътища с вашите позиви, с вашите агитки. (Ръкоплескания от опозицията)

Г-н министре! Аз зная, че Вие дадохте разрешение по силата на закона за печата. Този закон за печата, крайно реакционен, говори, че се спират ония вестници и списания, които провеждат тенденции от естество: първо, да увредят общодържавни интереси; второ, да създават настроеня опасни за обществения ред и спокойствие и, трето, да смутят отношенията ни с други държави.

Преди да разгледам всяка точка поотделно, аз искам да ви квалифицирам по Маркс.

Райко Дамянов (к): О-хо! Парадокс. Фашист-марксист!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Законите против тенденциите, закони, които не дават обективни норми — това са терористични закони. Законът, който преследва за тенденции, унищожава равенството на гражданите пред законите. (Ръкоплескания от опозицията) Това не е закон за единение, а закон за разединение, а всички закони за разединение са реакционни. (Ръкоплескания от опозицията) Това не е закон, а привилегия. С закона за печата вие създадохте не закон, а привилегия на вашите учени-недоучени фашисти от 9, 10 и 11 септември да хулят когото искат и да правят каквото си искат.

Най-после аз имам да платя на г-н Живко Живков. . .

Един от мнозинството: Искаш ли амнистия за Пастухов?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Искам.

Същият от мнозинството: Кажй де!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): . . . по линията за антифашистите. Храбният РМС в неговата борба против фашизма даде много жертви. Но храбният РМС днес е обект на хунски нападения от страна на тия, които имат нужда от закрила от властта. Всяко легионерче или кубратче, което се страхува . . .

Живко Живков (к): Като говориш за кубратисти, я кажи, синът на Копринков, Георги Копринков, не е ли бил активен кубратист и не е ли един от твоите ръководители? Я кажи, той същият не е ли участвувал в ловна дружина в борба срещу партизани и че ли участвувал в участието в конспирация?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Глупости говориш!

Живко Живков (к): И ти си в един куп със Сърбиински.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Ти си един мерзък лъжец! (Глъчка)

Живко Живков (к): Да стане бащата на Копринков и да каже,

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Живко Живков! Отговори! В град Кула . . .

Живко Живков (к): Ти отговори!

Вълко Червенков (к): (Към оратора) Ще отговаряте Вие! Дръжте сметка! Ще отговаряте!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): В град Кула бяха изключени от контактният комитет двама души от ССМ като фашисти и един от Земеделския съюз. На другия ден тия трима мамини синове бяха приети в РМС. (Ръкоплескания от опозицията)

Аз искам да питам, колко души ремсисти . . .

Един от мнозинството: Защо не отговори за Копринков?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Отговарям. Това, което се говори за др. Копринков, е една мръсна инсинуация на едни непочтени хора и го оставям за сметка на г-н Живко Живков.

Живко Живков (к): Замесен ли е в конспирация след 9 септември?

Един от мнозинството: Защо не отговориш?

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Отговарям: лъжа.

Живко Живков (к): Ти покрай многото грехове на Пастухов притуря още един: че му отведе легионери да преговаря с тях.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Този, който е почнал да лъже веднаж, не спира с веднаж, той е станал професионален лъжец. И аз съжалявам, че храбният и честен някога Живко Живков днес е подли и низки средства си служи, и когато не стигнат аргументите, тогава излиза на линия лъжата.

Аз искам да попитам г-на министра на информацията да ми отговори: какво в тия броеве смушава обществения интерес, какво дезорганизира? (Възражения от мнозинството) Аз искам да попитам . . .

Председател Васил Коларов: (Звъни) Моля оратора да свършва.

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): . . . когато вие водехте борба, това борба за да станете властници на българския народ ли беше? Когато вие страдахте, когато ви биеха и гонеха, вие изтърпяхте туй, за да бие и гоните ли? Защото, когато вие говорите за вашите жертви, . . .

Райко Дамянов (к): Фашистите ще бъдат унищожени.

Един от мнозинството: Докрай!

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): . . . аз трябва да ви питам: кой от вас уби Замфир Филипов? (Ръкоплескания от опозицията) Аз искам да ви питам: вие, които тук се биете в гърдите, не сте ли съучастници? Когато има един мъртъв човек, а вие защитавате убийците, вие сте съучастници. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Д-р Петър Дертлиев (сЛ): Когато Петър Данев беше взет в участъка в Лясковец и бе хвърлен мъртъв пред своя дом, аз искам да ви питам вас, които българският народ издържа, за да браните реда, вие какви сте? Ще ви го кажа в очите: вие сте убийци!

(При тези думи на оратора голяма част от народните представители от мнозинството стават на крака и викат силно: „У-у-у“. „Позор!“ „Вън!“ Председателят Васил Коларов продължително звъни. Голяма група народни представители от мнозинството, начело с Цанко Григоров, Райко Дамянов, Вълко Червенков, Георги Михайлов, Константин Русinov и др. се втурват към трибуната. Цанко Григоров първ се доближава до оратора д-р Петър Дертлиев, който е на трибуната, и се опитва да го смъкне. В същото време друга група народни представители от Социалдемократическа партия (обелижена), начело с Христо К. Пунев, Петър Анастасов, Коста Лулчев, Иван Копринков и др. искат да задържат на трибуната оратора. Между двете групи се водят ожесточени пререкания, стават от място на място и блъсканици, които заплашват всеки миг да се изродят в истинско сбиване. Тия разправии около трибуната продължават 4-5 минути. Най-после ораторът д-р Петър Дертлиев е изтласкан от трибуната)

Председател Васил Коларов: (Непрекъснато звъни) Моля, г-да народни представители от мнозинството! Идете си по местата! Не се поддавайте на провокации! Заемете си местата!

Предлагам на народния представител Дертлиев да оттегли думите си и оскърблението, което нанесе на народните представители.

Коста Лулчев (сЛ): Не е оскърбление. Който одобрява убийствата, той е убиец!

Райко Дамянов (к): (Сочи Коста Лулчев) Това са вдъхновителите!

Председател Васил Коларов: Предлагам на народния представител Дертлиев да оттегли оскърблението, което нанесе на народните представители от мнозинството.

Коста Лулчев (сЛ): (Казва нещо)

Председател Васил Коларов: Аз Вас не питам! Аз питам народния представител Дертлиев.

Д-р Петър Дертлиев (СЛ): (Мълчи)

Председател Васил Коларов: На основание правилника, предлагам на Народното събрание да реши изключването на народния представител Петър Дертлиев. (Бурни ръкоплескания и възгласи „Браво!“ от мнозинството)

Моля, който е съгласен с това предложение, да вдигне ръка. Мнозинство, приема се. (Продължителни ръкоплескания от мнозинството).

Моля народния представител Петър Дертлиев да напусне залата.

Никола Петков (ЗНП): Трябва да му дадете думата за обяснение.

От мнозинството: Вън!

Председател Васил Коларов: Г-да народни представители! Въпросът е тъй ясен, че не е нужно никакво обяснение. Той нарече народните представители: „Вие сте убийци“. Това не подлежи на никакво обяснение. (Продължителни възгласи от мнозинството: „Вън!“)

Ако народният представител Дертлиев е в залата, моля квесторите да го изведат вън от залата.

Министър-председател Георги Димитров: Къде са квесторите? Идете да го изхвърлите навън като парцал! (От мнозинството многократно възгласи: „Вън!“ „Вън!“)

Райко Дамянов (К): Вън, фашистско куче!

(Народният представител д-р Петър Дертлиев се отправя към изходната врата на залата, изпратен с викове „У-у-у!“ и „Вън!“ от мнозинството и с ръкоплескания от опозицията. На стъпалата, преди да излезе вън, се обръща с вдигната в юмрук дясна ръка.)

Председател Васил Коларов: От Българския земеделски народен съюз има думата народният представител г-н Лалю Ганчев.

Лалю Ганчев (З): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството) Уважаеми г-да и г-жи народни представители! Предизвикан съм да се кача на тази свещена трибуна, за да защита честта и достойнството на българската борческа земеделска младеж („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Аз се явявам тук от името на 280.000 земсисти. . . (Ръкоплескания от мнозинството)

От опозицията: О-о-о!

Лалю Ганчев (З): . . . организирани в 2.500 земсови групи. (Ръкоплескания от мнозинството) които днес под националното знаме на Отечествения фронт градят бъдещето на нашата прекрасна родина! („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Аз идвам тук, за да защита честта на онези, които изпратиха 43.000 делегати на своя 10. юбилеен конгрес. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Как може да говори от името на земеделската младеж един авантюрист, който е изпратен тук, в това Народно събрание, от убийците на Александър Стамболийски? (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Лалю Ганчев (З): Аз идвам тук от името на онези младеж, които, вдъхновявани от идеите на безсмъртния вожд на българските селяни Александър Стамболийски, (Възгласи „Да живее!“ и ръкоплескания от мнозинството) днес е огряна от всеобщ младежки ентусиазъм. Днес тя презира, тя стъпка предателството и поражението (Викове „Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Как може да говори от името на земеделската младеж един авантюрист, който е изпратен тук, в това Народно събрание, от убийците на Александър Стамболийски? (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Един от опозицията: Г-н председателю, това не е ли обида?

Лалю Ганчев (З): Аз идвам от името на 2.500 земсови групи. (Тропане и викове „Долу!“ от опозицията) Тази младеж днес следва заветите и мъченическия път на Сергей Румянцева, на Цвятко Аврамов, на Радослав Нотев, на Иван Манев. Тя следва пътя на Отечествения фронт, на българския народ. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Вие твърдите, че сте били за дружбата със Съветския съюз! Каква наглост, каква гавра и какво светотатство с онези, които умряха на поста за осъществяването на тази дружба! Вие още от първия ден след 9 септември конспирирате срещу Отечествения фронт. Във вашите канцеларии се напечатиха позивите срещу онези, които отиваха на война — в отечествената война срещу фашизма. (Възражения от опозицията) Вие издалохте позиви за мир, когато нашата първа българска армия чертаеше героичния път на българския народ при Балатонското езеро.

Един от опозицията: Къде беше ти?

Лалю Ганчев (З): Вие твърдите, че сте за Съветския съюз, а Сърбински интимно казваше: „Пишете — казва — че сме за братството със съветската младеж, пишете, че сме за братството с ремсовата младеж, пишете, че сме за Отечествения фронт, хвърляйте прах — казва — на тези типове!“ Това е обликът на Сърбински! (Викове „Позор!“ от мнозинството. Възражения от опозицията)

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Лалю Ганчев (З): Вие твърдите, че сте били за южнославянското братство. (Възражения от опозицията)

Министър-председател Георги Димитров: Не е възможно така да се работи, г-да! Аз предлагам, всеки депутат от опозицията, който обструира, веднага да бъде изключен. (Бурни и продължителни ръкоплескания от мнозинството. Викове „Браво!“ и ръкоплескания от опозицията) Предлагам също, г-да народните представители квестори да си заемат местата и всеки изключен като парцал да бъде изхвърлен от Народното събрание! (Министрите и народните представители от мнозинството стават прави и ръкоплескат)

Недялко Атанасов (ЗНП): (Ръкоплескайки) Браво! Браво!

Един от опозицията: Боже, пази България!

Министър-председател Георги Димитров: Няма да допуснем тая велика сграда да бъде превърната в селска кръчма на пияни, деморализирани типове! Няма да позволим това! Запомнете и запишете! (Ръкоплескания от мнозинството. Викове „Браво!“ и ръкоплескания от опозицията)

Никола Петков (ЗНП): Браво, г-н министър-председателю!

Министър-председател Георги Димитров: Запомнете и запишете си: търпението на Великото народно събрание е на изчерпване! Малко остава! (Ръкоплескания от мнозинството. Викове „Браво!“ и ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Аз обезпечавам вашата свобода на словото. Доказателство беше това, което вие говорихте с часове от тая трибуна. Но моето търпение и търпението на всички има предел. Помнете едно: това Велико народно събрание ще изпълни своята задача! (Възгласи „Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Вие изключихте един народен представител, защото каза „убийци“. Друг народен представител пак казва „убийци“.

Един от мнозинството: Това не е истина.

Лалю Ганчев (З): Аз казах, че тук са изпратени хора от убийците на Александър Стамболийски. Аз твърдя, че за вас гласуваха генералвълковци, за вас гласуваха дочохристовци.

Никола Петков (ЗНП): Вие наричате убийци народни представители. Ние знаем кой си.

Лалю Ганчев (З): По-нататък, г-да и г-жи народни представители, твърди Сърбински: „Ние — казва — сме се борили за славянската солидарност, ние сме работили за братство с Югославия!“ Да, вие работихте под патронажа на сръбския кралски дворец. Вие получавате пари, за да направите България сръбска бановина. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията) Той говори за „Младо село“, за „Светлоструй“. Аз бях в „Младо село“ и в „Светлоструй“. Тези издания се субсидираха от сръбската кралска легация в София. (Ръкоплескания от мнозинството. Възражения от опозицията)

Райко Дамянов (К): Позор!

Лалю Ганчев (З): Всеки месец шефът, патронът на тези господа получаваше 70.000 долара като награда за тяхното предателство. (Викове „Позор!“ от мнозинството. Възражения от опозицията) И днес искат вестници! Защо искат вестници? Те искат вестници, за да печатат портретите на генералхристовци, на божиловци, на разни убийци на българския народ до 9 септември. Вашето „Зелено знаме“ печата портрети и некролози на най-големите главорези на българския народ. (Възражения от опозицията)

Цола Драгойчева (К): Вярно!

Серги Златанов (ЗНП): Ти си фашист, г-не!

Председател Васил Коларов: (Звъни)

Лалю Ганчев (З): Ако вие се гордеете с шпионския процес на Гемето в 1941 г., халал да ви е! Това е един най-отвратителен шпионски процес, . . .

Министър-председател Георги Димитров: Правилно.

Лалю Ганчев (З): . . . който разкри страшното предателство на тия хора. (Сочи опозицията) („Вярно!“ и ръкоплескания от мнозинството)

Искате вестници! Но да видим защо. Българската земеделска младеж си има свой вестник, свой боен орган — в „Младежко знаме“. („Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството) 17 години този вестник буди и просвещава българската селска младеж. С този вестник днес българската селска младеж гради великото дело на Отечествения фронт. (Ръкоплескания от мнозинството) 2.500 земсови групи . . .

От опозицията: Е-хей!

Лалю Ганчев (З): . . . днес са се прегърнали братски, рамо до рамо с работническата младеж, с ремсовата младеж от села и градове, и с един ентусиазъм дават вечеринки. Само за три месеца 3.200 вечеринки дадоха нашите младежи! (Ръкоплескания от мнозинството)

Днес българската земеделска младеж презира и се отарашава от ония авантюристи, от ония жалка групичка, която иска да продължава кощунството с паметта на нашия велик учител Александър Стамболийски. (Ръкоплескания от мнозинството.) Възражения от опозицията? Аз получих в три околни 14.000 гласа на сдружени земеделци, на предани синове на своя народ. Аз не съм избранник на прогнилата българска аристокрация и реакция. (Ръкоплескания от мнозинството.) Аз ви говоря от името на 600.000 верни последователи на Александър Стамболийски. (Възгласи „Ей!“ и смях сред опозицията.) А вие? Вие сте представители на утайката на нашия обществен живот. (Ръкоплескания от мнозинството.) Вие ще загинете под ударите на историята заедно с тая утайка, и вашият прегрипал, агонизиращ вик няма да спре победоносния поход на българската демократична младеж от села и градове. (Ръкоплескания от мнозинството.) Ние, селската и работническата младеж, през настъпващия сезон заедно ще гралим диги, канали, проходи, нови ж. д. линии, отводнителни полета. Ние ще строим нашата република. (Викове „Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството.) Вашите опити за разединение ще ни дават импулс, ще ни дават сили за нова творческа дейност, за нови дела, за нови постижения в служба на народа, в служба на отечественофронтовска републиканска България. (Викове „Браво!“ и ръкоплескания от мнозинството.)

Да живее, да пребъде великото дело на българската демократическа младеж от села и градове! (Ръкоплескания от мнозинството.)

Да живее братската бойна дружба на българската земеделска и работническа младеж! (Ръкоплескания от мнозинството.) Бюрото, министрите и всички народни представители от мнозинството стават прави и ръкоплескат!

Да живее нашата прекрасна република! (Ръкоплескания от мнозинството.)

Председател Васил Коларов: Всички парламентарни групи се изказаха вече. (Възражения от опозицията?) И мене ли ще прекъсват? Безобразие! Сяднете на мястото си и слушайте!

Пристъпваме към гласуване. Или вас не ви интересува този въпрос?

Един от опозицията: Дръжте си нервите!

Председател Васил Коларов: Г-да народни представители! Постъпил е дневен ред, мотивиран, от народния представител Спас Найденев — който той прочете от трибуната.

Постъпило е предложение за минаване чисто и просто на дневен ред от народния представител д-р Иван Пашов със следното съдържание: (Чете) „Великото народно събрание, като изслуша запитването на народния представител Петър Сърбински, отговора на г-на министъра на информацията и на изкуствата и станалите разисквания, минава чисто и просто на дневен ред. Народен представител д-р Иван Пашов“.

Коста Лулчев (сЛ): Значи — не одобрява делата на министъра.

Председател Васил Коларов: На основание чл. 75 от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание, поставям на гласуване предложението на народния представител д-р Иван Пашов за минаване чисто и просто на дневен ред.

Моля народните представители, които са съгласни с това предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Коста Лулчев (сЛ): Значи — не се одобряват делата на правителството.

Председател Васил Коларов: Пристъпваме към точка втора от дневния ред.

Одобрение предложението за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 16 декември 1946 г., протокол № 147 — относно освобождаването от такси и герб на пътните листове, издавани за животните на изселващите се от България лица от руски произход.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към предложението за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 16 декември 1946 г., протокол № 147

Г-жи и г-да народни представители! При изселването си от България някои съветски граждани водят със себе си и добитъка си. Съгласно ветеринарните закони, придвижването на животните вътре в страната или изнасянето им в чужбина става с пътни листове, издавани от ветеринарните власти, за които пътни листове се събират такси и герб.

В случая справедливо е да се направят всички възможни улеснения на гражданите на нашия двоен освободител, които се изселват в СССР заедно с добитъка си, като между другото същите бъдат освободени от таксите за пътни листове за животни, които се събират от ветеринарните власти.

Гр. София, декември 1946 г.

Министър на земеделието и държавните имоти: Г. Трайков

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

За одобрение 10. постановления на Министерския съвет, взето в заседанието му от 16 декември 1946 г., протокол № 147

Одобрява се следното:

Допълва се 19. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 17 октомври 1946 г., протокол № 130,

като издадените пътни листове от ветеринарните власти за животните на изселващите се лица от руски произход, от България до СССР, се освобождават от такси и герб.

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител Петър Братков.

Петър Братков (сЛ): Права предложение, решението да се гласува без разисквания единодушно от цялото Велико народно събрание.

От мнозинството: Е-й-й-й!

Председател Васил Коларов: Които приемат това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 декември 1946 г., протокол № 144 — относно отчитането на касиера при каменоломната „Атия“ Братой Костов.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението относно одобрението на 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 декември 1946 г., протокол № 144

Г-да народни представители! През 1944 г., с писмо № 2141, от 1 декември 1944 г., е бил изпратен от началника на крайбрежния район Бургас до отдел постройка и поддръжане пристанищата при Дирекция водни съобщения отчетът на касиера на каменоломна „Атия“ за 1943 бюджетна година, за отразяване прихода и разхода на каменоломната от 1 януари 1943 г. до 31 март 1944 г. — при общ приход 7.960.753 лв. и общ разход 8.069.669 лв., с елям преразход — възстановено погрешно повече 108.916 лв., който преразход е бил извършен за сметка на оборотния капитал на същата каменоломна от 1.000.000 лв., предпологайки се, че приходът в същия размер ще постъпи до края на бюджетното упражнение, обаче поради стесняване се обстоятелства, след бомбардировките на София, въпреки продължаването на бюджетното упражнение до 31 март 1944 г., това не е могло да стане. Отчетът, състоящ се от две въззки — една връзка документи и една квитанционна книга, е бил получен в Дирекция водни съобщения — София и заведен при вх. № В. С. III — 1477, от 4 декември 1944 г.

При разместването обаче на Дирекцията на водните съобщения от едно здание в друго, след девакуацията на същата от гр. Берковица, въпросният отчет е изчезнал.

За това обстоятелство е съставен протокол с дата 10 август 1946 г. на комисията, назначена от директора на водните съобщения, за установяване истината и обстоятелствата, при които е станало изгубването на отчета на каменоломната.

Като се има в пред вид, че на касиера на каменоломната е била произведена финансова ревизия за времето от 19 ноември 1938 г. до 29 юли 1944 г., за което се отнася изгубеният отчет, пада каквото и да било подозрение в заинтересованост на отчетника Братой Македонов в загубването на отчета.

Като излагам горното, моля, г-да народните представители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете в текущата сесия на Великото народно събрание представеното ви проекторешение.

Гр. София, декември 1946 г.

Министър: Ст. Тончев

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 декември 1946 г., протокол № 144, относно отчитането на касиера при каменоломната „Атия“ — Бургаско

Одобрява се 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 декември т. г., протокол № 144, което гласи:

„Счита се за отчетен за сумата 7.960.753 лв. касиерът на каменоломна „Атия“ — Бургас, Братой Костов Македонов, по отчета на каменоломна „Атия“ за 1943 бюджетна година, за горната сума — приход и разходи, като преразходът, възстановените в повече 108.916 лв., бъде върнат за възстановяване оборотния капитал на каменоломната, изпратен от началника на крайбрежния район — Бургас до отдел постройка и поддръжане пристанищата при разместването на Дирекцията на водните съобщения, след девакуацията ѝ от гр. Берковица през 1944 г.“

Председател Васил Коларов: Ще поставя на гласуване. Моля г-да народните представители, които са съгласни с прочетеното предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобрение 20. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 октомври 1946 г., протокол № 129, относно отменяване на 10. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187 — за начина на износ на експортни цигари и разплатител за лула.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение 20, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 октомври 1946 г., протокол № 129, относно отменяване 10, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187

Г-да народни представители! 10, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 октомври 1945 г., протокол № 187, се предвижда начинът за уреждане износа на експортните цигари и рязан тютюн за дула. Този начин, пред вид ограниченията, предвидени в същото постановление, спъва износа и последният спада до минимум.

Като се има пред вид, че на европейския пазар се ценят българските цигари и че се налага да се поощри износът им, чест имам, г-да народни представители, да ви помоля да гласувате в текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, 23 ноември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 20, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 октомври 1946 г., протокол № 129, относно отменяване 10, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187.

Одобрява се 20, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 9 октомври 1946 г., протокол № 129, което гласи:

„Отменява се 10, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 28 декември 1945 г., протокол № 187.“

Председател Васил Коларов: Ще поставя на гласуване. Моля г-да народните представители, които са съгласни с прочетеното предложение, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобрение 45, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133 — относно освобождаване от бандеролно право и други данъци, такс и берин на 470 кгр. от предназначенията за местна консумация второ качество цигари, които Министерството на народното здраве ще изнесе за странство.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение 45, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133, относно освобождаване от бандеролно право и други данъци, такс и берин на 470 кгр. от предназначенията за местна консумация второ качество цигари, които Министерството на народното здраве ще изнесе за странство

Г-да народни представители! Министерът на народното здраве съобщава, че за нуждите на министерството му е уговорена доставка на цигари за народното здраве материали срещу заплащането им с равностойността на 470 кгр. цигари второ качество, без бандерол и други данъци, такс и берин.

Като се има пред вид, че сделката е изгодна и че с реализирането ѝ ще бъдат задоволени належащи за народното ни здраве оплакване нужди, чест имам, г-да народни представители, да ви помоля да гласувате в текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, 28 ноември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 45, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133, относно освобождаване от бандеролно право и други данъци, такс и берин на 470 кгр. от предназначенията за местна консумация второ качество цигари, които Министерството на народното здраве ще изнесе за странство

Одобрява се 45, постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133, което гласи:

„Разрешава се на Министерството на народното здраве да закупи 470 кгр. от предназначенията за местна консумация второ качество цигари, които да изнесе в Австрия и срещу равностойността им закупи ценни за народното здраве материали.“

Същите цигари се освобождават от бандеролно право, общински налог, фонд градушка, мурурие (акциз), гербов налог, износно мито и всякакви такс и берин.

Износът на цигарите да стане без спазване на предвидените формалности по който и да е закон.“

Председател Васил Коларов: Има думата народният представител г-н Марин Личев.

Марин Личев (ЗНП): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Току що гласуваното предложение за одобрение на 20, постановление на Министерския съвет смятам, че е подготвило до-

статъчно почвата, за да бъдат узаконени и следващите постановления, които са внесени за одобряване. Но докато постановлението от 28 октомври пада в управителните действия на Министерския съвет и той може свободно да го вземе, следващите няколко предложения за одобрение на решения — както това, което се прочете сега, така и другите три, които следват — не впадат в длъжностите на Министерския съвет. Те засягат повече законодателните функции на Народното събрание, отколкото управителни действия на Министерския съвет, и то в един момент, когато Народното събрание заседава. Ние смятаме, че това е така, защото има специални закони, по които се облага тютюният. И когато Министерският съвет внесе предложение за освобождаване на тютюна от такс, берин и пр., в същност той внася закон за отменяване на други закони — т. е. за суспендиране за известен момент само специално за случая на специални закони. Такова тълкуване трябва да се даде на тия решения.

Но ако се допусне, че Министерският съвет постоянно може да законодателствува по този път, по този ред, ние ще стигнем до положението, че всеки ден може да има по едно министерско постановление, което да отменява разпоредбите на законите, разпореденията може би на току що гласуван закон от Народното събрание, и да бъдем изненадвани по този начин.

Намирам, че всяко едно такова законодателно предложение би следвало да се внася в Камарата. Тя е властна, особено в дните, когато заседава, да разреши въпрос, който засяга отмяната на закон. Касае се в случая за постъпване на държавни приходи, които са узаконени и в закона за бюджета, и в специалните закони.

Щом като това е така, смятам, че Министерският съвет не е постъпил съобразно с основния закон — конституцията. Текстът на чл. 44 от сегашната конституция не позволява нито един закон да бъде прилаган, докато той не бъде разсъкван, приет, обнародван и пр. — както е редът. Щом не се позволява това да се върши в формата само на предложение, смятам, че не бива и да се внася. И в новия проект за конституция е прокарано същото това начало в чл. 19, буква „а“, където е казано: „Само Народното събрание има право да гласува закони. Това свое право то не може да делегира нито изцяло, нито отчасти комуто и да било.“

В случая излиза, че Министерският съвет, внасяйки това предложение за одобрение на един закон — защото то е вече закон — е постъпил неправилно и според схващанията, които Националният комитет е вложил в проекто-конституцията. А щом се постъпва така, няма вече сигурност, че всеки закон няма да бъде изменяем по този ред, когато Министерският съвет пожелае.

Освен това, г-жи и г-да народни представители, Народното събрание е било налице в това време. Постановленията, които са внесени за одобрение и ще се разгледат след малко, са издадени на 13 ноември — сряда, на 29 ноември — петък, и на 26 декември — четвъртък. На всички тия дати Народното събрание е било налице, не е било във ваканция и не е имало причина да не бъде съдирено, да не бъде внесено законодателно предложение. Щом като Народното събрание е било в сесия, не е било във ваканция, а зад гърба на Народното събрание се вземат решения от Министерския съвет от законодателен характер, това е изместване на Народното събрание от неговите права, от неговите прерогативи, това е противоконституционно.

Такива действия от страна на правителството са явно противоконституционни. Тогава излишно е да се гласува каквато и да е конституция, защото по логиката на г-н министър-председателя, един акт, щом като не е противонароден, може да бъде прокаран, и той носи отговорността за неговото прокарване. Това може да е така, може да е от полза за народа, може българският народ да го одобри, може и самото Народно събрание да го одобри, но ако ние тръгнем по този път — всяко предложение, всеки закон или постановление на Министерския съвет да бъде одобрявано, въпреки постановленията на конституцията — тогава вече ние сме ненужни и ще се приближим може би много към старите времена, преди французката революция, когато съществуваша Генералните щати. Тогава се е вървяло по този път: Генералните щати са свиквани само за да одобрят действията на управляващите, на министъра, на краля и т. н., а през всичкото останало време е законодателствувало само правителството.

Един от мнозинството: Няма такава опасност.

Марин Личев (ЗНП): Аз смятам, че по този начин се поставят в опасност интересите на българския народ. Цели се да се установи един навик, една традиция: съществуващите закони никой да не ги изпълнява, никой дори да не спазва конституцията, на която често пъти сега се смеят и която още не е отменена. По този път ще се върви и в бъдеще. Това е смисълът на декларацията, която се прави тук. Аз смятам, че ако се законодателствува по този начин, по заобиколен път, ние нямаме място в Народното събрание. Трябва да ни викате само два пъти в годината, за да ви одобрим решенията, и цялата работа ще се свърши.

Един от мнозинството: Вие и без друго нямате място тук.

Марин Личев (ЗНП): В това законодателно предложение се говори за 470 кгр. цигари, които трябва да се изнесат без бандерол, без такс, без мито и пр. в Австрия, за да се набавят медикаменти. Никой не е против набавянето на медикаменти. Може да се изнесат не 470, а още 4000 кгр., стига да има лекарства. Въпросът е другаде: за начина, по който се процедира. В постановлението е казано, че се разрешава да се изнесат в Австрия 470 кгр. цигари и нищо повече не се обяснява. Никой не може да разбере това, което ще става по-нататък с изнесените цигари. Кой е този, който ще изнесе цигарите — защото цигарите няма да отидат сами там —

по каква цена ще бъдат изнесени, коя е фиксираната цена, по която ще се продават в Австрия, по коя валута, колко пари ще постъпят и какви лекарства ще се вземат — този въпрос не е обяснен. А би следвало да бъде обяснен, ако трябва да приемем това постановление.

Има известна опасност и от друго. В следващите постановления се говори за 5000 кг. експортни цигари, за 1000 кг., за 3000 кг. За едините се казва, че се дават на разположение на легацията във Варшава за специални нужди, без да се казва за какви. Говори се за цигари, които се дават като подарък на работниците в „Шкода“. Количествата, които се дават, не са малки. Касае се за голяма сума. Само цигарите, които се дават на легацията във Варшава, струват 9 милиона златни лева, по нормирани цени. Каква е тази грамадна цифра, за какво ще бъде употребена сумата, кой ще я изразходва, кой ще контролира разхода, къде ще бъдат складираните тези цигари и кой ще ги продава — не се казва. Ако е въпрос да се сключи търговска сделка, почитаемото правителство може да сключи чрез своите органи, чрез министъра на търговията. Но ако е въпрос да се изнесат цигарите там и да не се търси никаква сметка какво ще стане с тях цигари — аз смятам, че това е една погрешна политика, която вие прокарате с тях постановления. Това сочи, че вие ще продължавате да постъпвате по същия начин, да дробите износа на нашето тютюново производство, на цигарите, без да има контрол, каква валута ще се внесе, кой ще купува и кой ще продава.

За нас е ясно, че това, което се практикува при продажбата на тютюна и което не трябва да изпускаме из пред вид, ще продължи. Във Виена, в Будапеща, във Варшава дори нашите цигари се ценят толкова много, щото се казва — това се говори, аз не го доказвам — че само за една или две кутии цигари се купуват дамски копирени чорапи, а пък за 10 кутии се купува костюм. Ако това е така, къде е гаранцията, че тези цигари, които ще влязат в Австрия или във Варшава, ще бъдат пласирани по местната валута? Абсолютно никаква гаранция няма. Какво ще внесат оттам, кой ще ги продава? Ние например подозираме — пак не можем да го докажем, но това се мълви — че може да има приятели в легацията, които могат да продават без контрол цигарите на дребно. А тези цигари, освободени от бандерол в България, купени по най-ниски цени и изнесени в чужбина, може да бъдат пласирани от известни лица, които могат да бъдат — ако са чиновници — корумпирани, или, ако са приятели и не са чиновници, могат да бъдат облагодетелствувани да правят гешефти.

Така се слагат сега въпросите. Аз смятам, че трябва да се проведе една система в износа на нашия тютюн. Всички, които говореха тук, казаха, че тютюнът е златото на България, това е покупателната сила на нашия народ. Само с него можем да правим замяна. Щом това е така, по-добре е държавата, пражителството да вземе отговорността върху себе си да контролира износа, да не пуска тютюна да се изнася на части и за специални нужди, без никакъв от властта да знае това, и така да се прахосва. Ще трябва да се сключат сделки в чужда валута, ако може в най-стабилната, и с нея да посрещнете нуждите на легациите, или за командировки на комисии, частни лица и пр. След като добнете валута, дай е я. Може да получите и по-евтина цена, но трябва да бъдете на чисто, българският народ да знае, че вие сте добили 1000 или 5000 лв. във валута и че тази валута ще употребите за определена работа. Иначе тази работа е без сметка.

Ако сте решили да разстройвате стопанството, може да го правите. Който иска да разстройва стопанския живот в България, може да прави и такива сделки.

Всеки случай ние не можем да се съгласим с начина, по който се препоръчва да се прави този износ, защото никой не може да хване никаква сметка. И затова г-н министърът на финансите в случая трябваше да внесе законопроект за изменение на закона. Може внасянето на предложението да се налага, но то не трябваше да става по две причини: първо, защото не е внесено в форма на законопроект в Народното събрание, за да бъде одобрен, и второ — не са доказани нуждите, които са продиктували екстремното внасяне на въпроса в Министерския съвет за вземане на такова решение. Никой не ги е изтъкнал и ние не можем да се уверим, че тези нужди са толкова неотложни, че е трябвало Министерският съвет да се занимава с тях при наличността на Народното събрание.

Това е принципиален въпрос и ние държим на него. Ако искате в България да има ред и законност, вие сами трябва да дадете пример, че се подчинявате на законите. Иначе няма смисъл да гласуваме закони. Няма смисъл да гласуваме и конституция, защото вие и нея ще нарушавате по този път. Вие дайте пример, за да се установи вече окончателно законност и всеки производител да знае, че с неговото производство не се спекулира, но се върши държавна работа.

Този контрол, който ние искаме, е уместен. Може би някои ще смятат, че искаме да правим някаква лоша политика и че всичко това го приказваме само защото сме опозиция. Това е погрешно. Когато ние повдигаме този въпрос — за контрола — ние правим това по силата на закона, по силата на правилниците. Правим го затова, защото тук сме депутати, за да контролираме управлението. Ние ще контролираме с вота, с запитването, а вие ще взимате под внимание това, което ние казваме. Ако е погрешно, ще ни опровергавате. Но ние не сме на погрешен път, щом като ви сочим правилния път, по който трябва да мине Народното събрание и Министерският съвет.

Министър-председател Георги Димитров: Добре, но внимавайте, да не правите обструкция като обия. (Сочи опозицията)

Марин Личев (ЗНП): Ето защо от името на нашата парламентарна група аз заявявам, че това не бива и не може да се въведе като система у нас. Затова ние ще гласуваме против тия законодателни предложения. (Ръкопляскания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и представители! Принципиалният въпрос съвсем не е там, дето го търси г-н Личев. Не се касае нито за нарушение на конституцията, нито за някакво законодателстване по някакъв особен начин. Не се касае и до одобрението на един акт на управлението, на привилегието, който може да бъде извършен и когато няма Събрание, и когато има Събрание.

От опозицията: А-а-а! —

Никола Петков (ЗНП): Може ли такова нещо!

Министър д-р Иван Стефанов: Някакво а-а-а, г-да. Аз ще ви обясня това нещо. И след думите на г-н Личев, надявам се, че съюзената опозиция може да измени решението си и няма да гласува против. (Смях всред мнозинството)

Тук господата вчера и днес издържат, че не могат да вземат становище, понеже няма подробности, няма и сметката — както каза г-н Личев тук днес — какви лекарства ще се купят, по каква валута ще се плаща, по каква цена ще се пласират цигарите и пр.

На какво би се обърнал един парламент, ако той трябва да преценява всички тия актове на управлението, цялата дейност на държавния апарат? На какво би се обърнал? Не е възможно да се дават такива подробности. Това е абсурдно, както ще видите след малко.

Един от опозицията: Абсурдното е, че вие вършите тия неща.

Министър д-р Иван Стефанов: Един момент! Аз не прекъснах г-н Личев нито с един звук, нито с един знак. — Това, което се прави с тия покупки, не е плод на каприза на финансовия министър, или на отделните ведомства, които са си покрили по тоя начин много неотложни потреби. Това е резултат на съществуващата обстановка. Има тази възможност, ние да остоим най-рационално — и само в формата на цигари — нашия тютюн, за да можем да получим много потребни материали и стоки. Това може да стане само по този начин. Чрез такава една сделка пак с цигари със самата полска режия вие можахме да обезпечим сградата на нашата легация във Варшава, за която, още преди тя да е влязла в наше владение, ни предлагат двойната стойност в долари.

Тия работи трябва да се имат пред вид. А че това е един акт на управление, доказва се и от друго нещо.

Какво значи вотът на Народното събрание в дадения случай? Да допуснем, че Народното събрание не одобри това решение. Какво следва? Следва, че съответното учреждение, съответното място, съответното ведомство, което е извършило тази сделка, ще си плати съответните такси, бандерол и т. н.

Един от опозицията: Но в Министерския съвет ангажирате с това постановление.

Министър д-р Иван Стефанов: Тъкмо това означава неодобрението на решението. Няма смисъл да се цитира тук чл. 47 от конституцията. Абсолютно никакъв смисъл няма, защото не се касае до едно законоположение, веднага създаващо последици, които не могат да бъдат отменени, а се касае за един акт на управление, който може да бъде одобрен, а може и да не бъде одобрен. Ако бъде одобрен — добре. Ако не бъде одобрен — последиците ще бъдат други.

Един от опозицията: Кой носи последиците?

Министър д-р Иван Стефанов: Носи ги съответното място, което е закупило стоката, което е извършило компенсацията.

Един от опозицията: А Министерският съвет?

Министър д-р Иван Стефанов: Какво „Министерският съвет“? Вие мечтаете за бламирање на Министерския съвет по тоя въпрос? Гладна кокошка, просо снува — така се казва. (Смях всред мнозинството. Възбуждения от опозицията)

Значи, принципиалният въпрос е този, уважаеми народни представители и народни представители, и няма никакъв смисъл да се философствува.

Петко Стоянов (нез): За да не говорим по следната точка от дневния ред и да става повторение, един въпрос!

Министър д-р Иван Стефанов: Може да стане повторение! Няма да попречи.

Петко Стоянов (нез): Едно изяснение. Предложенията, които сега се разглеждат и които са четири на брой, предлагат освобождаване от данъци, такси и берии. Следователно това е материя за закон. Макар и тия продажби на цигари да са акт на управление, понеже има освобождаване от данъци и пр., това е акт на законодателство.

Министър д-р Иван Стефанов: Не е акт на законодателство.

Петко Стоянов (нез): Ако беше само акт на управление, нямаше защо да се иска, тия постановления на Министерския съвет да се санкционират от Народното събрание.

Министър д-р Иван Стефанов: Не е акт на законодателство.

Петко Стоянов (нез): Ако е само продажба, няма защо тя да се одобрява, защото всеки един може да закупува от пазара цигари и да ги продава, понеже продажбата е свободна. Той може да прави с цигарите каквото си иска.

Министър-председател Георги Димитров: Да, но има монопол на тютюна.

Министър д-р Иван Стефанов: Да, и монопол има.

Петко Стоянов (нез): Следователно освобождаването от такси, берни и бандерол не е нищо друго, освен законодателен акт, а не управителен. И затуй това постановление го внасяте тук. Ако това беше само акт на управление, нямаше защо да се иска одобряването му от Народното събрание, защото конституцията не предвижда такива актове на управлението да се одобряват от Народното събрание.

Министър д-р Иван Стефанов: Положението е свършено ясно и без тая Ваша бележка, г-н професор Стоянов, затуй защото това, което се предлага тук за одобрение, така се и предвижда да бъде предлагано. Тук се спазва принципът, че това е едно решение с временна сила.

Петко Стоянов (нез): Въпреки това тоя акт има законодателен характер.

Министър д-р Иван Стефанов: То не може да не бъде санкционирано от Народното събрание. Това го внася законът за тютюна. По закона за тютюна това предложение подлежи на одобрение. Това е също така определено с законоположение. Така че всичко това е редовно.

Петко Стоянов (нез): Всеки един може да изнесе тютюн, щом като си го купи.

Министър-председател Георги Димитров: От монопола могат да си купят.

Петко Стоянов (нез): Тия работи не ги разбирате, г-н Димитров.

От мнозинството: А-а-а!

Министър д-р Иван Стефанов: Сега Вие показвате колко разбирате тия работи, г-н Стоянов. Но има и други случаи, когато се освобождават данъкоплатци от плащане на данъци при наличността на известни условия. И тия освобождавания стават по решение на прощетарната комисия, одобрени от Народното събрание.

Петко Стоянов (нез): Да, но това става по закона за събиране на преките данъци.

Министър д-р Иван Стефанов: Не, одобрява се само решението на прощетарната комисия.

Така че въпросът е много ясен и излишно беше да повтаряте днес тия аргументи, които бяха изнесени и вчера. И аз смятам, че сега може би в деснилата е настъпило известно прояснение по въпроса — макар че няма да доведе до резултат.

От опозицията: А-а-а!

Един от опозицията: Виж, това е „Гладна кокошка, просо сънува“.

Министър д-р Иван Стефанов: Но, уважаеми г-да народни представители и представители, няма що! Аз се надявам, че вие ще одобрите това предложение. (Възражения от опозицията)

Министър-председател Георги Димитров: Те се опъват, за да не приемат нашите предложения.

Един от опозицията: Тук има неща, които нито са логични, нито са законни.

Министър д-р Иван Стефанов: Прочее, г-да народни представители, няма никакво основание, Народното събрание да откаже да одобри това решение на Министерския съвет, което се предлага на същото основание, както и следващите няколко решения.

Моля да бъдат одобрени тия решения.

Министър-председател Георги Димитров: Много изгодни за търговската сделка — установено е това. Сделки необходими. Какво искате повече!

Петко Стоянов (нез): За сделката по същество не говорим. По тоя въпрос ще говорим с г-н министъра на търговията.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които приемат проекторешението за одобрение 45. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 1 ноември 1946 г., протокол № 133, относно освобождаване от бандеролно право и други данъци, такси и берни на 470 кг. от предназначения за местна консумация второ качество цигари, които Министерството на народното здраве ще изнесе за странство, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Минаваме към точката шеста от дневния ред.

Проекторешение за одобрение 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137 — относно освобождаването от бандеролно право и др. 1000 кг. експортни цигари.

Моля секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение на 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137, относно освобождаването от бандеролно право и други данъци и такси на 1.000 кг. експортни цигари, които Министерството на външните работи и на изповеданията ще изнесе за странство

Г-да народни представители! Министерът на външните работи и изповеданията съобщава, че по доклад на политическия ни представител в гр. Будапеща съществувала възможност да бъдат закупени, при разни оказионни случаи, мобили, канцеларски инвентар и други предмети за обезавеждане на българската легация в същия град — извънредно много пострадала през време на бомбардировките и последвалите след това военни събития, срещу заплащането им с равностойността на 1.000 кг. цигари без бандерол и други данъци и такси.

Като се има пред вид важността на задачите и целите, които се възлагат на легациите ни в чужбина, чест имам, г-да народни представители да ви помоля да гласувате в текущата сесия за предстоящото проекторешение.

Гр. София, 28 ноември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137, относно освобождаване от бандерол и други данъци и такси на 1.000 кг. експортни цигари, които Министерството на външните работи и на изповеданията ще изнесе за странство

Одобрява се 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137, което гласи:

„Разрешава се на Министерството на външните работи и на изповеданията да закупи 1.000 кг. експортни цигари, които да изнесе за Будапеща и остави на разположение на легацията ни в същия град за специални нужди.

Същите цигари се освобождават от бандеролно право, общински налог, мурурне и фонд „градушка“.

Иван Копринков (сЛ): Искам думата.

Председател Васил Коларов: Имате думата.

Иван Копринков (сЛ): (От трибуната) Г-да народни представители! Във връзка с одобряване проекторешението за одобрение 16. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 13 ноември 1946 г., протокол № 137, относно освобождаване от бандерол и други данъци и такси на 1.000 кг. експортни цигари, които Министерството на външните работи и на изповеданията ще изнесе за странство, говорихте народни представители се изказаха и вчера, а също и днес по принципиалния въпрос, че постановлението на Министерския съвет са вземани по време, когато е имало Народно събрание в сесия. Обаче най-характерното, което е в различие от това, което се каза вчера за приетите постановления и което се каза днес, е обстоятелството, че настоящото постановление е взето на 13 ноември 1946 г., което значи в ден, в който е заседавала настоящата Камара. Следователно в случая, във времето, когато Камарата е в сесия и заседава, да се вземат решения от законодателен характер е абсолютно и пълно нарушение на конституцията.

Тук искам да направя една бележка, или едно възражение на днешните обяснения на г-н министъра на финансите. Всеки един акт, чрез който се отменяват установени по закон данъци и берни, е акт на законодателстване и следователно отменяването трябва да стане с друг законодателен акт. А в току-що приетото преди малко постановление, по което г-н министърът на финансите даде обяснения, има и нещо повече казано: в него изрично е казано „износът на цигари да стане без спазване на предвидените формалности по който и да е закон“. Какво значи това? Че това постановление е не само един акт на управление, но че с него се изменят всички закони, които му са в противоречие. Следователно ако това не е законодателен акт, кое, г-да народни представители, може да бъде законодателен акт? И ако това постановление може да се вземе в дни, когато Народното събрание е в заседания, аз не зная, докде може да се стигне по този път и каква е функцията на Народното събрание. Вярно е, че ние сме Велико народно събрание, но вярно е и едно, че в закона за свикване Великото народно събрание е казано, че до приемането на конституцията, до свършването на неговата основна задача то изпълнява функциите и на обикновено Народно събрание. Следователно тук ние като обикновено Народно събрание законодателствуваме. Този акт, който ни се предлага за одобрение, е чисто законодателен акт. Но той е в пълно противоречие с чл. 47 от конституцията защото в случая не само че Народното събрание не е възпрепятствувано да се свика, каквото условие изисква чл. 47, но то е свикано и е в заседание, в сесия. Следователно няма никакви причини да се вземат решения от законодателен характер от Министерския съвет, които решения могат да бъдат внесени направо в Народното събрание като

законодателни актове. В това отношение, споделяйки тия аргументи, които и вчера, и днес се изказаха по тези постановления, ние считаме, че не можем да одобрим и това постановление по всички казани съображения, още повече, че туй постановление, както казах, е взето в деня, в който настоящото Народно събрание е заседавало.

Вторият въпрос. Вчера, когато г-н министърът отговаряше както на мене, така и на г-н професор Стоянов, каза, че въпросът се касае за дребна работа — 900 кгр. цигари за специални нужди. Днес идем да му кажем, че не се касае вече само за 900 кгр. цигари, но преди малко мина едно постановление за 470 кгр.; сега минава друго за 1.000 кгр.; след него иде трето за 3.000 кгр.; след него иде четвърто за 5.000 кгр., а утре-други ден и пр. могат да дойдат и други постановления по за 10.000, по за 15.000 или 20.000 кгр., което значи цялата наша външна търговия с тютюн да бъде една случайност, а не една система, за която аз вчера говорих. Защо търговията с тютюн трябва да бъде системна, г-да народни представители? И вчера казах, ще подчертая и сега: нашият тютюн е нашата валута, нашето злато, и ние трябва да го пазим, за да сключваме един общи търговски спогодби за компенсационни сделки за всички видове артикули, от които имаме нужда.

Райко Дамянов (к): Ти си майстор за сключване на сделки!

Иван Копринков (сЛ): Аз съм майстор и ще го докажа, че съм майстор. — Защо търговията с тютюн трябва да бъде обща, а не да представлява единични сделки за конкретни случаи, за конкретни пришепки. Тъй както е туй постановление за нуждите на легация, за покупка на автомобили — тъй както е следващото постановление, с което се иска да се изнесат 5.000 кгр. експортни цигари без бандерол, за да се снабди Варшавската ни легация с автомобили? Какви са тези автомобили, които могат да бъдат купени за повече от 15-20-30 милиона лева?

Министър Кимон Георгиев: За 100 милиона лева сграда се купува.

Иван Копринков (сЛ): Никой не казва за сграда. Четем мотивите, в които е казано, че мобилировката на Варшавската наша легация е повредена.

Министър д-р Иван Стефанов: То е за нова мобилировка, а не за повредена.

Иван Копринков (сЛ): Значи, Вие опровергавате г-на министра на външните работи, който казва, че е за купуване на сграда.

Министър Кимон Георгиев: Аз говоря за сграда на Варшавската легация.

Иван Копринков (сЛ): Шом като стават единични сделки за отделни случаи, това е разпилване на нашата най-ценна стока, срещу която можем да получим най-ценни продукти.

Защо е нужен общ търговски договор при тютюновата търговия, обща сделка с тютюн? Защото ние живеем в режима на компенсационните сделки. А шом сме в режима на компенсационните сделки, ние ще даваме стоки ценни, малоценни и низкоценни, и срещу такива ценни, малоценни и средноценни стоки ще стават компенсациите и ще се запазват интересите на българския народ. Защото покрай ценната стока — тютюна — ще прокараме и малоценни стоки — мармалади, пулпове или други продукти, които имаме за износ. Следователно покрай ценните артикули ще прокараме и други, срещу които ще вземем нужните ни стоки от съответните държави. А сега, когато се върви по пътя само на единични сделки, изнасят се само цигари срещу отделни доставки, ние отиваме в пътя на разхищение на нашия най-ценен търговски артикул за външния свят — тютюна, срещу който ние можем да доставим извънредно ценни продукти за нашето стопанство.

По тези съображения, от името на нашата парламентарна група, заявявам, че ние не можем да приемем и да гласуваме това проекторешение. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Има думата г-н проф. Петко Стоянов.

Петко Стоянов (нез): (От трибуната) Г-жи и г-да народни представители! Въпросът още вчера беше поставен. Както виждате, той се поставя отново и днес. Аз се извинявам, че ще трябва да изляза да направя някои допълнения на това, което говорих вчера, за да бъде уяснен въпросът.

Моята теза, която аз и вчера изтъкнах, беше, че понеже нашата най-голяма валута е тютюнът, и то трябва да бъде разпаян тютюн, а не суровият, потребно е вече в това отношение, както едно време се манипулираше с валутата, с златните вземания и други вземания от чужбина, по един специален закон, така и сега да стане с закон; трябва да се създаде закон за търговията с изработен и неизработен — суров тютюн.

Ние въведохме монопола на суровия тютюн. Вчера чета едно изявление, че комитетът, който се е събрал, е намерил, че този монопол върви много добре; че той дава своите резултати, че се приближаваме вече към ония именно цели, които ние поставихме тогава, когато въведохме този монопол, а именно повишаване цената за произведителя и премахване на всичките неизвестности, правното кредитиране преди да се купят тютюните, еднакво манипулиране, което е най-важното, и т. н. Това трябва да стане и с изработения тютюн. Защото какво става сега? Да вземем пред вид другите постановления. Праца се тютюн в една легация. Аз вчера в пререканията, които станаха, се изказах малко по-рязко, а именно,

че не може да се обърне една легация в лавка, където се продава тютюн. А фактически на някои места това действително става, а не бива да става.

Какъв контрол се упражнява и може да бъде упражнен? Изключено е да може да бъде упражнен контрол върху цената, по която чиновниците, на които е даден този тютюн на разположение, го продават на дребно. Цените на тютюните в тия страни, където се изпраща той, варират всеки ден в зависимост от предлагането и търсенето. И тия вариращи показатели, че тук има и се създават моменти, поводи за корупция. Всякога ще се гледа на по-низката оферта и реализирана уж цена, а в същност цената, по която е продаден тютюнът, е свършено друга. Ето защо, в това отношение трябва да се въведе един ред. Не съм сега в състояние и нямам време да кажа, какво трябва да направим — това е работа на министра и на неговите помощници, които виждат какъв е въпросът. Те трябва да знаят неговото значение и да предложат съответната реформа. Това беше първата теза, която аз вчера защитих. Трябва да бъдем сезирани с един закон.

Какво значи да се дадат на една легация толкова килограма тютюн? Това значи да й се дадат пари. А парите на държавните чиновници се дават по силата на един бюджет. Следователно, в това отношение ние трябва да знаем, какво им се дава, каква е минималната цена на тия цигари, които им се пращат, и съобразно с това в съответния разходен параграф по бюджета на министерството да се каже, че се ангажира техният кредит. Не трябва да им се дават цигари, които ще продават по не знам какви цени, а от друга страна да бъде предвидено и съответното максимално разходно перо за тях. Затова ние казахме, че искаме сметка. Тази сметка ще бъде: какво е дадено по кои цени сме определили да се продаде, по кои цени е реализирана продажбата и съответно с това какво е купено, ако е дадено за купуване, и какво е изразходвано, ако е за сметка на съкровището.

Сега г-н министърът ни казва: вие навлизате в една материя, която не е така регулирана, както вие искате. Най-напред, г-да народни представители, ние трябва да говорим свършено сериозно. Не трябва да се увеличаваме, защото въпросите са материални и са свързани всякога с отговорности. Недейте си прави излюзии, че като се вдигне ръка и се одобри едно проекторешение, с това въпросът се свършва. Не се свършва. Отговорностите си остават отговорности.

Министър д-р Иван Стефанов: Това е ясно.

Петко Стоянов (нез): Това е вярно. И аз съм доволен, че и Виз, г-н министре, сте съгласен с това. Следователно няма защо с аларми и вдигане на ръце да се заблуждаваме за същността на работата. Виз внасят министерски постановления за одобрения, които са взети кога? Когато е заседавала Камарата. Вчера приказвахме за другата Камара. Сега тази Камара е в заседание. Защо правите това? Вие не можете да конкурирате работата на Народното събрание. То законодателства и единствено нему принадлежи това право и задължение.

Един от мнозинството: Чухме го вече.

Министър д-р Иван Стефанов: Няма законодателстване.

Петко Стоянов (нез): Тук имаме материално законодателстване. Защо? Защото и трите постановления са за освобождаване от мита, данъци, бандерол, износни такси и всевъзможни други допълнителни публично-правни плащания.

Министър Кимон Георгиев: За сметка на държавата.

Петко Стоянов (нез): За сметка на държавата. Това няма никакво значение.

Министър Кимон Георгиев: И в полза на държавата.

Петко Стоянов (нез): Защото в чл. 69 от конституцията е казано, че всичките граждани плащат данъците и берните, които законите са установили, а чл. 63 от конституцията казва — и двата тия членове са възстановени в проекто-конституцията на Националния комитет, така щото спор няма — че държавата се управлява на основание законите, които Народното събрание по реда, установен от конституцията, издава. Шом като се касае за данъци, няма значение, че държавата изразходва средствата. Защото принципът за всеобщността в плащането на данъците е напълно прокаран — всички плащат. Не е установено, че някой, който е чиновник, или държавата, са освободени от плащането на данъци. Всички плащат данъци. Следователно материята, по която говорим, е законодателна материя. Г-н министърът на финансите възразява и аз се опитам да му отговоря от мястото си, но понеже той упорства, аз съм длъжен да направя възразението си оттук. Г-н министърът казва, че тук въпросът се касае не за законодателство, а за управление. Защо? Затова защото се прави една сделка, купува се тютюн и се праща в странство да се продаде и с това се свършвала всичката работа.

Г-жи и г-да народни представители! Въпросът не е така. Кой е забранил на някого си, та бил той държавен чиновник, шом му са дадени пари, да ги разходва по бюджета? Той ще отговаря, какво е купил срещу тях. Кой му е забранил да си купува тютюн и да си го изнася? Вярно е, че има определени правила, по които става този износ. Това е материя на закона. Следователно, ще си закупиш тютюна свободно и ще си го изнесеш, шом като си получил съответното за това право. Следователно, тук въпросът не е да купиш и продадеш. Този въпрос е разрешен.

Министър-председател Георги Димитров: Тук не е университет, а Велико народно събрание. Не може ли по-накратко да ни разясните тия работи?

Петко Стоянов (нез): Аз съвършено кратко говоря. Следователно, продажбата и поукката не е нито акт на управление, нито акт на законодателство. Всеки си го прави за своя сметка, съобразно с отговорностите и възможностите, които той има. И заради това, изнасянето на тютюна е и си остава само в рамките на законодателството. И затова постановлението, които се иска да бъдат узаконени, са именно за освобождаване от тежестите, които законите са определили. В единия текст е казано: „всички закони“ или „всеки закон“, а в другите текстове е казано „съответните закони“.

Аз ще направя още една бележка и ще завърша. Актовете на управление, които е извършил Министерският съвет или съответният министър, не се нуждаят от одобрението на Народното събрание. Конституцията определя, кои актове на управлението, спешно и висшите актове на управление, между които на първо място е бюджетът, трябва да бъдат изработени с участието на Народното събрание.

За другите актове на управление действа само разбирането за право и за целесъобразност, които управляващият прилага и за които носи своята отговорност.

Следователно в случая ние нямаме никакъв акт на управление, а ние имаме акт на законодателстване. Ние повдигнахме този въпрос вчера, повдигаме го и днес, г-да народни представители, не за да вършим каквато и да е деструктивна работа, а изключително само да поискаме да се постави въпросът в рамките на един закон, който обхваща целия интерес за износ на изработените тютюни в странство и, второ, всичко онова, което е акт на законодателстване, да бъде извършено от оня институт — Народното събрание — който е длъжен да законодателства а не някой какъвто и да е друг институт. Ние признаваме обаче, че както е случаят сега за купуване на лекарства, за купуване на мобили, за купуване на здания, а утре ще се явят и други още причини — всичко това по същество е съвършено оправдателно. И аз мисля, че в този отношение някой от нас не би се противопоставил. Но по въпроса за начина на действото и нарушението на конституцията и на законите ние няма да бъдем съгласни с вас. И затова няма да одобрим тези постановления само по тези причини. (Ръкоплескания от опозицията)

Председател Васил Коларов: Има думата министър Христо Лилков.

Министър Христо Лилков: (От трубуната) Г-да народни представители! Два дена тук се разисква по един въпрос, който ме поставя в изкушение да кажа и аз своето мнение по него.

Въпросът се касае, доколко актът, който е предложен тук за одобрение, е съобразен с формите на закона; доколко той е редовен акт и, следователно, има ли място тук да разискваме по него или не. Твърди се, че по този начин, по който е постъпено, се законодателства. И понеже изпълнителната власт, респ. Министерският съвет, има правото да законодателства — съгласно стария чл. 47 от конституцията — само тогава, когато няма Народно събрание и когато има пречки то да бъде събрано, ако тези условия не са налице, издаденият законодателен акт от изпълнителната власт е нередовен.

Съгласен съм с това разбиране. То е съвършено вярно. Но в настоящия случай трябва да се запитаме, дали действително имаме законодателстване. Какво собствено значи законодателстване? Това значи, даден орган на държавата да издава закон. Какво значи закон? — Едно разпореждане, което поражда известни правни последици.

Петко Стоянов (нез): А актовете на управление пораждат такива последици.

Министър Христо Лилков: Безспорно, само тогава, когато пораждат последици. — Ако този акт, който е издал Министерският съвет поражда последици и беше издаден въз основа на чл. 47 от конституцията, веднага с издаването му настъпват тези последици, той се прилага като закон и едва в последствие вече иде да бъде одобрен от Парламента, когато той се събере.

Това одобрение, което се прави сега, не е същото. Затова защото актът, който е издал Министерският съвет, не поражда никакви последици. Това е само предложение. То казва, как трябва да се постъпи по акта на управлението и последиците — да се освободи или да не се освободи изнесеното количество цигари от съответни данъци — ще настъпят едва тогава, когато се получи вотът на Народното събрание. И следователно последиците ще настъпят дотогава, доколкото си каже думата оня, който има право да законодателства — Народното събрание. (Ръкоплескания от мнозинството)

Никола Петков (ЗНП): Министерът на финансите призна, че делегацията е вече тука и че дават двойно повече в долари. Сам министърът признава, че е купено.

Министър Христо Лилков: Аз ви моля да се разберам по формата. Това, че г-н министърът е сключил предварително известна сделка, че г-н министърът има един проект, в който проект той изяснява, че наистина ще бъде в интерес на страната такава една сделка, това е отделен въпрос. Ние твърдим, че издаването на един акт, само като акт, когато не е породил своите правни последици, не е законодателстване и че то ще бъде законодателстване само тогава, когато получи одобрение от Народното събрание. Вотът на Народното събрание е следователно оня правосъздаващ фактор, който даде силата на закон на този акт и следователно в случая Народното събрание е, което ще законодателства.

Никола Петков (ЗНП): Но това е post factum — там е въпросът.

Петко Стоянов (нез): Сделката е извършена и последиците са налице. Това казвам аз.

Министър Христо Лилков: Ако Вие сте дошли тук само да пресичате, то е друг въпрос. Аз обаче искам да изясня пред Народното събрание, какво значи законодателстване, какво значат в същност тези актове и конкретно този акт, за който става тук дума. Нито съм отговорен от министъра на финансите да го защитявам, нито съм длъжен да правя това. Аз искам само да знае Народното събрание, в всички ние, какво значи законодателстване и как се законодателства.

Ако министърът на финансите е водил предварителни преговори и е получил известни резултати, това е в кръга на неговата дейност; той е извършил едно полезно дело. Той знае какво да направи — той подготвя пътя да го оформи, като получи одобрението на Народното събрание. Във всеки случай актът ще бъде акт тогава, когато бъде одобрен от Народното събрание, каквото одобрение се иска сега. И следователно в никакъв случай не може да става въпрос, че с това решение на Министерския съвет, се е законодателствувало. В никакъв случай. Това решение не е взето въз основа на чл. 47 от конституцията. Това решение е взето от правителството, като подготовка за едно решение на Парламента в кръга на управлението на правителството.

Смо толкова може да се каже по този въпрос. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председател Васил Коларов: Има думата г-н министърът на финансите.

Министър д-р Иван Стефанов: Уважаеми народни представители и народни представителки! Аз по съществото на въпроса повече разяснения няма да давам. Искам да направя само три забележки.

Първата забележка е, че г-н Копринков упорито иска да заблуждава, че с такива продажби от по 3.000, от по 5.000, да кажем и от по 20, 25, 30.000 кгр. цигари годишно се разстройвала системата на външната търговия. Това показва само, какво понятие за външната търговия на България има бившият главен секретар на Министерството на търговията. (Ръкоплескания от мнозинството)

Иван Копринков (сЛ): Но те постоянно се увеличават.

Министър д-р Иван Стефанов: 20-25.000.000 кгр. тютюни се изнесат от България ежегодно, г-н Копринков. Кажете тогава Вие сам, какъв процент правят срещу това количество тия няколко хиляди килограми тютюн!

Иван Копринков (сЛ): Важното е да видим, каква е системата на външната търговия. (Възражения от мнозинството)

Министър д-р Иван Стефанов: Втората забележка е по отношение на отговорностите. Г-н проф. Петко Стоянов казва: „Недържите мисли, че с вдигане на ръка тук се снемат отговорностите!“ Много вярно. Аз си пося отговорността дотогава, докогато ще има някой да установи, че действително тук е била направена някаква си грешка. Но и Вие, г-н проф. Петко Стоянов, както и всички други, които се изказват тук, носят отговорност за това, което казват. То се казва не само тук пред ушите на народните представители, но то си остава там (Сочи масата на стенографите) записано и ще бъде справочник за години и за десетилетия

Петко Стоянов (нез): Съвършено вярно.

Министър д-р Иван Стефанов: Тая морална отговорност всеки трябва да има пред вид.

На последно място, третата ми забележка е за закона за уреждане на тази търговия с цигари. Нов закон не, но ново законоположение в този смисъл аз имам проект да създам.

Петко Стоянов (нез): Това ще бъде най-добро.

Министър д-р Иван Стефанов: И ще го създам, но не в този смисъл, в който Вие мислите, г-н Стоянов, ...

Петко Стоянов (нез): Разбира се, не в този смисъл!

Министър д-р Иван Стефанов: ... а за да се уреди въпросът да не се занимава Народното събрание с такива дребулии.

Петко Стоянов (нез): Съвършено вярно. Тъкмо това е и моята мисъл.

Министър д-р Иван Стефанов: И така, аз пак повтарям, че няма никакво основание да се смята, че с тия решения се нарушавала законността в нашата страна и моля те да бъдат гласувани.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с докладваното решение за одобрение 16 постановление на Министерския съвет, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г-та народни представители! Част е девет. Аз предлагам, г-да народните представители да се съгласят да се продължи заседанието на Камарата, докато разгледаме още точки седма и осма от дневния ред — за одобрение на 25. и на 7. постановления на Министерския съвет.

Който са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към точка седма от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобрение 25. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 ноември 1946 г., протокол № 139 — относно освобождаването от бандерол и др. 5.000 кгр. цигари.

Моля г-н секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение на 25. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 ноември 1946 г., протокол № 139.

Г-жи и г-да народни представители! Министерът на външните работи и изповеданията съобщава, че по доклад на д-р Павел Тагаров, български пълномощен министър във Варшава, съществувала възможност за най-износен начин за мобилирането на легационните помещения във Варшава чрез доставката и продажбата там на 5.000 кгр. цигари без заплащането на съответното бандеролно право, общински налог, мурурие (акциз) и фонд „градушка“.

Като се има пред вид важността на задачата и целите, които се възлагат на легациите ни в чужбина, чест имам, г-да народни представители, да ви помоля да гласувате в текущата сесия на настоящото проекторешение.

Гр. София, 24 декември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 25. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 ноември 1946 г., протокол № 139, относно освобождаването от бандеролно право, общински налог, мурурие (акциз) и фонд „градушка“ на 5.000 кгр. цигари, които Министерството на външните работи и на изповеданията ще изнесе за Варшава.

Одобрява се 25. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 ноември 1946 г., протокол № 139, което гласи:

Разрешава се на Министерството на външните работи и на изповеданията да закупи 5.000 кгр. експортни цигари, които да изнесе за Варшава и остави на разположение на легацията ни в същия град за специални нужди.

Същите цигари се освобождават от бандеролно право, общински налог, мурурие (акциз) и фонд „градушка“.

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с докладваното решение за одобрение 25. постановление на Министерския съвет, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка осма от дневния ред:

Одобрение на предложението за одобрение 7. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 декември 1946 г., протокол № 153 — относно освобождаването от бандеролно право и др. 3.000 кгр. цигари.

Моля г-на секретаря да го прочете.

Секретар Димитър Георгиев (к): (Чете)

Председател: ВАСИЛ П. КОЛАРОВ

„МОТИВИ

към проекторешението за одобрение на 7. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 декември 1946 г., протокол № 153, относно освобождаването от бандеролно право и други данъци на 3.000 кгр. войнишки цигари, които Министерството на електрификацията, водите и природните богатства ще закупи и изнесе за странство.

Г-да народни представители! Министерството на електрификацията, водите и природните богатства, е направило поръчка за доставка на турбогенератори, котли, трансформатори и други съоръжения, необходими за разширение парните електрически централи „Марица“, „Перник“, „Варна“ и други от народните предприятия „Шкода“ и „Чешко-моравски заводи“ в Чехословакия.

Същото министерство е направило съответните постъпки за ускоряването изработката на машините и поради това е взело почива за по-интензивния и допълнителен труд, който ще вложат работниците, ангажирани в горепоменатите предприятия, да им раздаде безплатно по няколко кутии български цигари.

Като се има пред вид много важната за народното стопанство доставка на тези машини, чест имам, г-да народни представители, да ви помоля да гласувате в текущата сесия настоящото проекторешение.

Гр. София, 3 декември 1946 г.

Министър на финансите: Проф. д-р Ив. Стефанов

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за одобрение 7. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 декември 1946 г., протокол № 153, относно освобождаване от бандеролно право и други данъци на 3.000 кгр. войнишки цигари, които Министерството на електрификацията, водите и природните богатства ще изнесе за Чехословакия

Одобрява се 7. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 26 декември 1946 година, протокол № 153, което гласи:

„На основание 54. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 18 юни 1943 г., протокол № 90 — „Държавен вестник“, брой 171 от 1943 г., разрешава се на Министерството на електрификацията, водите и природните богатства да закупи 3.000 килограма цигари, от войнишките такива, без заплащане на следващото се бандеролно право, общински налог, мурурие (акциз), фонд „градушка“, мито и други тежести, които да изнесе за Чехословакия с предназначение да се раздадат безплатно на работниците в народните предприятия „Шкода“ и „Чешко-моравски заводи“ в същата страна, ангажирани с ускоряване изработването на електрификационните обекти за нуждите на българската електрификация.“

Председател Васил Коларов: Моля г-да народните представители, които са съгласни с докладваното решение за одобрение 7. постановление на Министерския съвет, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Следващото заседание на Народното събрание ще бъде утре, петък, 17 януари, в 15 часът.

За дневен ред ще бъдат останалите точки от определения за днес дневен ред с прибавление първо четене на законопроектите, които бяха внесени днес в Народното събрание.

Моля г-да народните представители, които са съгласни с този дневен ред, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 21 ч. и 10 м.)

Секретари: { ЯНИ ЯНЕВ
ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ

Началник на Стенографското отделение: ТОДОР АНГЕЛИЕВ